

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေး စနစ် သင်ခန်းစာများ

ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒရေးရာဆွေးနွေးချက်များ

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

ဤသင်ရိုးအား

အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့်အတူ ပါမောက္ခ Paul A. R. Hobson နှင့်

အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရေးဆွဲပြုစုထားပါသည်။

Matthew Arnold

Nicola Williams

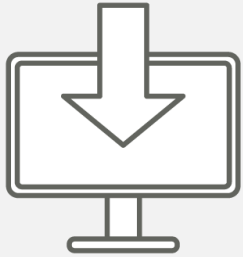
Lea Lybecker

Kyaw Myo Oo

ဤသင်ရိုးအား အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီမှ
တဆင့် အမေရိကန်ပြည်သူမှ ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။ သင်ရိုးတွင်
ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများသည် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏
အဘော်ဖြစ်ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီ
(သို့ မဟုတ်) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏
သဘောထားအမြင်များကို ကိုယ်စားပြုခြင်း မရှိပါ။

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

သင်ရိုးအသုံးပြုခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်:

ယခုသင်ရိုးပါ အကြောင်းအရာများသည် အများပြည်သူဖတ်ရှုနိုင်သော အရာများဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါအရာများသည် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီစနစ် အစိုးရတစ်ရပ် ပေါ်ထွန်းလာရန် ဦးတည်သည့် မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ် နှင့် အမျိုးသားအဆင့် ဆွေးနွေးပွဲတို့ကို ကူညီထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ သင်ရိုးကြီးဖြစ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖက်ဒရယ်စနစ် ကျင့်သုံးရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရှုထောင့်များ ဟူ၍ အပိုင်းနှစ်ပိုင်းပါဝင်ပါသည်။

ဤသင်ရိုး၏ အခန်းခန်းပါ အပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေး စနစ် ကို ဦးစားပေးထားပါသည်။ သင်ရိုးပါ သင်ခန်းစာများအားလုံးအား အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ အင်တာနက်စာမျက်နှာဖြစ်သည့် www.asiafoundation.org/where-we-work/myanmar/ မှ ရယူအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ သင်ရိုးနှင့် ပတ်သက်ပြီး မေးခွန်း (သို့) တောင်းဆိုမှုရှိပါက အောက်ဖော်ပြပါ အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ ဝန်ထမ်းများကို ဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါသည်။

Nicola Williams, Peace Team Manager,
nicola.williams@asiafoundation.org

Kyaw Myo Oo, Senior Program Officer,
kyaw.oo@asiafoundation.org

သင်ရိုး မာတိကာ

- အခန်း ၁ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်အား မိတ်ဆက်ခြင်း
- အခန်း ၂ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်း၊ ဝင်ငွေလွှဲပြောင်းခြင်းနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး
- အခန်း ၃ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ် နှင့် ဘဏ္ဍာရေးအရ တန်းတူညီမျှစေခြင်း
- အခန်း ၄ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ
- အခန်း ၅ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်ရှိ ပြည်သူ့ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် လူသားရင်းမြစ်များ
- အခန်း ၆ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် မြန်မာ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးခြင်းဆိုင်ရာများ

အပိုင်း ၁

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်အား မိတ်ဆက်ခြင်း

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

ဤသင်ရိုးအား

အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့်အတူ ပါမောက္ခ Paul A. R. Hobson နှင့်

အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရေးဆွဲပြုစုထားပါသည်။

Matthew Arnold

Nicola Williams

Lea Lybecker

Kyaw Myo Oo

ဤသင်ရိုးအား အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီမှ
တဆင့် အမေရိကန်ပြည်သူမှ ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။ သင်ရိုးတွင်
ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများသည် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏
အဘော်ဖြစ်ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီ
(သို့ မဟုတ်) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏
သဘောထားအမြင်များကို ကိုယ်စားပြုခြင်း မရှိပါ။

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ဤအခန်းတွင် ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများ

- ၁ ဖက်ဒရယ်စနစ်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၂ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေး စနစ်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၃ ယနေ့ ခေတ်မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် မည်သို့သော အသွင်ဆောင်သနည်း။

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်း

ဗဟိုအစိုးရမှ အောက်ခြေအဆင့် အစိုးရများ (သို့) တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း လွတ်လပ်သော အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းများသို့ ပြည်သူ့ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ခွဲဝေပေးခြင်း၊ အုပ်ချုပ်မှုပိုင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုပိုင်းဆိုင်ရာ တာဝန်များကို ပိုမိုခွဲဝေပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

ရင်းမြစ်အခြေ

အခွန်ဝင်ငွေများကို တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ပြည်နယ်များက ကောက်ခံရမှုအလိုက် ခွဲဝေရယူခြင်း

စီးပွားရေးအစုအရုံး

နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်များ အကြား သဟဇာတ ဖြစ်လျက် ရှိနေသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အစုအစည်း

တန်းတူညီမျှ ချိန်ညှိခြင်း

တွက်ချက်ရာတွင် ပါဝင်သည့် အပိုင်းအားလုံးကို တန်းတူညီမျှ တွက်ချက်ခြင်း

ဖက်ဒရယ်စနစ်

ဖက်ဒရယ် အစိုးရပုံစံမှာ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားပြီး အစိုးရအဆင့်ဆင့်တိုင်းတွင် သီးခြားလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည့်အပြင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသော၊ တာဝန်ဝတ္တရားများလည်း မျှဝေထားရှိသည့်(တစ်ပြည်ထောင်စနစ်နှင့် ဆန့်ကျင်လျက်) ပြည်ထောင်စုစနစ်အသွင်ဆောင်သည်။

ဂေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်ဆိုသည်မှာ ဗဟိုအစိုးရနှင့် ဖယ်ဒရယ်နိုင်ငံများကြား အသုံးစရိတ်သုံးစွဲမှု၊ အခွန်အကောက် ဆိုင်ရာအခွင့်အာဏာ၊ အခွန်ဝင်ငွေမျှဝေမှုပုံစနစ်၊ ထောက်ပံ့ငွေ နှင့် လွှဲပြောင်းမှုများအား သတ်မှတ်ပေးသည့် စနစ်ဖြစ်သည်။

ထောက်ပံ့ငွေ

ထောက်ပံ့ငွေဆိုသည်မှာ အစိုးရ ဌာနများ အချင်းချင်းအကြား ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန်မလိုသော သာမန်ထောက်ပံ့ငွေ၊ ငွေလုံးငွေရင်းထောက်ပံ့ငွေများ ဖြစ်သည်။ ထောက်ပံ့ငွေကို အစိုးရဌာနပြင်ပရှိ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ (သို့) တစ်ဦးချင်းအား ထောက်ပံ့ရာတွင်လည်း ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲသည်။ ထောက်ပံ့ငွေပေးအပ်သော အဖွဲ့အစည်းတွင် အသုံးစရိတ်ဖြစ်ပြီး လက်ခံရရှိသော အဖွဲ့တွင် ဝင်ငွေဖြစ်သည်။

လူမှုရေး အစုအရုံး

လူမှုဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းအစီအမံများ - နိုင်ငံသားများအားလုံးရရှိနိုင်သည့် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုအထောက်အပံ့နှင့် လူမှုအာမခံချက်

ဂေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

အသုံးစရိတ်သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာ

နိုင်ငံ၏ ရည်မှန်းချက်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်စေရန် ဖက်ဒရယ်အစိုးရ၏ သာလွန်သည့် ဝင်ငွေရှာနိုင်မှုအားကို အသုံးပြုခြင်း

အခွန်ခြေကောက်ခံမှုများ

ဖက်ဒရယ်နှင့် ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများမှ ဝင်ငွေခွန်၊ အရောင်းအဝယ်ခွန်များကဲ့သို့ တူညီသည့်အခြေရှိသည့် အခွန်ငွေများကောက်ခံနိုင်မှုရှိခြင်းကို ဆိုလိုသည်

အခွန်ငွေ ဟန်ချက်ညီမှုရှိစေခြင်း။

အခွန်ငွေနည်းသော နေရာများကို များသော နေရာများနှင့် ညီစေရန် တိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် ဒေသတစ်ခုအတွင်းတွင် အခွန်ငွေများ ဆင်တူညီစေရန် ပြုလုပ်ခြင်း

ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း

ဖက်ဒရယ်အစိုးရ၏ အခွန်ဝင်ငွေတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ပြည်နယ်၊တိုင်းအစိုးရများနှင့် ဒေသအစိုးရများသို့ ခွဲဝေပေးခြင်း

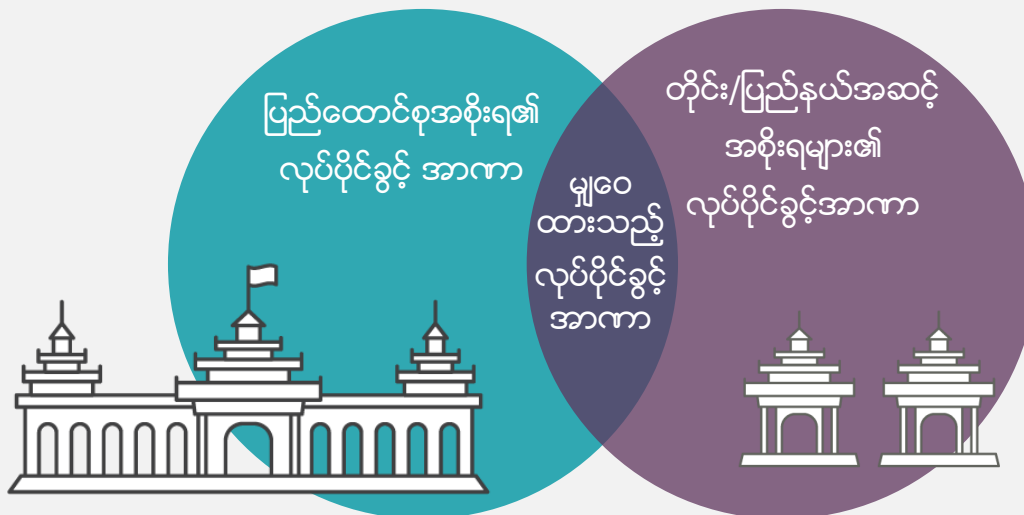
ဝင်ငွေလွှဲပြောင်းပေးခြင်း

အစိုးရအဆင့်များကြားတွင် ဝင်ငွေပမာဏ (အခွန်ငွေ သို့၊ အခွန်ငွေမဟုတ်သည့်ဝင်ငွေ) လွှဲပြောင်းပေးခြင်း

ဖက်ဒရယ်စနစ်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း

ဖက်ဒရယ်စနစ်

တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး အစိုးရအဆင့်ဆင့်တိုင်းတွင် သီးခြားလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည့်အပြင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသော တာဝန်ဝတ္တရားများလည်း မျှဝေထားရှိသည့် (တစ်ပြည်ထောင်စနစ်နှင့် ဆန့်ကျင်လျက်) ပြည်ထောင်စုစနစ်အသွင်ဆောင်သော အစိုးရတစ်ရပ်

ဖက်ဒရယ် စနစ်၏ လက္ခဏာများ

- တိုင်းပြည်တစ်ခုလုံးအတွက် အစိုးရတစ်ရပ်ရှိခြင်း နှင့် ဒေသများအတွက် ဒေသအဆင့်အစိုးရရှိခြင်း။
- ရေးသားထားသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရှိခြင်း။
- ဖွဲ့စည်းထားသော အစိုးရများအကြား ဥပဒေပြုရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေး အခွင့်အာဏာများအား နည်းလမ်းတကျတရားဝင် ဖြန့်ဝေထားရှိခြင်း။
- လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ထားရှိခြင်းလွှတ်တော်တစ်ခုမှာ ပြည်နယ်များ (သို့)တိုင်းဒေသကြီးများမှ အသံများကို နိုင်ငံတော်အဆင့်မူဝါဒများ ချမှတ်ရာတွင် ပါဝင်နိုင်စေရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ အခြားလွှတ်တော်တစ်ခုမှာတော့ နိုင်ငံတော်အဆင့် (သို့) ပြည်ထောင်စုအဆင့် ကိစ္စရပ်များ အတွက် ရည်ရွယ်ပါသည်။
- ဖွဲ့စည်းထားရှိသော အစိုးရတစ်ခုနှင့်တစ်ခုသော်လည်းကောင်း (သို့)အစိုးရများ အကြား ဖြစ်ပေါ်လာသော အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်သည့် စနစ်တစ်ရပ်။

အစိုးရ အဆင့်များ:

- ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်တစ်ခုတွင် အနည်းဆုံး ဗဟိုအစိုးရ (သို့) ပြည်ထောင်စု အစိုးရတစ်ရပ်နှင့် တိုင်း ဒေသအဆင့် (သို့) ပြည်နယ်အဆင့် အစိုးရများ ပါရှိပါသည်။
- အချို့ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်များတွင် ဒေသန္တရအဆင့်အစိုးရ ဆိုပြီး တတိယ အဆင့်တစ်ရပ်ပါရှိပါသည်။ အနီးဆုံး ဥပမာပေးရလျှင် နီပေါနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ထိုအဆင့်ဆင့် အစိုးရ များအလိုက် အာဏာများ ခွဲဝေအပ်နှင်း ထားပါသည်။

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ဖက်ဒရယ်စနစ် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုသည်မှာ

အခွန်ကောက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းထက်ပိုပါသည်။ မတူညီသော အစိုးရအဆင့်များအကြား ဘဏ္ဍာရေးအရ စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ပရော်ဖက်ဆာ ရီနယ် ဝက်ထ်စ်၏ အဆို

...ဖက်ဒရေးရှင်းအများစုတွင် အစိုးရအဆင့် တစ်ဆင့်ချင်းစီ၏ ငွေကြေးသုံးစွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာသည် ဥပဒေပြုရေးနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိနယ်မြေများတွင်ပင် တင်းတင်းကျပ်ကျပ်ကန့် သတ်ထားခံရခြင်းမရှိပါ။ များသောအားဖြင့် အစိုးရများမှ အထွေထွေငွေကြေးသုံးစွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ များ ရရှိပိုင်ဆိုင်ပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုများသည် ၎င်းတို့၏အထွေထွေငွေကြေးသုံးစွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို အသုံးပြု၍ ဒေသအစိုးရများသို့ ထောက်ပံ့ငွေများပေးအပ်ခြင်းဖြင့်တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိနယ်မြေများတွင်ဒေသအစိုးရများမှ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် မစွမ်းသာသည့် အချို့သော ရည်ရွယ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။

Watts, R. 2008. *Comparing Federal Systems (third edition)*. Institute of Intergovernmental Relations, School of Policy Studies, Queen's University. McGill-Queens University Press. P.100.

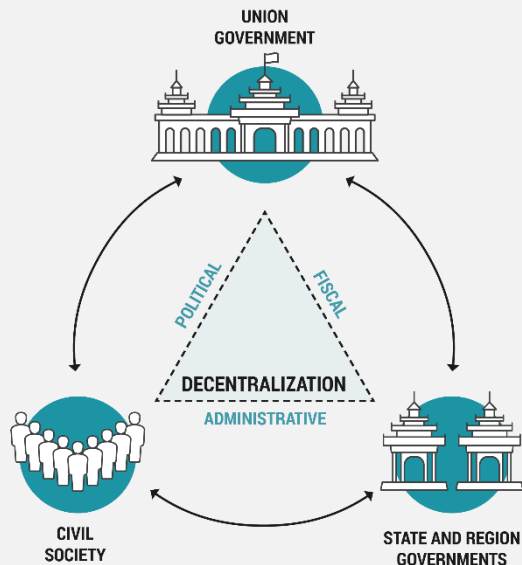
ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် အစိုးရယန္တရားများအား ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်းကို တဖြည်းဖြည်းချင်း ဆောင်ရွက်နေသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။

အဓိကအချက်များမှာ

ဥပဒေပြုရေး

- ပြည်နယ် လွှတ်တော်များ
- ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေ၏ ၂၀၁၅ တွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသည့် ဇယား (၂)တွင် ပြဌာန်းထားသည့် ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ တာဝန်များ

အုပ်ချုပ်ရေး

- ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်အစိုးရအဖွဲ့
- ဇယား (၂) တွင်ပင် ပြဌာန်းထားသည့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ တာဝန်များ (အသုံးစရိတ်များဆိုင်ရာ တာဝန်များ...)
- ဇယား (၅) တွင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရတို့၏ အခွန်ကောက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများနှင့် ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်များကို ဖော်ပြထားသည်။

တရားစီရင်ရေး

- ပြည်ထောင်စုလက်အောက်ရှိ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်တို့မှ တရားစီရင်ရေး

ဒေသန္တရအစိုးရအတွက်မူ တစုံတရာ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ရှိသော်လည်း၊

ဒေသန္တရ အစိုးရ မရှိပေ။

မြန်မာနိုင်ငံ

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

၂၀၀၈

ဇယားအမှတ်

၁	ကဏ္ဍအလိုက် ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ အာဏာနှင့် တာဝန်ရှိမှု • စီးပွားရေးကဏ္ဍ• လူမှုရေးကဏ္ဍ• စွမ်းအင်၊ လျှပ်စစ်နှင့် သတ္တုတူးဖော်မှုကဏ္ဍ• စီမံခန့်ခွဲမှုကဏ္ဍ (အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေး)
၂	ကဏ္ဍအလိုက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အာဏာနှင့် တာဝန်ရှိမှု (အထက်ပါ ဇယားအတိုင်း)
၅	ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ အခွန်ကောက်နှင့် အဖိုးအခများ စာရင်း

မြန်မာနိုင်ငံ

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

၂၀၀၈

ဇယား (၂) နှင့် ဇယား (၅) ပြင်ဆင်ချက် (၂၀၁၅)

အဓိကအကြောင်းအရာများ

- အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်းအပါအဝင် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များကို လွှဲပြောင်းပေးခြင်း
- အခွန်ခြေများကို မျှဝေခြင်း (ကုန်သွယ်ခွန် နှင့် ဝင်ငွေခွန်)
- ပြည်ထောင်စု အစိုးရအနေဖြင့် ဝင်ငွေဝေမျှနိုင်မည့် ဖြစ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများ ဖန်တီးခြင်း
- အဓိပ္ပါယ် မရှင်းလင်းခြင်းနှင့် နားလည်ရန် မလွယ်ကူသော အသုံးအနှုန်းများကြောင့် အနာဂတ်တွင် ဥပဒေအသစ်များ ပေါ်ထွက်လာနိုင်ပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အဆင့် ၁

ဝေငှထားသော စာရွက်မှ ၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ချက် အပါအဝင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ဇယား (၁)၊ (၂) နှင့် (၅) တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်ပေးပါရန်

အဆင့် ၂

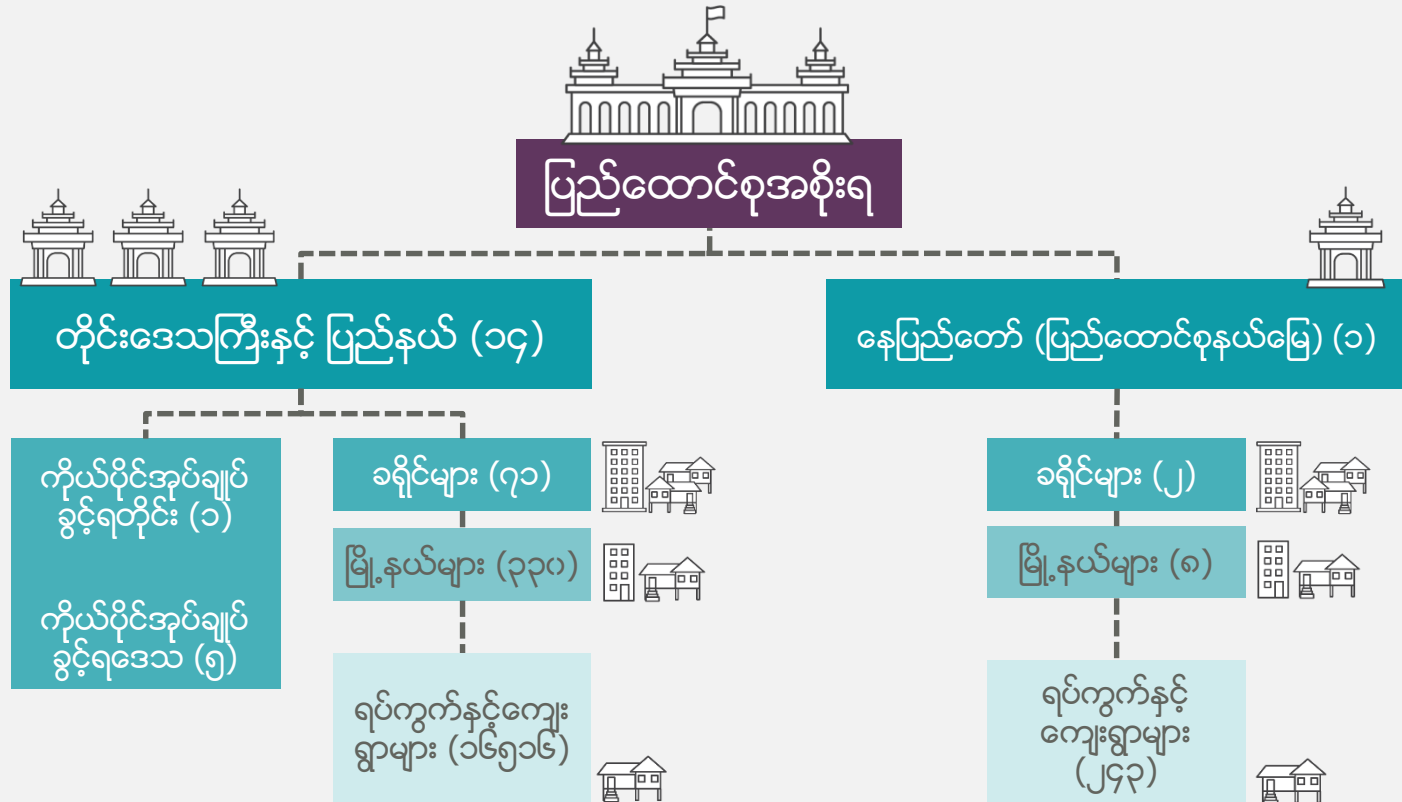
အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်း - (၁၀ မိနစ်)
၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ချက်သည် ထိရောက်ပြီး အဓိပ္ပါယ် ပြည့်ဝမှု ရှိပါသလား။ ဟုတ်ပါသည်/မဟုတ်ပါအဘယ်ကြောင့်နည်း။

အဆင့် ၃

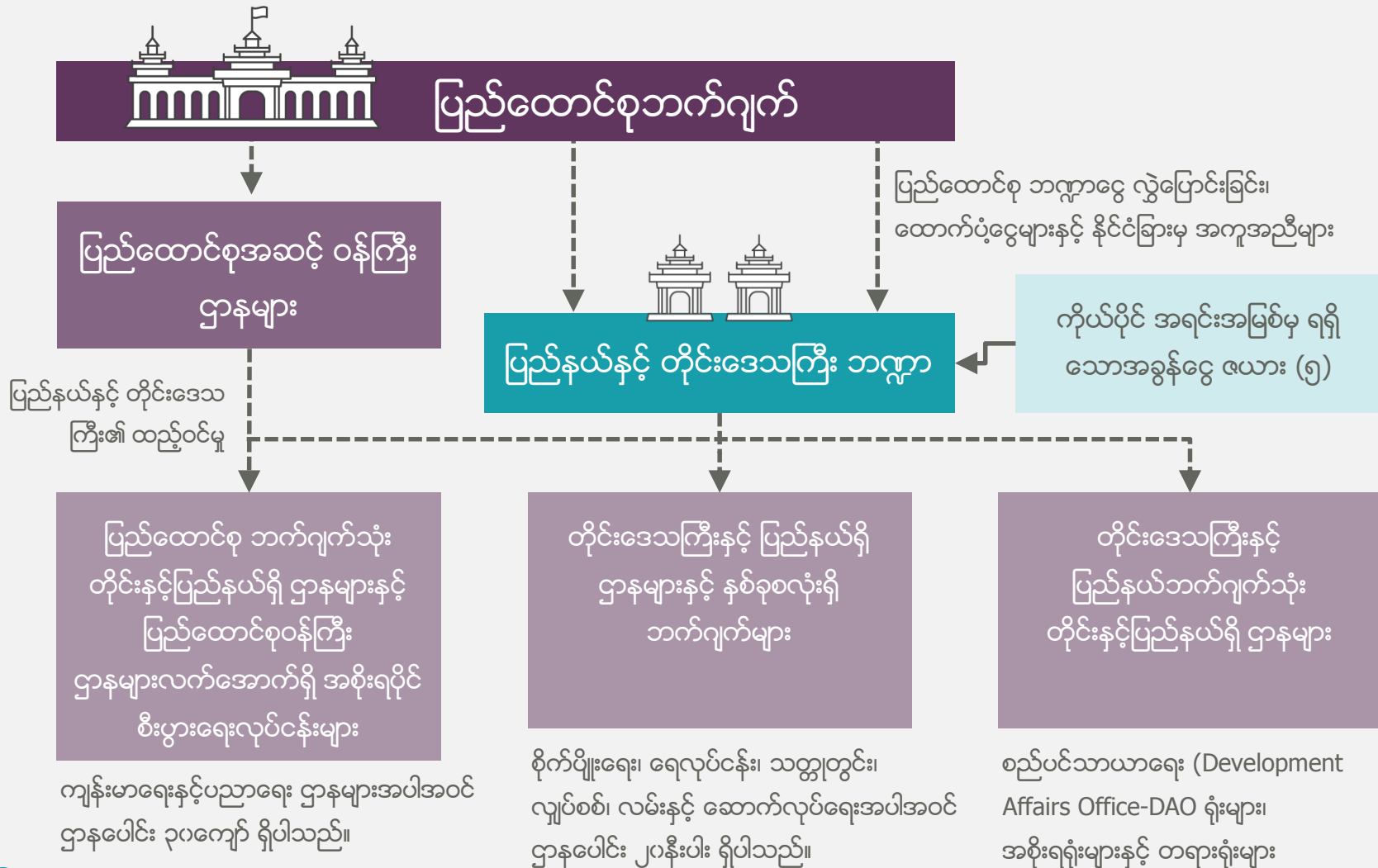
အုပ်စုအလိုက် တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း - (၁၀ မိနစ်)
ပြန်တင်ပြမည့် သူတစ်ဦးကို အဖွဲ့ထဲမှ ရွေးချယ်ပေးပါရန်။

မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ ဖွဲ့ စည်းပုံ

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်တို့ကို တရားဝင်ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ တာဝန်များကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများကို သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပြီး အခွန်ငွေများ ကောက်ခံခွင့်နှင့် ပြန်လည်အသုံးချခွင့်ကို လည်း ပေးထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာဖွဲ့ စည်းပုံ

မြန်မာနိုင်ငံ၏

လက်ရှိဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ

အစီအမံများ

တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တို့ရှိ

ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေရင်းမြစ်များ

- များသောအားဖြင့် မပြောပလောက်အောင် နည်းပါး
- အခြေခံဥပဒေ ၂၀၁၅ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်တွင် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များတိုးလာစေသော အခွင့်အလမ်းများကို ထည့်သွင်းထားပါသည်။

အခွန်ဝင်ငွေမျှဝေခြင်း

- ၂၀၁၆-၂၀၁၇ မှစ၍ အစီအမံသစ်များ
- ၂၀၁၅ ခြေညှိပြင်ဆင်ချက်အရ ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် ဝင်ငွေခွန် ပြည်နယ်/တိုင်းအစိုးရတို့ မှ ကောက်ခံခွင့် ရှိသည်။

အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ

- ၂၀၁၅-၂၀၁၆ မှစ၍ ယခင်လိုငွေပြု ထောက်ပံ့ငွေခွဲဝေမှုစနစ်မှ ပုံသေနည်းအခြေပြု တွက်ချက်ခွဲဝေ သည့်ပုံစံ ပြောင်းလဲကျင့်သုံးသည်။
- လက်တွေ့ တွင် ခွဲဝေမှုအခြေခံမှာ ရှုပ်ထွေးနေဆဲဖြစ်သည်။

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း

- ယစ်မျိုးခွန်နှင့် ပြည်တွင်းကုန်စည်ခွန်
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တို့၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ အမြတ်ဝင်ငွေ
- ဝင်ငွေခွန်*
- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အာမခံလုပ်ငန်းတို့မှ အခွန်ငွေ*
- ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်နှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းတို့အပေါ် မှ အခွန်ရရှိငွေ*

စည်ပင်သာယာ

- ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်း အဖွဲ့အစည်းများမှ ရရှိငွေ

ပို့ဆောင်ရေး

- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများမှစီမံခန့်ခွဲသော လမ်းတံတားကြေးများ
- ပြည်တွင်းရေကြောင်းသုံး ရေယဉ် များနှင့် ကုန်းလမ်းဆက်သွယ်ရေးသုံး မော်တော်ယဉ်များမှ ရရှိသည့် အခွန်များ
- သင်္ဘောတည်ဆောက်၊ ပြုပြင်၊ ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းတို့မှ ရရှိသော အခွန်ငွေ*
- လေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမှ ရရှိသောအခွန်ငွေ*

ငါးလုပ်ငန်းနှင့် သစ်တောများ

- ကျွန်းသစ်နှင့် အခြားကန်၊ သတ်ထားသော သစ်မာများမှလွဲ၍ ကျန်သစ်များအားလုံးအပေါ် အခွန်ကောက်ခံမှု
- ရေချိုးငါးများမှ အခွန်ရငွေ
- ကမ်းရိုးတန်း ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းမှ အခွန်*

ရေနံနှင့်မြေ

- မြေခွန်
- ရေနံနှင့် တာတမံခွန်

သတ္တုနှင့် တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများ

- သတ္တုတွင်းနှင့် တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများမှ အခွန်ငွေ*
- ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များမှ အခွန်ငွေ*
- ဆားခွန်

ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း

- ဟိုတယ်နှင့် တည်းခိုဆောင်များကို စည်းကြပ်သော အခွန်*
- ခရီးသွားလုပ်ငန်း အခွန်*

လူမှုရေး

- ပုဂ္ဂလိကကျောင်းများနှင့် သင်တန်းကျောင်းများမှ ရရှိသော အခွန်*
- ပုဂ္ဂလိကဆေးရုံများနှင့် ဆေးခန်းများမှရရှိသော အခွန်*
- အိမ်ရာနှင့် အဆောက်အဦများမှ ရရှိသောအခွန်*
- အနုပညာ၊ ဂီတနှင့် ရုပ်ရှင်များမှ ရရှိသောအခွန်*

တရားရုံးများ

- တရားရုံးများမှ ချမှတ်သော ဒဏ်ကြေးများ
- ဝန်ဆောင်မှုများမှ ကောက်ခံရရှိသော အခွန်များ

ပြည်ထောင်စု အစိုးရ

- ပြည်ထောင်စုရန်ပုံငွေ စာရင်းမှ ရရှိသောငွေ

အခြား

- ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ
- အခြားသောငွေကြေးနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများ

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

အခွန်ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း

- အခွန်ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းသည် ၂၀၁၅ ခြေဥပြင်ဆင် ချက်မှ ဝင်ငွေနှင့် ကုန်သွယ်ခွန်တို့ နှင့် သက်ဆိုင်သည်။
- ၂၀၁၆-၂၀၁၇တွင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်တို့ရှိ စုစုပေါင်းဝင်ငွေ၏ (၉) ရာခိုင်နှုန်း
 - (တင်သွင်းကုန်မဟုတ်သော) ကုန်သွယ်ရေးနှင့် အထူးကုန်စည်များမှ ရရှိသည့် အခွန်ဘဏ္ဍာများ၏ (၁၅) ရာခိုင်နှုန်း
 - မြို့နယ်အလိုက် တစ်ဦးချင်းစီမှကောက်ခံထားသည့် ဝင်ငွေခွန်များ (ယခင်က စည်ပင်သာယာအဖွဲ့များနှင့် ခွဲဝေ)၏ (၅) ရာခိုင်နှုန်း
 - မြို့နယ်အလိုက် ကောက်ခံထားသော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်၏ (ယခင်က စည်ပင်သာယာ အဖွဲ့များနှင့် ခွဲဝေ) (၂) ရာခိုင်နှုန်း
- တိုင်းဒေသနှင့် ပြည်နယ်အလိုက် ကောက်ခံရမှုအတိုင်း ခွဲဝေရာတွင် 'ရင်းမြစ်အခြေ' နှင့် 'ဆင့်ပွားအခြေ' တို့ဖြင့် ခွဲဝေသည်။

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

မြို့နယ်တစ်ခု
ချင်းစီအတွက်
ကျပ်သန်းတစ်ရာ

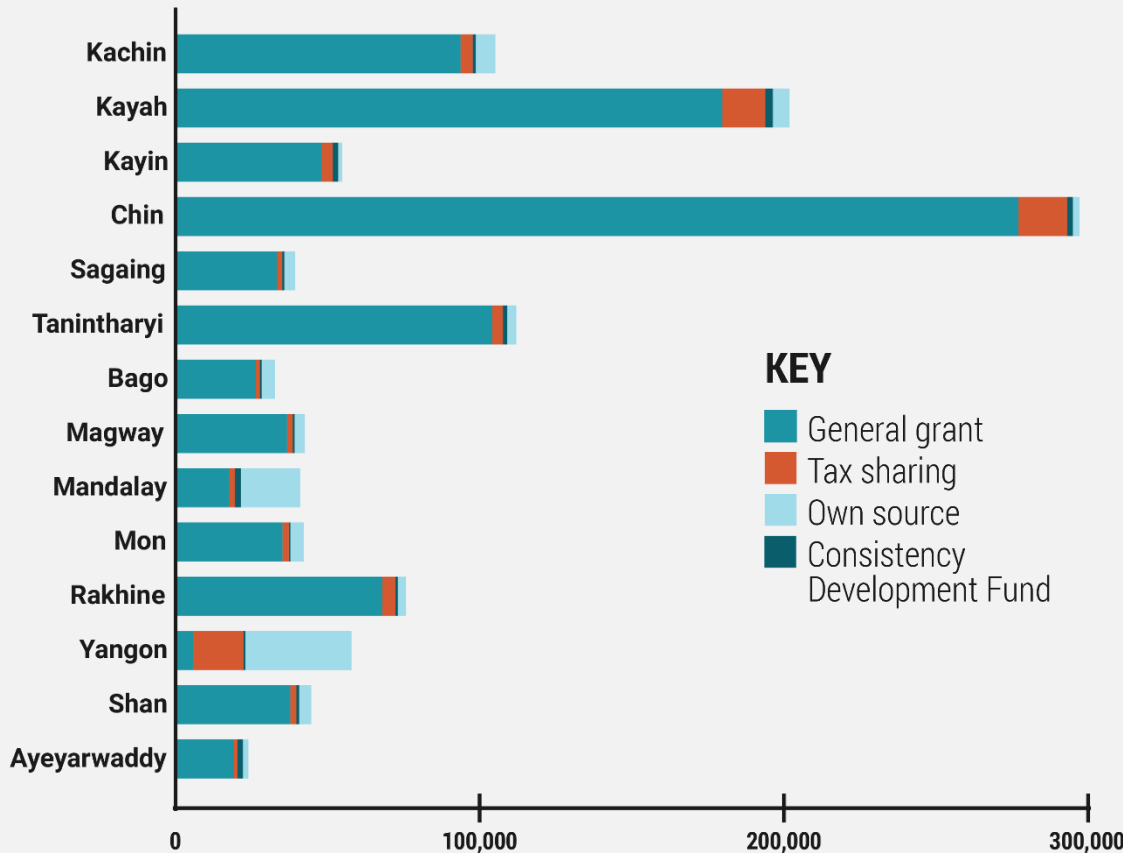

မဲဆန္ဒနယ်အလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေး ရံပုံငွေ

- ၂၀၁၃-၂၀၁၄ တွင်စတင်တည်ထောင်
- ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုအားလုံး၏ (၁) ရာခိုင်နှုန်း
- မြို့နယ်တစ်မြို့နယ်အတွက် သန်း (၁၀၀) ကျပ်
 - လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ပျမ်းမျှ မည်မျှ
- မဲဆန္ဒနယ်အဆင့်ရှိ
အသေးစားအခြေခံအဆောက်အအုံနှင့်
အခြားသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ အတွက်
နှစ်စဉ်ထောက်ပံ့ငွေများ
- လွှတ်တော်သည် မဲဆန္ဒနယ်အလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေး
ရံပုံငွေ ကို စီမံခန့်ခွဲသည်။
- မြို့နယ်ကော်မတီအသီးသီးမှ စီမံခန့်ခွဲသော
လုပ်ငန်းစဉ်များ မှတစ်ဆင့် ရွေးချယ်

တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များရှိ လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် ပျမ်းမျှ ဝင်ငွေရင်းမြစ်များ

၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်

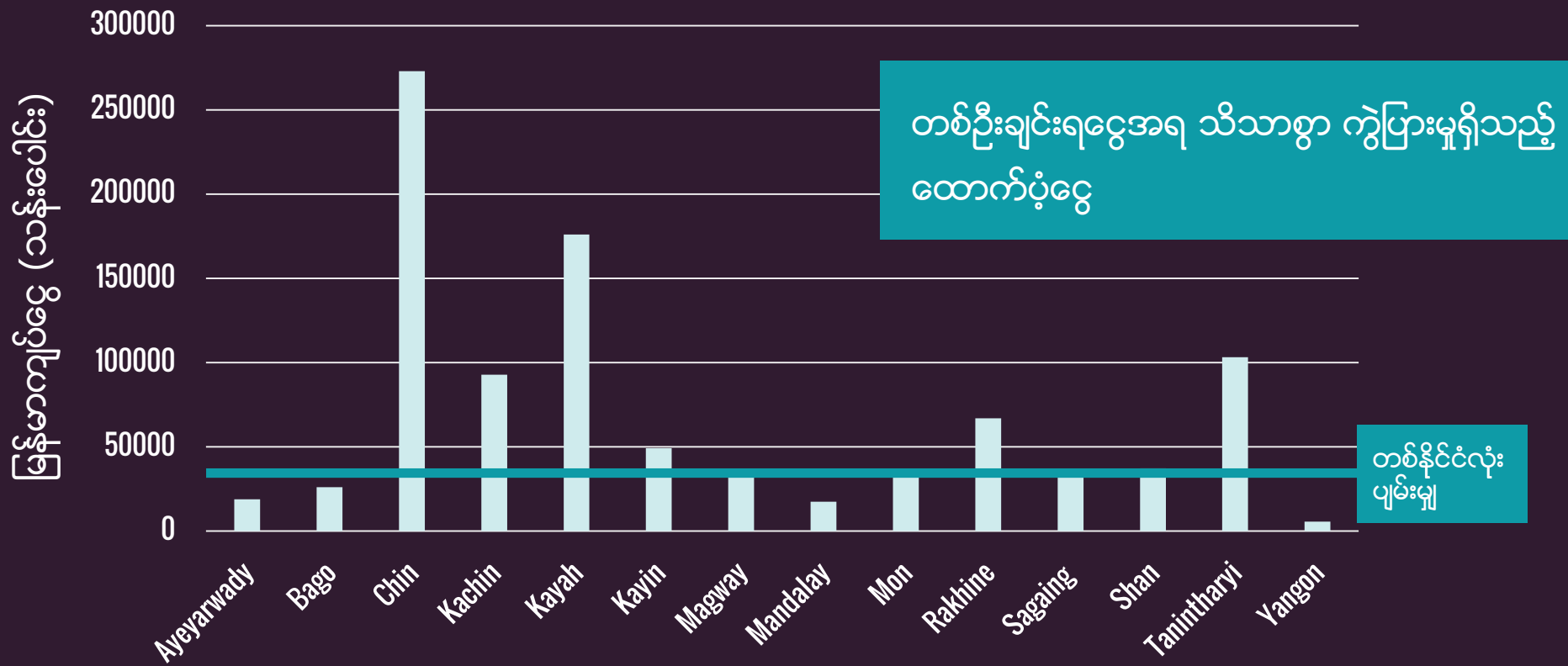
ပြည်ထောင်စုမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများထံသို့ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုသည် ပုံစံသုံးမျိုးရှိသည်။ အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု၊ အခွန်ဝင်ငွေမျှဝေမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရံပုံငွေတို့ဖြစ်ကြသည်။ ဗဟိုမှ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုသည် မြန်မာတစ်နိုင်ငံတည်းတွင်ရှိသည်မဟုတ်ပေ။

အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုသည် ပြည်ထောင်စုမှ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများထံသို့ အကြီးမားဆုံး လွှဲပြောင်းမှုဖြစ်သည်။

ဒုတိယအကြီးဆုံးသော ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုသည် အခွန်ဝင်ငွေလွှဲပြောင်းမှုဖြစ်ပြီး အခွန်တို့၏ ဝေစုတစ်ပုံအား ၎င်းအခွန်တို့ကို ကောက်ယူရရှိခဲ့သော မဲဆန္ဒနယ်သို့ ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့ရှိ အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုများ

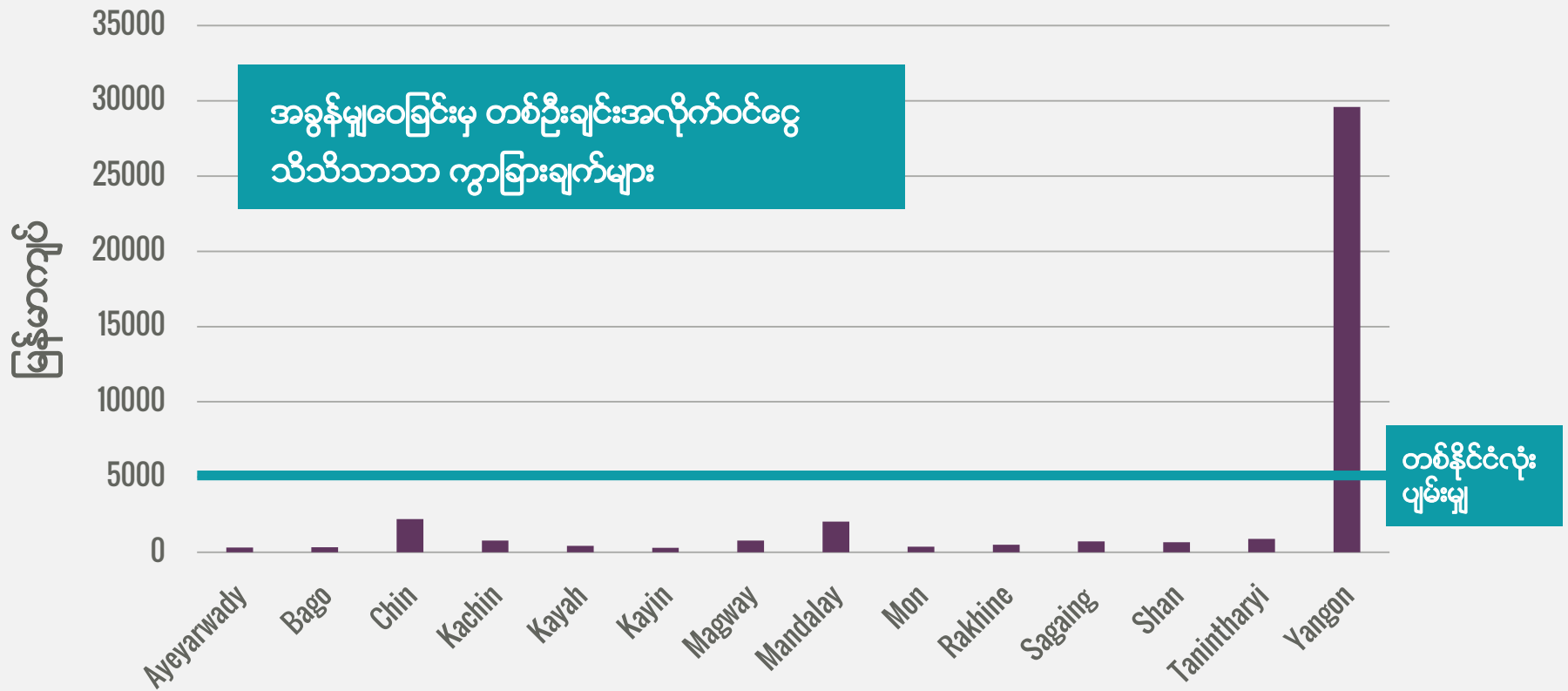
၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့ရှိ

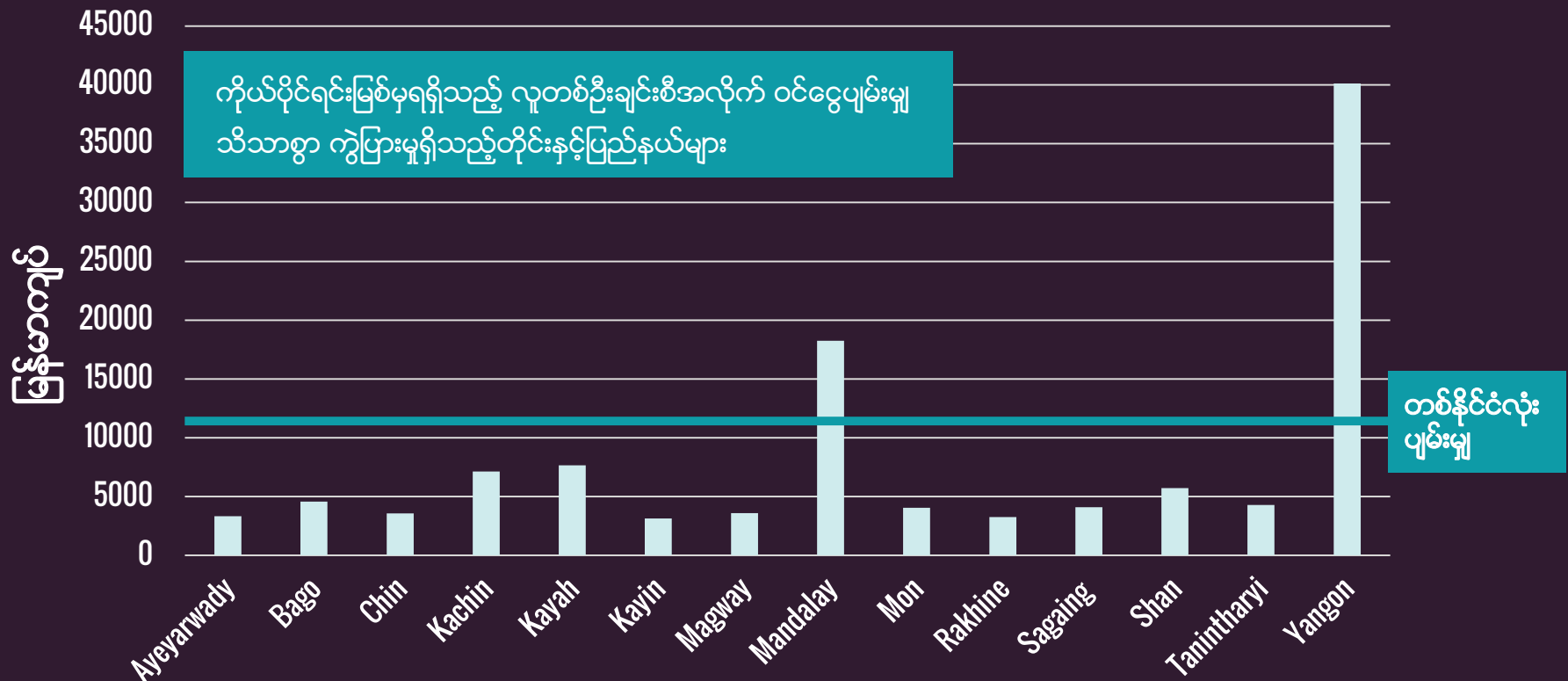
ပျမ်းမျှ လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် အခွန်ဝင်ငွေ မျှဝေမှု

ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၂၀၁၆/၂၀၁၇

တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များရှိ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရရှိသည့် ဝင်ငွေပျမ်းမျှ (လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက်)

ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၂၀၁၆/၂၀၁၇

အဓိက

အကြောင်းအရာ

အနှစ်ချုပ်

- ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် မတူညီသောအဆင့်များရှိ အစိုးရများအကြား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် စီးပွားရေးအစုအဖွဲ့နှင့် လူမှုရေးအစုအဖွဲ့ များအကြား စုစည်းတွဲကပ်ထားသည့် “အချိတ်အဆက်” ပင်ဖြစ်သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် ပြောင်းလဲလာနေသော စနစ်တစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။
- ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ၎င်း၏ ၂၀၁၅ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ချက်များသည် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ တာဝန်များကို ပိုမိုတိုးပွားလာစေရန် အချို့သော အခွင့်အလမ်းများ ပေးထားသည်။
- တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တို့၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရရှိသည့်ဝင်ငွေသည် များသောအားဖြင့် မပြောပလောက်အောင် နည်းပါးသည်။
- တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ဝင်ငွေ လွှဲပြောင်းမှုကို အဓိကအားဖြင့် မှီခိုနေရဆဲဖြစ်သည်။
- တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ပြည်နယ်များ အတွင်း လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ပျမ်းမျှ ဝင်ငွေ ရရှိမှုပမာဏသည် သိသာထင်ရှားစွာ ကွဲပြားမှု ရှိနေသည်။
- ခြုံငုံကြည့်လျှင် ပြည်နယ်များ၏ လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ပျမ်းမျှ အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေရရှိမှုပမာဏသည် တိုင်းဒေသကြီးများထက်ပို၍ များလေသည်။ ပြည်နယ်များသည် အခွန်ဝင်ငွေစုစုပေါင်းလည်း မြင့်မားသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အဆင့် ၁

လူတစ်ဦးချင်း ပျမ်းမျှ ဝင်ငွေရရှိမှုကို ရှင်းပြထားသော ဆလိုက်များကို လေ့လာပေးပါရန်။

အဆင့် ၂

အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်း (၁၀ မိနစ်)
ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မညီမျှခြင်း သည် ပြဿနာတစ်ခု ဟုတ်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ဟုတ်/မဟုတ် ဖြစ်သည်ကိုရှင်းပြပေးပါရန်။

အဆင့် ၃

အုပ်စုဖွဲ့တင်ပြခြင်း (၁၀ မိနစ်)
ပြန်တင်ပြမည့် သူတစ်ဦးကို အဖွဲ့ထဲမှ ရွေးချယ်ပေးပါရန်။

အပိုင်း **J**

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၊ ဝင်ငွေလွှဲပြောင်း
ပေးအပ်ခြင်းနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

ဤသင်ရိုးအား

အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့်အတူ ပါမောက္ခ Paul A. R. Hobson နှင့်

အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရေးဆွဲပြုစုထားပါသည်။

Matthew Arnold

Nicola Williams

Lea Lybecker

Kyaw Myo Oo

ဤသင်ရိုးအား အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီမှ
တဆင့် အမေရိကန်ပြည်သူမှ ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။ သင်ရိုးတွင်
ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများသည် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏
အဘော်ဖြစ်ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီ
(သို့ မဟုတ်) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏
သဘောထားအမြင်များကို ကိုယ်စားပြုခြင်း မရှိပါ။

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစားရိတ်

စစ်အသုံးစားရိတ်မှ အပ ယာဉ်၊ အဆောက်အဦးနှင့် လမ်းများအတွက် ပြုပြင်စားရိတ်နှင့် ထိန်းသိမ်းစားရိတ်တို့ကဲ့သို့သော တစ်နှစ်ထက်ပိုခံသော ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများတွင် ရှင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

ငွေလုံးငွေရင်းဝင်ငွေ

ပိုင်ဆိုင်မှုများရောင်းချခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကရံပုံငွေများမှ ရရှိသောအရာများနှင့် နိုင်ငံခြားအထောက်အပံ့များမှ ရရှိသော ဝင်ငွေများ

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်း

ဗဟိုအစိုးရမှ အောက်ခြေအဆင့် အစိုးရများ (သို့) တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း လွတ်လပ်သော အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းများသို့ ပြည်သူ့ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ခွဲဝေပေးခြင်း၊ အုပ်ချုပ်မှုပိုင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုပိုင်းဆိုင်ရာ တာဝန်များကို ပိုမိုခွဲဝေပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

စုစည်းမှုလျော့ချခြင်း

ဗဟိုဝန်ကြီးဌာနများမှ လက်တွေ့မြေပြင်တွင်လုပ်ဆောင်နေသော ဝန်ကြီးဌာနများထံသို့ တာဝန်များ လွှဲပြောင်းပေးပြီး ၎င်းတို့ကို စီမံဆုံးဖြတ်ခွင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရာဌာနများအဖြစ် လုပ်ပိုင်ခွင့် ပိုမိုပေးကာ ဗဟိုအစိုးရ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေနှင့် ဆက်လက်တည်ရှိပြီး ပြည်သူများနှင့် ပိုမိုနီးကပ်စွာ တည်ရှိစေခြင်းဖြစ်သည်။

ဂေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

ဘဏ္ဍာငွေ ထောက်ပံ့မှုကို တန်းတူညီမျှ ဖြစ်စေရန် ညှိယူခြင်း

ဖက်ဒရယ် အစိုးရမှ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများကို ရရှိသော ဝင်ငွေ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုပေးသော ကုန်ကျစားရိတ် ကွာခြားမှုများကို ထိန်းညှိရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ထောက်ပံ့ပေးသော ဘဏ္ဍာငွေ

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း

အသုံးစရိတ်များကို တာဝန်ယူ သုံးစွဲမည့် နည်းလမ်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ်များကို မည်သို့ ခွဲဝေမည် စသည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြထားရမည်။ ဤ ဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ်များကို ဗဟိုအစိုးရ ရံပုံငွေမှ အောက်ခြေအဆင့်များသို့ ကဏ္ဍအလိုက် ခွဲဝေတာဝန်ယူစေခြင်း သို့မဟုတ် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘက်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း၊ ဒေသန္တရအခွန်အကောက်ရငွေ၊ ဗဟိုမှ ဒေသန္တရ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ငွေ၊ ချေးငွေစသည့် စနစ်တစ်ခု၌ ဒေသန္တရအစိုးရအား ပိုမိုပြည့်ဝသည့် ထိန်းချုပ်လုပ်ပိုင်ခွင့် ခွဲဝေအပ်နှင်းခြင်းမျိုး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

လူတစ်ဦးချင်းစီ ပျမ်းမျှဝင်ငွေ

လူတစ်ဦးချင်းစီအား မျှဝေပေးထားသော ဝင်ငွေ

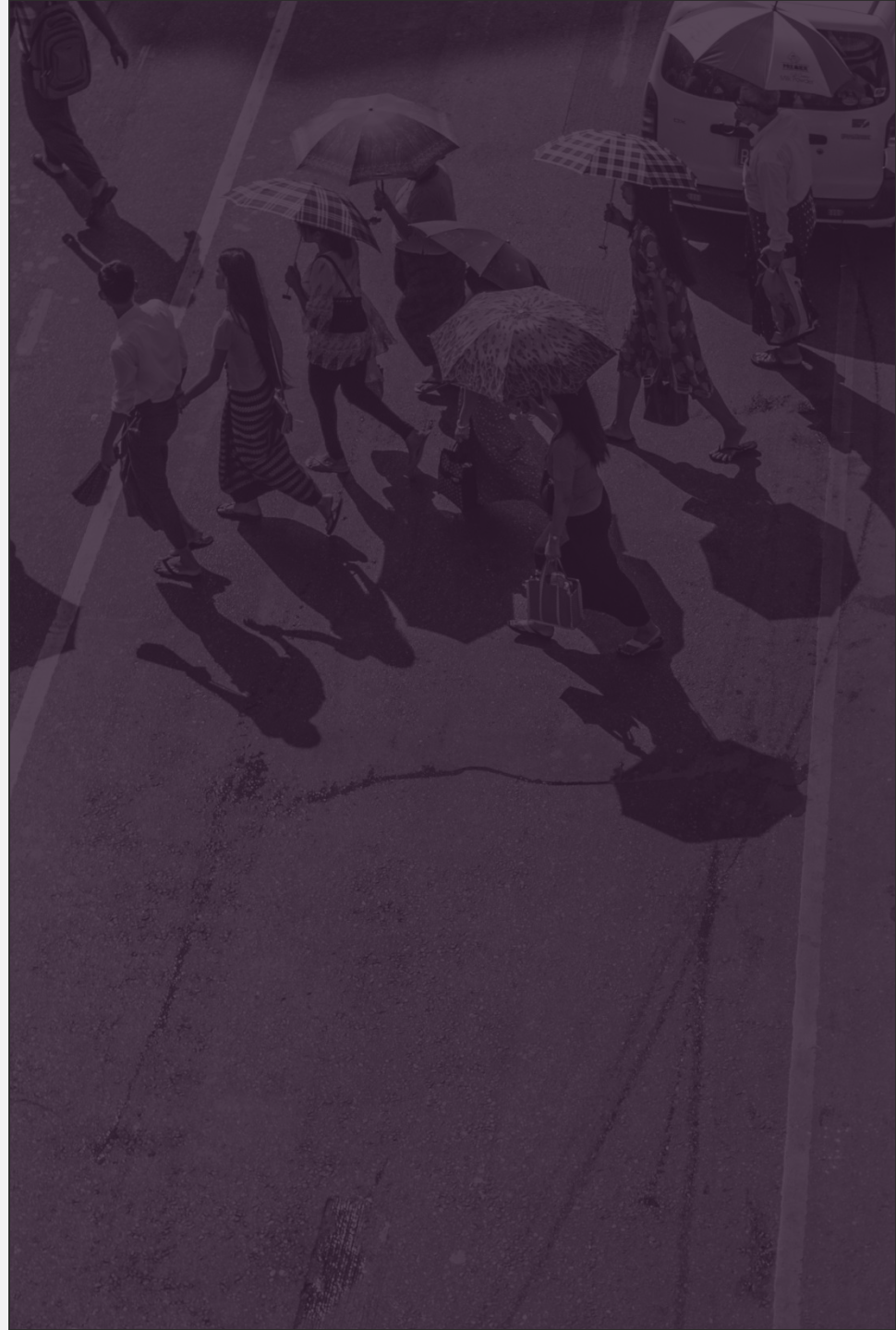
ဝင်ငွေမျှဝေခြင်း

ဖက်ဒရယ်အခွန်ဝင်ငွေ ဝေစုတစ်စုအား ပြည်နယ်နှင့် ဒေသန္တရအစိုးရများထံသို့ ခွဲဝေပေးခြင်း

ပါဝင်သည့်

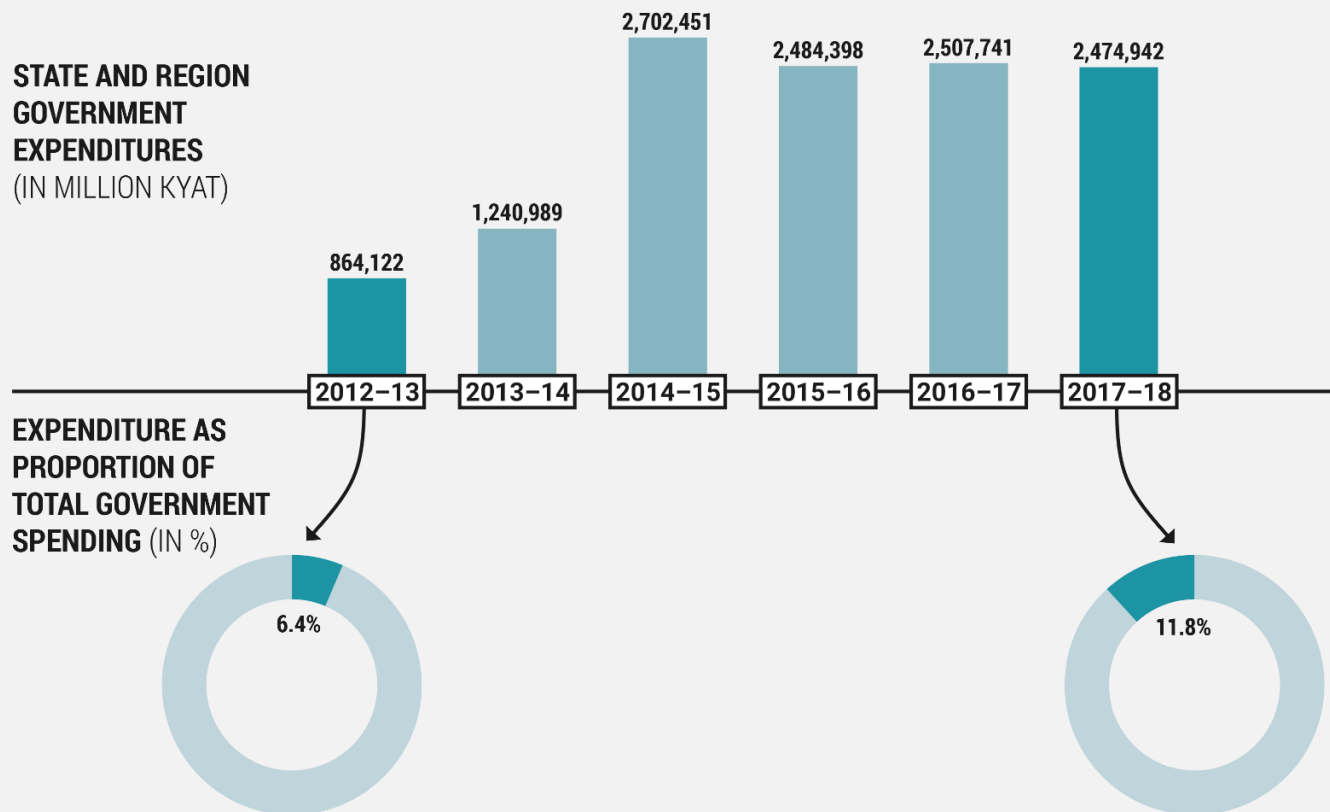
အကြောင်းအရာများ

- ၁ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်းအတွက် လက်ရှိ မူဘောင်သည် မည်သို့ အခြေအနေရှိသနည်း။
- ၂ ဘဏ္ဍာရေးအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်လျော့ချခြင်းမှာ မည်သို့သော ပြောင်းလဲလာမှုများ ရှိသနည်း။
- ၃ လူအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် တစ်ဦးချင်းပျမ်းမျှဝင်ငွေ တို့သည် ဘယ်သို့သော ပြောင်းလဲလာမှုများ ရှိသနည်း။

တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ဘဏ္ဍာငွေအသုံးစားရိတ်များ မြင့်တက်လာခြင်း

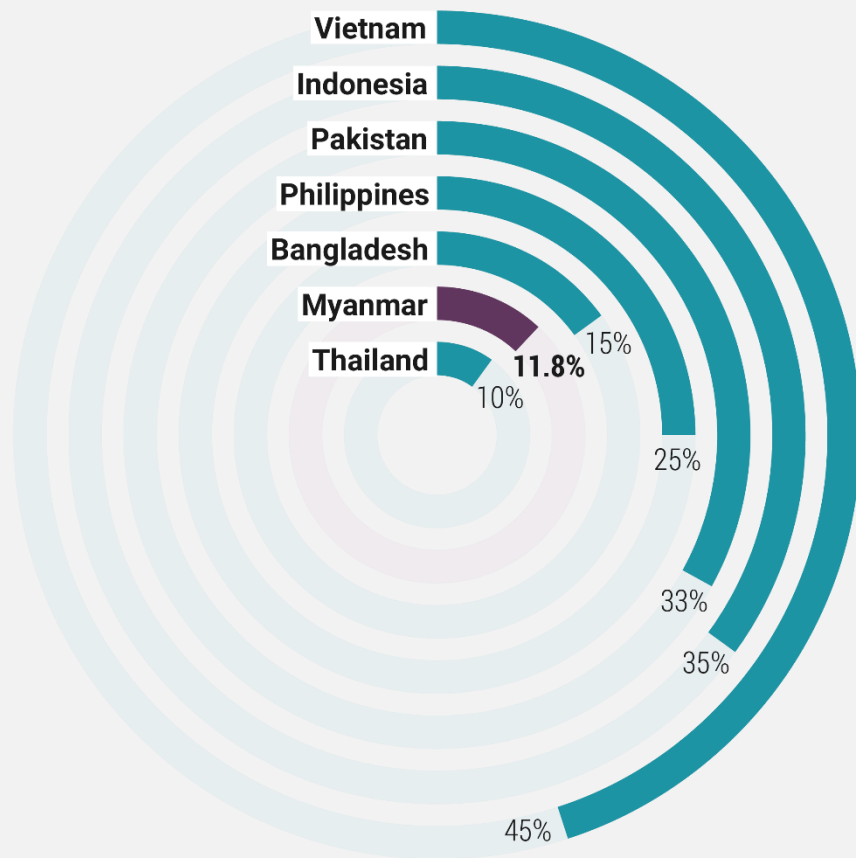
STATE AND REGION
GOVERNMENT
EXPENDITURES
(IN MILLION KYAT)

၂၀၁၂-၁၃ သည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများ ပြည်ထောင်စုမှ ဘတ်ဂျက်ငွေ သီးသန့်ရသော ပထမနှစ်ဖြစ်သည်။ အသုံးစားရိတ်များသည် စတင်ချမှတ်ခဲ့သော ၂၀၁၂-၁၃တွင် ၈၆၄,၁၂၂ သန်းမှ ၂၀၁၇-၁၈ တွင် ၂,၄၇၄,၉၄၂ သန်းသို့ မြင့်တက်သွားသည်။ ၆.၄ ရာခိုင်နှုန်းမှ စုစုပေါင်းအသုံးစားရိတ် ၁၂ရာခိုင်နှုန်းနီးပါး ခန့်မှန်းချေ တိုးတက်သွားသည်။

တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ အသုံးစားရိတ်သည် ပြည်နယ်/တိုင်း ၁၄ခုတွင် ပျမ်းမျှ လူတစ်ဦးလျှင် ၅၀,၀၀၀ ကျပ်နှင့် ညီမျှသည်။

တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အသုံးစားရိတ်: အခြားသော နိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် နည်းပါးနေသေးသည်

တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အဆင့်တွင် အသုံးစားရိတ်မြင့်တက်လာခြင်းသည် သတ်မှတ်ထားသော အတိုင်းအတာပမာဏများ အတွင်းနှင့် စုစုပေါင်း အစိုးရအသုံးစားရိတ် ဝေစုအတွင်းတွင်ပါ မြင့်တက်လာပြီး တိုင်းနှင့် ပြည်နယ်များအား ပြည်သူတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို ပြည့်စုံနိုင်စေရန် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုပေးလေသည်။

ထိုကဲ့သို့ တိုးမြှင့်လာသော်လည်း တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အဆင့်ရှိ အသုံးစားရိတ်များသည် စုစုပေါင်းအစိုးရအသုံးစားရိတ်ထဲတွင် ဝေစုပုံကြည့်လျှင် နည်းနေသေးသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ အစိုးရအသုံးစားရိတ် ဝေစုများသည် အခြားသော အာရှနိုင်ငံများ၏ အသုံးစားရိတ်နှင့် ယှဉ်ကြည့်လျှင် နည်းနေသေးသည်။

Source: Adapted from Minoletti 2016; International figures (2009) taken from Dickenson-Jones, De, and Smurra 2015, 44; Myanmar figure (2017/18) from Union Citizen's Budget and MOPF data.

အာရှအခြားနေရာများရှိ ဒေသန္တရအစိုးရများအား အသုံးစားရိတ် သုံးစွဲရန် ချမှတ်ပေးထားသော တာဝန်အချို့

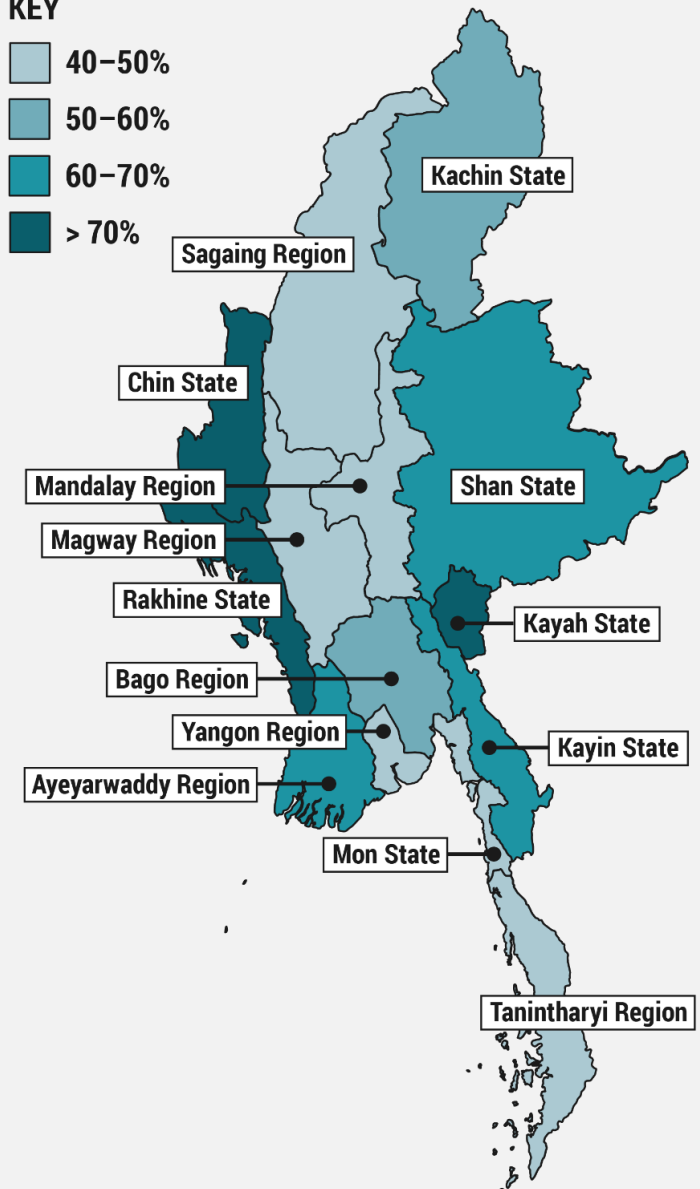
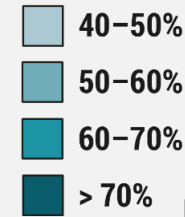
နီပေါ ဒေသန္တရကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့် အက်ဥပဒေ (၁၉၉၉)	ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ပြည်ထောင်စု ပါရီရှင် အက်ဥပဒေ (၂၀၀၉)	ကီရားလားပြည် - အိန္ဒိယပြည်နယ် ဒေသန္တရအစိုးရ အက်ဥပဒေ (၁၉၉၄)	ကွန်မြူနယ်နှင့် ဆန်ဆတ် စီမံအုပ်ချုပ်ရေး ကမ္ဘောဒီးယား ဥပဒေ (၂၀၀၁)
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီများ (ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၁၀,၀၀၀) • သောက်ရေ • မူလတန်းပညာရေး သင်ကြားမှုအထောက်အကူများ • အခြေခံကျန်းမာရေး အထောက်အကူပစ္စည်းများ • ကျေးရွာလမ်းများ • ကျေးရွာ ဆည်မြောင်းစနစ်	ပြည်ထောင်စု ပါရီရှင်များ (ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၂၇,၀၀၀) • ကျေးရွာလမ်းများ၊ မြေအောက်မြောင်းများ • ရေတွင်းများ၊ ရေစုပ်စက်များ၊ တိုင်ကီများ၊ ရေအိုင်များ • ဆည်မြောင်းစနစ်နှင့် ရေမြောင်းစနစ်များ • လမ်းမီး	ဂရမ် ပန်ချာယက်များ (ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၂၅,၀၀၀) • မူလတန်းကြို၊မူလတန်းနှင့် မူလတန်းလွန်ကျောင်းများ • ဆေးပေးခန်းများနှင့် ဆေးရုံများ • ကျေးလက်ရေပေးဝေရေး စနစ် • အမှိုက်စွန့်ပစ်ရေးစနစ် • အများပြည်သူသုံးအိမ်သာနှင့် ရေချိုးခန်းများ • နေ့ကလေးထိန်း ကျောင်းများ	ကွန်မြူနယ်များ (ပျမ်းမျှ လူဦးရေ ၈,၀၀၀) • ကျေးရွာလမ်းနှင့် တံတားများ • ကျေးရွာရေပေးဝေမှု စနစ်များ • ကျေးရွာ ဆည်မြောင်းစနစ် • မူလတန်းကျောင်းပညာ သင်ကြားမှု အထောက်အကူများ • အခြေခံကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုအထောက်အကူ များ

တိုင်းနှင့် ပြည်နယ်များမှ စုစုပေါင်းအနက် မျှဝေသုံးစွဲသော ငွေလုံးငွေရင်း သုံးစွဲပမာဏ

ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၂၀၁၆/၂၀၁၇

တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များတွင် သိသိသာသာ ကွာခြားမှုရှိ(မွန်ပြည်နယ်တွင် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ကယားပြည်နယ်တွင် ၇၀ ရာခိုင်နှုန်း)
တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် စုစုပေါင်း ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစားရိတ်ပမာဏသည် ၂၀၁၃-၁၄တွင် ၃၆% မှ ၂၀၁၆-၁၇တွင် ၅၅% ထိ တက်သွားသည်။

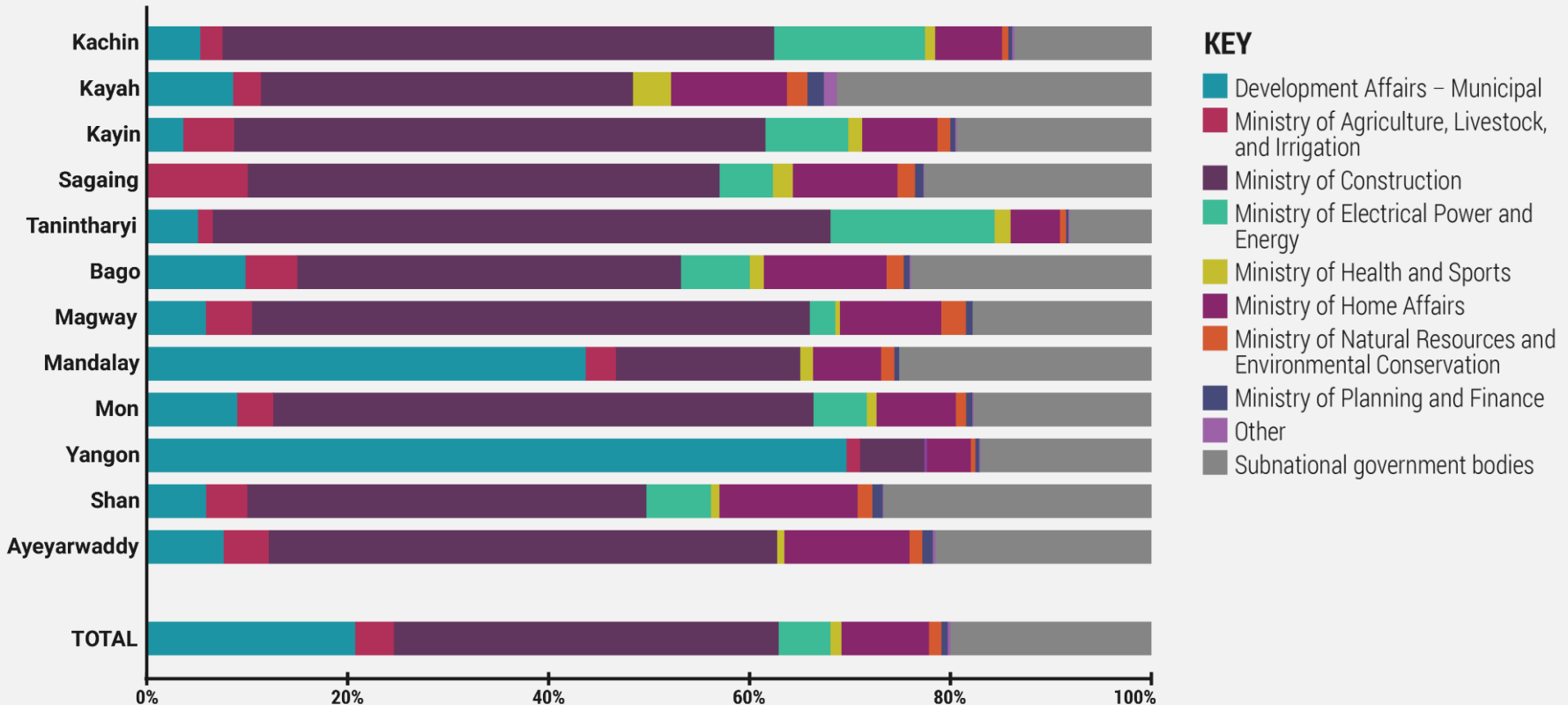
KEY

တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တို့၏ အသုံးစရိတ်သည် ကွဲပြားလျက်ရှိသည်

ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၂၀၁၆/၂၀၁၇

SHARE STATE/REGION EXPENDITURE BY MINISTRY AS OF TOTAL

တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရတို့၏ အသုံးစားရိတ်များသည် ပိုမိုကွဲပြားလာသည်

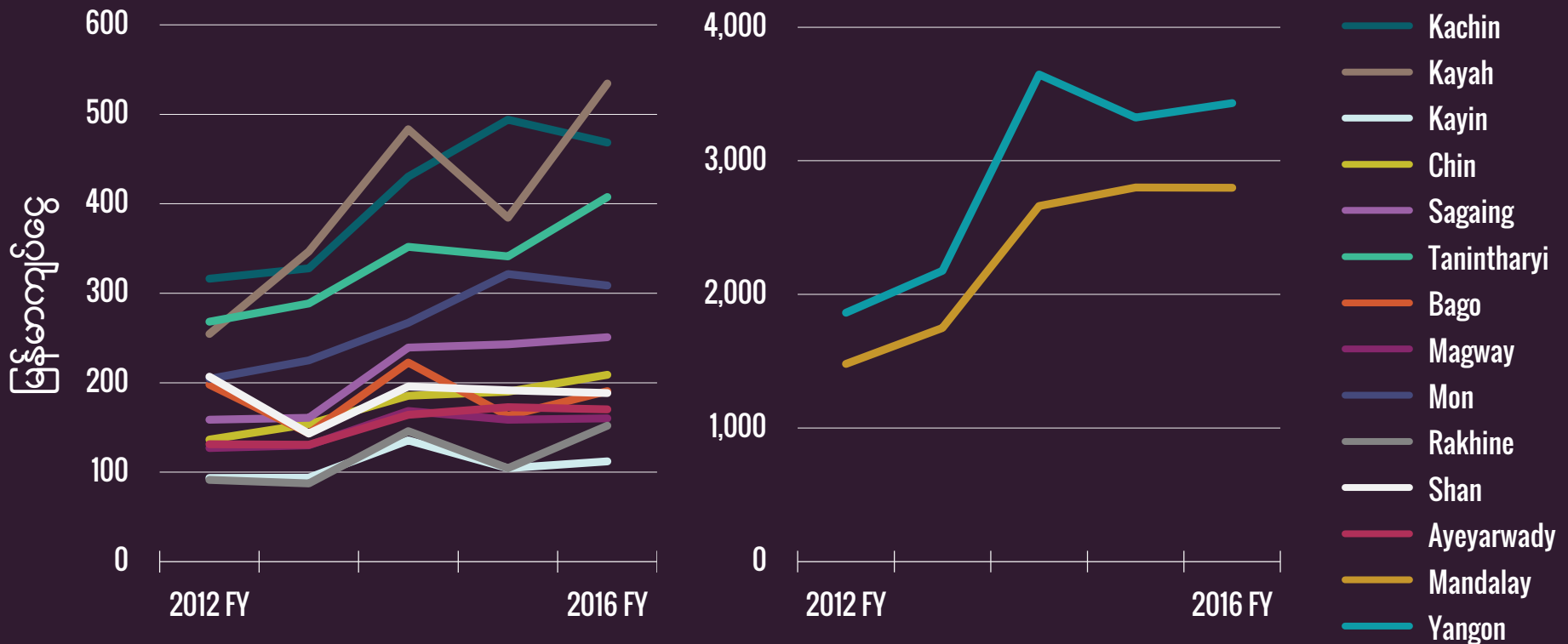
- ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အသုံးစားရိတ်ဝေစု၊ အထူးသဖြင့် ထရပ်ကားလမ်း(အဝေးပြေးလမ်း) နှင့် တံတားအသုံးစားရိတ်သည် ၂၀၁၃/၁၄ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် စုစုပေါင်း ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းအသုံးစားရိတ် ၅၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၆/၁၇တွင် ၃၈ရာခိုင်နှုန်းသို့ ကျသွားသည်။
- ရာခိုင်နှုန်းကျသွားသောကြောင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတို့ သည် အသုံးစရိတ် ဧရိယာများကို ရှာဖွေသတ်မှတ်လာကြသည်။ လျှပ်စစ်စွမ်းအားဆိုင်ရာ အသုံးစရိတ်များတွင် ၂၀၁၃-၂၀၁၄တွင် သုံညအဆင့်မှ ၂၀၁၆-၂၀၁၇ တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း ၁၂ခုတွင် ၅ % ဖြစ်ပြီး တနင်္သာရီတိုင်းတွင် ၁၆ % အထိ ရှိသည်။
- အသုံးစားရိတ်အများစုသည် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရတို့ မှ ဘဏ်ဂျာနယ်ရေးဆွဲပြီး ပြည်သူ့ အရင်းအမြစ်များ တိုးပွားလာအောင်လည်း အကြံဉာဏ်ပြုနိုင်သည်။

ဘဏ္ဍာငွေ လွှဲပြောင်းမှုနှင့် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ဝင်ငွေ နှိုင်းယှဉ်ချက် (ကျပ်သန်းပေါင်း)

- ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအစိုးရသို့ ဘဏ္ဍာငွေ လွှဲပြောင်းပေးရာတွင် ပုံစံသုံးမျိုးရှိသည် :
အထွေထွေထောက်ပံ့လွှဲငွေ၊ အခွန်ဝင်ငွေ မျှဝေမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရံပုံငွေတို့ဖြစ်ကြသည်
- အထွေထွေထောက်ပံ့လွှဲငွေသည် ပြည်ထောင်စုမှ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများသို့ လွှဲပြောင်းပေးရာတွင် အများဆုံးသော လွှဲပြောင်းမှုဖြစ်သည်။
- တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရဝင်ငွေများ၏ စုစုပေါင်း ပမာဏသည် ၂၇၃%(သုံးဆနီးပါး) ၂၀၁၂-၂၀၁၃ မှ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ တွင် မြင့်တက်သွားသည်
- ဥပမာအားဖြင့် ကရင်ပြည်နယ်တွင် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရသော ဝင်ငွေသည် ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၂၀၁၃/၁၄ တွင် စုစုပေါင်းဝင်ငွေ၏ ၆၀ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးရှိပြီး ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၂၀၁၇/၁၈ တွင် ၄.၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။
- ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၂၀၁၂/၁၃ တွင် မြန်မာကျပ်ငွေ ၄၃၇ ဘီလျံမှ ၁,၇၀၇ ဘီလျံသို့ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၂၀၁၇/၁၈ တွင် မြင့်တက်သွားသည်။ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ၂၀၁၇/၁၈ တွင် အထွေထွေထောက်ပံ့လွှဲပြောင်းငွေသည် တစ်နိုင်ငံလုံး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ဝင်ငွေ စုစုပေါင်း၏ ၆၉ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်း

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အခွန်ငွေကောက်ခံမှု - လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်း

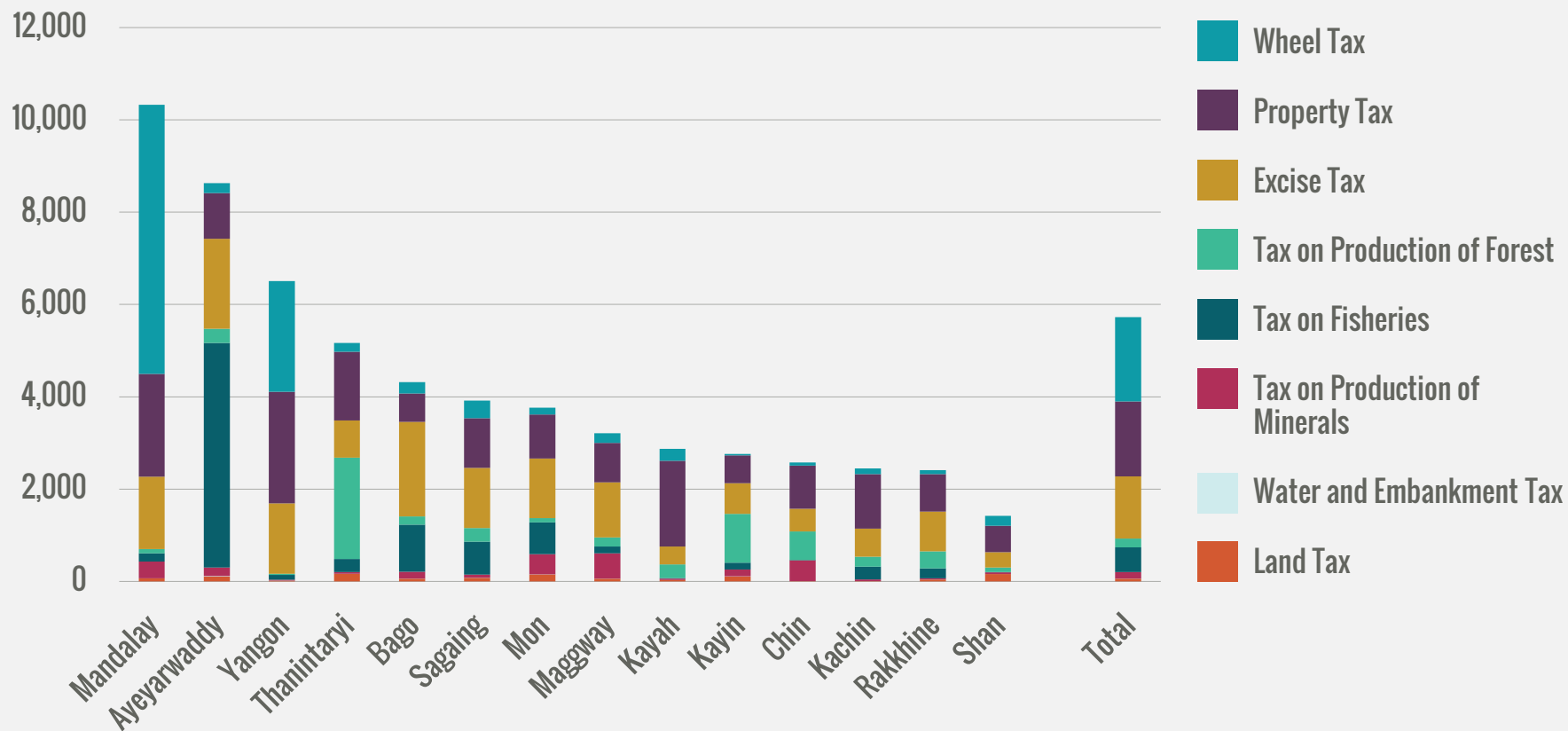

*City Development Committees (CDC) are present in Yangon and Mandalay.

အကြောင်းအရာအလိုက် အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်း

တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအားလုံး

SUBNATIONAL TAX COLLECTION (PER CAPITA, 2016-17 BE)

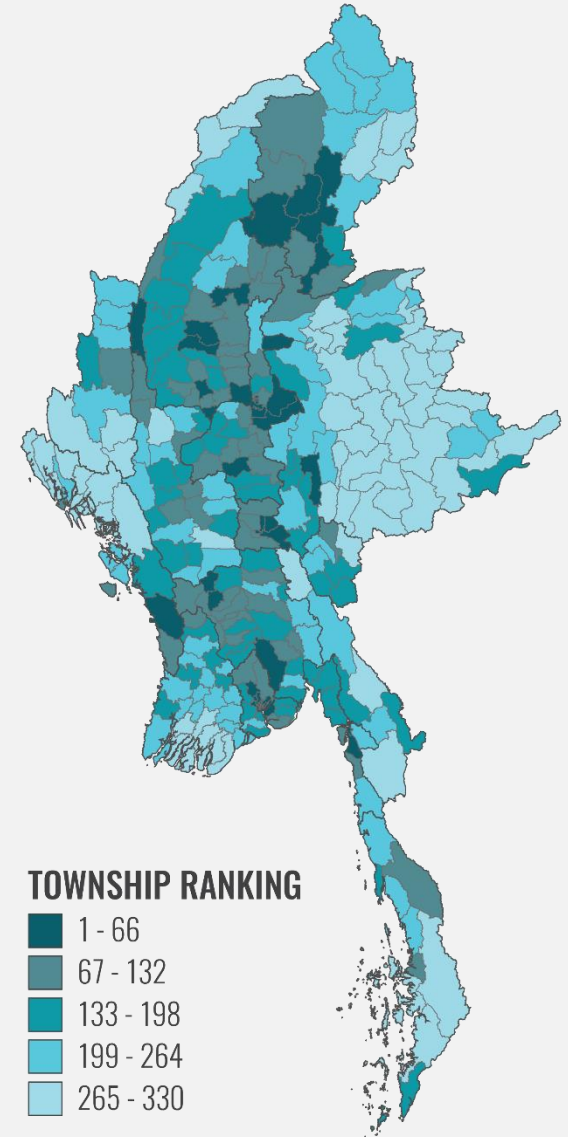

မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အညွှန်းကိန်း

(တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များရှိ ဖွံ့ဖြိုးမှု
တိုင်းတာခြင်း)

- မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အညွှန်းကိန်းသည် မြန်မာ့သန်းခေါင်စာရင်း (၂၀၁၄) မှ ရရှိသော ဒေတာများအပေါ်တွင် အခြေပြုထားသည်။
- ၎င်းသည် လူနေမှုအဆင့်အတန်း၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး ညွှန်ကိန်းကို စုပေါင်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ညာဖက်ရှိ ပုံသည် မြို့နယ်များအား မြို့နယ်အဆင့် လူသားဖွံ့ဖြိုးမှု ညွှန်ကိန်းအဆင့်များကို အခြေခံ၍ တွက်ချက်ဖော်ပြထားသည်။

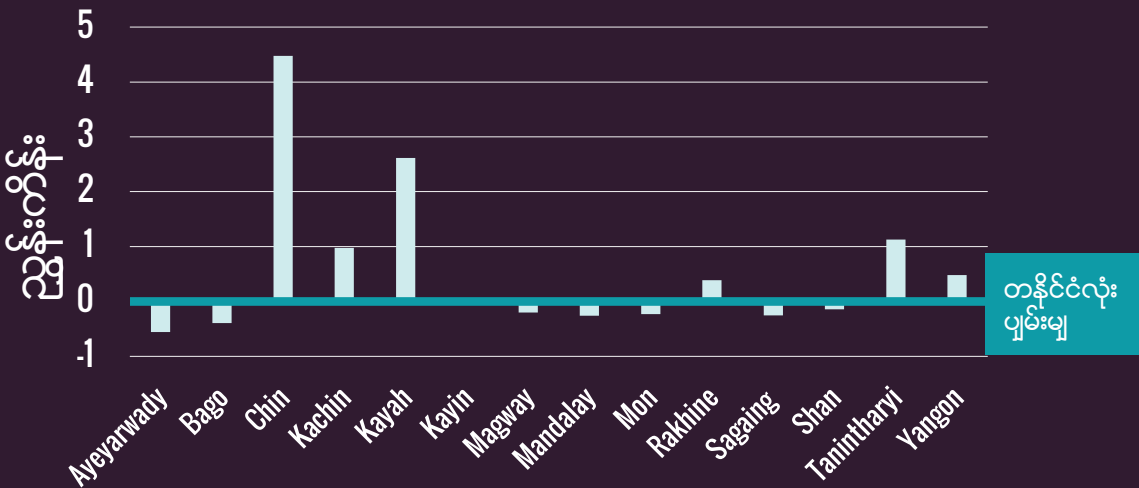
မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြို့နယ်အသီးသီးရှိ လူသားဖွံ့ဖြိုးမှု
မတူညီမှု ပြမြေပုံ

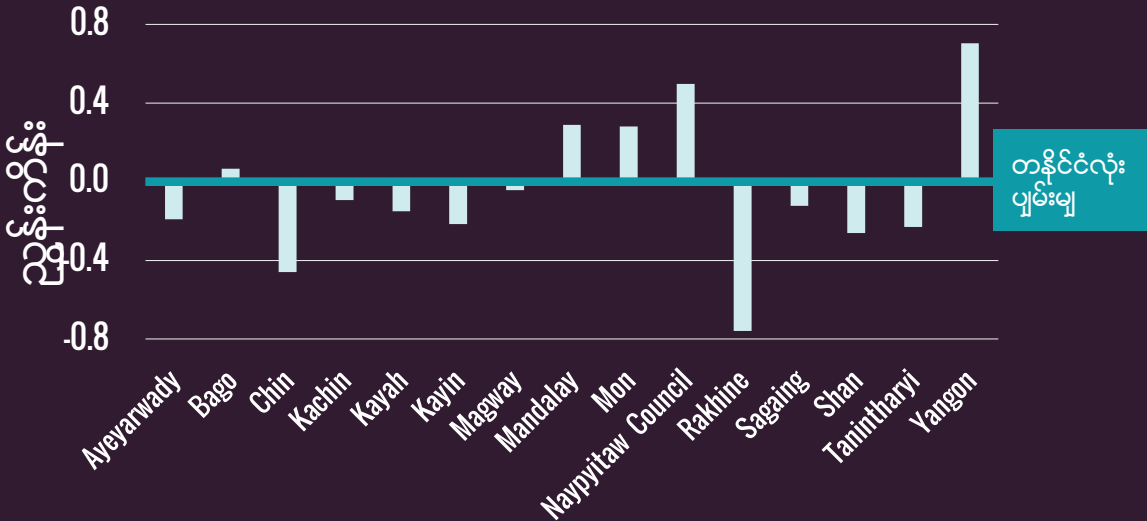
လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက်ပျမ်းမျှ ဝင်ငွေနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု ကွာဟချက်များ

* ပျမ်းမျှလူနေမှု အဆင့်တန်း
ညွှန်းကိန်းသည်
အိမ်ထောင်စုအခြေအနေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု
အခြေအနေညွှန်းကိန်း ဖြစ်သော
သန့်ရှင်းသောရေရရှိမှုနှင့်
လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု နှင့်
အိမ်ထောင်စုပိုင်ဆိုင်မှုဖြစ်သော ရေဒီယို
(သို့) စက်ဘီးပိုင်ဆိုင်မှု တို့ကို
ပေါင်းစည်းထားပါသည်။

လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ဝင်ငွေညွှန်းကိန်း*

လူနေမှုအဆင့်အတန်း ညွှန်းကိန်း

* State/region per capita revenue divided by average per capita revenue
** Household conditions and household assets

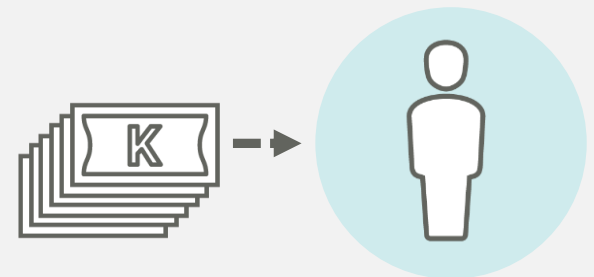
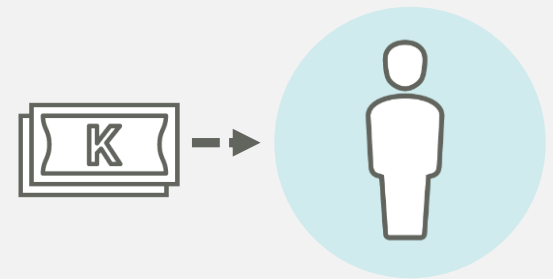
လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက်ပျမ်းမျှ ဝင်ငွေနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု ကွာဟချက်များ

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ လူတစ်ဦးချင်းစီမှ ပျမ်းမျှရရှိသည့်ဝင်ငွေများသည် သိသိသာသာ ကွာဟမှုများ ရှိနေသည်။

လူတစ်ဦးချင်းစီမှ ဝင်ငွေများအရ မည်သည့်ပြည်နယ်ကိုမျှ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းများ ရှိပုံမပေါ်ပါ။

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်မှု အတိုင်းအတာသည် ကွဲပြားခြားနားမှုများ ရှိနေသည်။

လူတစ်ဦးချင်းစီမှ ပျမ်းမျှရရှိသည့်ဝင်ငွေများသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို အပြည့်အဝ ထင်ဟပ်စေခြင်း (သို့) တုံ့ပြန်ခြင်းမရှိပါ။

ဘဏ္ဍာရေးအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းကို ဆန်းစစ်ခြင်း

- မြန်မာနိုင်ငံ၏အုပ်ချုပ်ပုံစနစ်အား ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းထက် အောက်ခြေအဆင့်များသို့ အခွင့်အာဏာနှင့်တာဝန်များ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းကဲ့သို့ အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်မှု ပိုရှိသည်။
- အောက်ခြေအဆင့်များသို့ အခွင့်အာဏာနှင့် တာဝန်များလွှဲပြောင်းပေးခြင်းသည် လမ်းမှန်သို့ ဦးတည်မည့် ကနဦးခြေလှမ်းကဲ့သို့ မြင်နိုင်သည်။
- သို့သော် ထိုလုပ်ငန်းစဉ်သည် ပို၍ခိုင်မာသော ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ခွင့်အာဏာများကို ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းဖြစ်စဉ်မှ ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်မည့် တာဝန်ခံမှုဆိုင်ရာ ယန္တရားများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် တတ်နိုင်စွမ်းမရှိနိုင်လောက်ပါ။

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်း

ဗဟိုအစိုးရမှ အောက်ခြေအဆင့် အစိုးရများ (သို့) တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း လွတ်လပ်သော အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းများသို့ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းတာဝန်များ ခွဲဝေပေးခြင်း၊ အုပ်ချုပ်မှုပိုင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုပိုင်းဆိုင်ရာ တာဝန်များကို ပိုမိုခွဲဝေပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

အောက်ခြေအဆင့်များသို့ အခွင့်အာဏာနှင့် တာဝန်များ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း

ဗဟိုဝန်ကြီးဌာနများမှ အောက်ခြေအဆင့်ရုံးများသို့ ပိုမိုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့်အေဂျင်စီများအနေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်များလွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြင့် ပြည်သူများနှင့် ပိုမိုနီးကပ်စေသည်။ ဗဟိုအစိုးရ၏ အစိတ်အပိုင်းအနေဖြင့်သာ ဆက်လက်တည်ရှိစေသည်။

ဘဏ္ဍာရေးအရ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းကို ဆန်းစစ်ခြင်း

- ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်များရှိ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အစိုးရပိုင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးများရှိ အေဂျင်စီများကို ကိုယ်စားပြုနေသော်လည်း ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများသည် ပြည်ထောင်စုမှ လွှဲပြောင်းပေးအပ်လာသော အရင်းအမြစ်များအပေါ် များစွာ မှီခိုနေကြရဆဲဖြစ်သည်။ စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့ (DAOs/Department of Development Affairs) တို့သည် ချွင်းချက်ဖြစ်။
- DAOs သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချထားသည့် အစိုးရအဖွဲ့တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ DAOs များမှ ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေများကို စုဆောင်းပြီး ကိုယ်ပိုင်ဘက်ဂျက်များကို ဒေသန္တရလိုအပ်ချက်များအရ သုံးစွဲနေခြင်းဖြစ်သည်။ (ကျန်းမာရေးနှင့်ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများအတွက်မဟုတ်ဘဲ မြို့ပြဝန်ဆောင်မှုများအတွက်ဖြစ်သည်။) ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းအစိုးရများမှ ၎င်းတို့ကို တာဝန်ခံစေသည်။
- ရွှံ့ငုံကြည့်လျှင် လူမှုအစုအဖွဲ့သည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ စီမံခန့်ခွဲခံနေရ ဆဲဖြစ်သည်။

စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့ သည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရကို တာဝန်ခံရသည်။

အဓိက

အကြောင်းအရာ

အနှစ်ချုပ်

- ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ အသုံးစရိတ်များသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းပေးမှုများကြောင့် အများအပြားတိုးမြှင့်လာခဲ့သည်။
- ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်များသည် များပြားလာခဲ့ပြီး သုံးစွဲရန်လျာထားသည့်ကဏ္ဍများသည်လည်း ပို၍ ကွဲပြားခြားနားလာသည်။ (ပြည်နယ်၊တိုင်းအစိုးရအဖွဲ့များ၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊လျှပ်စစ်၊ ဘဘာဝအရင်းအမြစ်၊ စည်ပင်သာယာရေး)
- ၂၀၁၁ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်းနှင့်ယှဉ်လျှင် အောက်ခြေ အဆင့်များသို့ အခွင့်အာဏာနှင့် တာဝန်များလွှဲပြောင်းပေးခြင်းဟု ပို၍ အနက်အဓိပ္ပါယ်ရှိနိုင်သည်။ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များသည် ပြည်ထောင်စုမှလွှဲပြောင်းပေးလာသော အရင်းအမြစ်များကို များစွာ မှီခိုနေရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။
- ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေဖြင့် လူမှုရေးအစုအဖွဲ့ဖော်ဆောင်ရန် ဘဏ္ဍာရေးတာဝန်များနှင့် အစီအမံများကို ထိန်းချုပ်ထားဆဲ ဖြစ်သည်။
- တာဝန်ခံမှုဆိုင်ရာ ယန္တရားများဖော်ဆောင်ရန်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် အာဏာခွဲဝေပေးရန်နှင့် ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို ဗဟို ချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်များ ခိုင်ခိုင်မာမာ လိုအပ်ပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- အဆင့် ၁ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဝင်ငွေကွာဟမှုကို ရှင်းပြထားသော ဆလိုက်များကို လေ့လာပေးပါရန်။
- အဆင့် ၂ အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးရန် မေးခွန်း (၁၀ မိနစ်) ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းသည် ဖွံ့ဖြိုးမှု ကွာဟချက်များကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်လော။

အပိုင်း ၃

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် တန်းတူညီမျှစေခြင်း

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

ဤသင်ရိုးအား

အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့်အတူ ပါမောက္ခ Paul A. R. Hobson နှင့်

အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရေးဆွဲပြုစုထားပါသည်။

Matthew Arnold

Nicola Williams

Lea Lybecker

Kyaw Myo Oo

ဤသင်ရိုးအား အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီမှ
တဆင့် အမေရိကန်ပြည်သူမှ ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။ သင်ရိုးတွင်
ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများသည် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏
အဘော်ဖြစ်ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီ
(သို့ မဟုတ်) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏
သဘောထားအမြင်များကို ကိုယ်စားပြုခြင်း မရှိပါ။

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ပါဝင်သည့်

အကြောင်းအရာများ

- ၁ ဖက်ဒရယ်စနစ်တစ်ခု၌ တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်း၏ ကဏ္ဍသည် အဘယ်နည်း။
- ၂ မြန်မာပြည်၌ ကျင့်သုံးနေသော ဘဏ္ဍာရေးလွှဲပြောင်းပေးမှုများသည် အဘယ်နည်း။
- ၃ မြန်မာနိုင်ငံ၌ရှိသော ဘဏ္ဍာရေးစနစ်တွင်းရှိ တန်းတူညီမျှမှု ဖြစ်စေသည့် အချင်းအရာများသည် မည်သို့ လည်ပတ်ကြသနည်း။ အခြား အခြေအနေများတွင် မည်သို့သော နည်းလမ်းများဖြင့် တန်းတူညီမျှမှု ဖြစ်စေသနည်း။
- ၄ တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်းဟု ဆိုရာတွင် ညီမျှရေးကို မြှင့်တင်ပေးရန် မတူညီသော လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေသင့်ပါသလား။

ဂေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

တန်းတူညီမျှ : တူညီသော အခြေအနေများ အထူးသဖြင့် ရာထူး၊ အခွင့်အရေး၊ အခွင့်အလမ်း

သာတူညီမျှမှု : ဘက်လိုက်ခြင်း နှင့် မျက်နှာမလိုက်ခြင်း တို့တွင် တန်းတူထားခြင်း၊ လောက သဘောတရားကို အလေးထား၍ တရားမျှတစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်း

တန်းတူညီမျှစေရန်ထောက်ပံ့ပေးအပ်ခြင်း : မတူညီသော ဝင်ငွေရရှိမှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကုန်ကျ စရိတ်များကို ညီမျှစေရန်ရည်ရွယ်၍ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြည်နယ်၊ တိုင်း အစိုးရများသို့ ပေးအပ်သည့် ထောက်ပံ့ပေးအပ်ချက်များ။

ဘဏ္ဍာရေးတွင် တန်းတူညီမျှမှု မရှိခြင်း : ဘဏ္ဍာရေး အသားတင် အကျိုးအမြတ် ကွာခြား ချက်ပေါ်မူတည်၍ ပြည်ထောင်စုမှ ပြည်နယ်၊တိုင်းများသို့ တန်းတူညီမျှမဟုတ်သော အခွင့်အရေးများကို ပေးအပ်ခြင်း။

ဘဏ္ဍာရေး အသားတင် အကျိုးအမြတ် : တစ်ဦးခြင်း ရရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်နှင့် တစ်ဦးစီ ပေးဆောင်ရသော အခွန်ပမာဏအကြား ကွာခြားချက်။

ဝင်ငွေ ခွဲဝေခြင်း : ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုမှ ကောက်ယူရရှိသော အခွန်ဘဏ္ဍာများကို တိုင်းနှင့် ပြည်နယ် ၊ ဒေသန္တရ အစိုးရများသို့ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ခွဲဝေပေးခြင်း

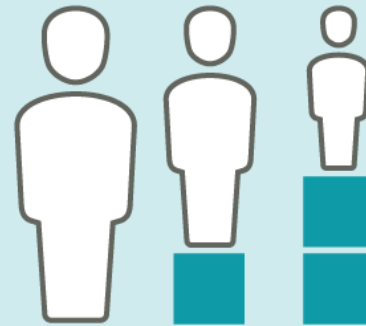
တန်းတူညီမျှခြင်းနှင့် သာတူညီမျှခြင်း

တန်းတူညီမျှခြင်း

တန်းတူညီမျှခြင်း: တူညီသော အခြေအနေများ အထူးသဖြင့် ရာထူး၊ အခွင့်အရေး၊ အခွင့်အလမ်း

သာတူညီမျှခြင်း

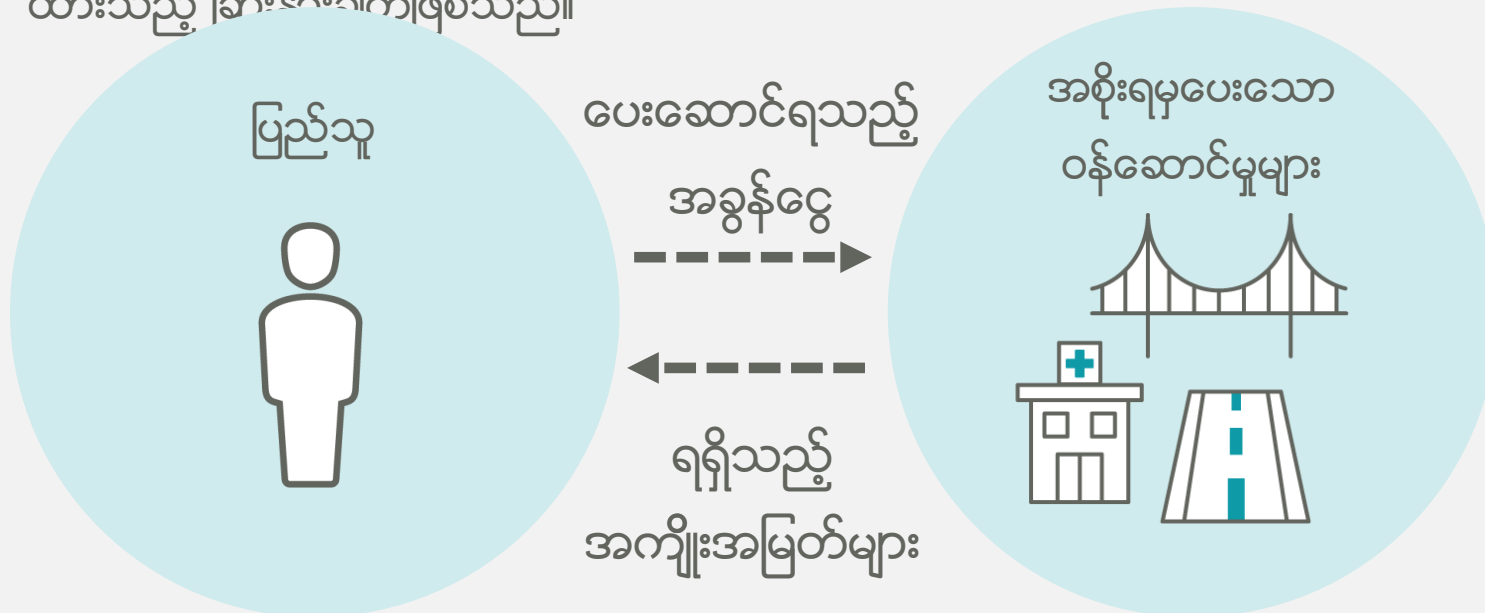

သာတူညီမျှခြင်း : ဘက်လိုက်ခြင်း နှင့် မျက်နှာမလိုက်ခြင်း တို့တွင် တန်းတူထားခြင်း၊ လောက သဘောတရားကို အလေးထား၍ တရားမျှတစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်း

အသားတင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်

အသားတင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ် (Net Fiscal Benefits - NFB) =
ရရှိသည့်အကျိုးအမြတ် - ပေးဆောင်ရသည့်အခွန်ငွေ

အသားတင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ် (NFB) ဆိုသည်မှာ ပြည်သူတစ်ဦးချင်းစီ
ရရှိသည့်အကျိုးအမြတ်များမှ ပြည်သူတစ်ဦးချင်းစီ မှ ပေးဆောင်ရသည့်အခွန်ငွေကို နုတ်ယူ
ထားသည့် ခြားနားချက်ဖြစ်သည်။

အသားတင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ

အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု

ခြားနားခြင်းများ

- တစ်ဦးချင်း ပျမ်းမျှဝင်ငွေ ပုံမှန်အောက်ရောက်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့သည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်ရရှိမှုတွင်လည်း ပုံမှန်ထက် လျော့နည်းသည်။
- ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်ရရှိမှုတွင် ပျမ်းမျှဝင်ငွေများသော ပြည်နယ်/တိုင်းမှ လူထုသည် ပျမ်းမျှဝင်ငွေ နည်းသော ပြည်နယ်/တိုင်းမှ လူထုထက် ပိုမိုကြီးမားသည်။
- အထက်ပါ ဖြစ်စဉ်ကို ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ တန်းတူညီမျှမှု မရှိခြင်းဟု ခေါ်သည်။

တန်းတူညီမျှ ဖြစ်စေခြင်း

- NFBs များကို တန်းတူဖြစ်စေရန်အတွက်မူ တန်းတူညီမျှစေသည့်ငွေပေးချေမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဖက်ဒရေးရင်းတစ်ခုအတွင်းရှိ ဘဏ္ဍာရေးအရ ကွာဟချက်များကို ချေဖျက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အသားတင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်ကို ညီမျှစေမည် ဖြစ်သည်။
- အောက်ဖော်ပြပါအခြင်းအရာများ၏ ကွဲပြားခြားနားချက်များသည် ပြည်နယ်များရှိ NFBs များ ကွဲပြားခြားနားမှုကိုဖြစ်စေသည်။
 - ပြည်နယ်များ၏အခွန်ငွေကောက်ခံရရှိထားသည့်ပမာဏများ
 - ပြည်နယ်အတွင်းပြည်သူများအတွက်ဝန်ဆောင်မှုထောက်ပံ့ခြင်းဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များ
 - ထိုပြည်နယ်အတွင်း လိုအပ်နေသော ဝန်ဆောင်မှုများ
- တန်းတူညီမျှဖြစ်စေသည့်ထောက်ပံ့ငွေများသည် ပြည်နယ်များ၏ NFBs များ၏ကွဲပြားခြားနားချက်များကို ပပျောက်စေသည်။
 - သက်ဆိုင်ရာ အခွန်ငွေကောက်ခံရရှိထားမှုပမာဏ နှင့် ပြည်နယ်အတွင်း ပြည်သူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများထောက်ပံ့ရာတွင် ကုန်ကျသည့်စရိတ်များအပေါ်မူတည်၍
- တန်းတူညီမျှဖြစ်စေသည့် ထောက်ပံ့ငွေများပေးအပ်ခြင်းဖြင့် ပြည်နယ်များမှ သင့်တင့်လျော်ညီသော အခွန်ငွေနှုန်းများကောက်ခံခြင်းဖြင့် သင့်တင့်လျော်ညီသော ဝန်ဆောင်မှုများကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်လာစေရန် ရည်ရွယ်သည်။

တန်းတူညီမျှ ဖြစ်စေခြင်း

လိုအပ်ချက်အများအရ ကွဲပြားခြားနားမှုများအတွက် တန်းတူညီမျှစေခြင်း

အောက်ပါလိုအပ်ချက်ညွှန်းကိန်းများပေါ်မူတည်
သည့် ပုံသေနည်း

- လူဦးရေ
- လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ဂျီဒီပီ
- ဆင်းရဲမှုနှုန်း၊
- လူမှုပထဝီအနေအထား
- လူဦးရေသိပ်သည်းမှု

အခွန်ငွေကောက်ခံရရှိမှုပမာဏများအရ ကွဲပြားခြားနားမှုများအတွက် တန်းတူညီမျှစေခြင်း

တစ်ဦးချင်းစီမှ ကောက်ခံရရှိသည့်
အခွန်ဝင်ငွေများကို
တန်းတူညီမျှစေသည့် ပုံသေနည်း

- သဘာဝအရင်းအမြစ်များ အပါအဝင်
အားလုံးသော ရင်းမြစ်များ
စံသတ်မှတ်ချက်အမျိုးမျိုး
- နိုင်ငံ၏ပျမ်းမျှ
- ထိပ်ဆုံးအဆင့်ရှိ အစိုးရ
- ပြည်နယ်များကို ကိုယ်စားပြုသည့်အဖွဲ့
အသားတင်နှင့် စုစုပေါင်း အကြား ဆက်စပ်မှု
အစီအစဉ်

တန်းတူညီမျှခြင်း ဥပမာများ

ဩစတေးလျနိုင်ငံ

ဩစတေးလျနိုင်ငံ၏ တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်းကို လိုအပ်ချက်များ ပေါ်တွင်အခြေခံထားပြီး နေသဟယထောက်ပံ့ငွေ ကော်မရှင်မှ စီမံအုပ်ချုပ်သည်။ ဩစတေးလျနိုင်ငံတွင် အခွန်ဝင်ငွေကောက်ခံမှုများကို ဗဟိုမှချုပ်ကိုင်ထားသော်လည်း အသုံးစရိတ်များနှင့် ပက်သက်၍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုများ အများအပြား လျော့ချထားသည်။

ကနေဒါနိုင်ငံ

ကနေဒါနိုင်ငံ၏ တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်းမှူ ဘဏ္ဍာရေးအရ ဝင်ငွေရရှိနိုင်စွမ်းအား ပုံမှန်ထက်နိမ့်ကျသော ခရိုင်များကို နိုင်ငံ၏ဝင်ငွေရရှိနိုင်စွမ်းအား ပျမ်းမျှပမာဏအထိ ရောက်ရှိအောင် မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန် ဖော်ဆောင်ထားသည့် ကိုယ်စားပြုအခွန်စနစ်ပေါ် အခြေခံထားသည်။ ထိုအရာကို 'gross' scheme လို့လည်း ခေါ်သည်။ ကနေဒါသည် သဘာဝအရင်းအမြစ်များအပါအဝင် အသုံးစရိတ်များဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် အခွန်ကောက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ အာဏာများကို စီမံခြင်းတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုများ များစွာ လျော့ချထားသည်။

ဂျာမနီနိုင်ငံ

ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်းသည် အဓိက အခွန်ငွေများကို ဗဟိုပြုထားပြီး net scheme အနေနဲ့ လည်ပတ်ပါသည်။ အဓိက အခွန်ငွေများကိုကောက်ခံခြင်းကို အလုံးစုံတန်းညီထားသည့် ရင်းမြစ်အခြေခံပေါ်မူတည်သည့် မြင်သာသော ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းအစီအမံများဖြင့် ဗဟိုမှချုပ်ကိုင်ထားသည်။ ဝင်ငွေများပြားသော ပြည်နယ်များကို နိုင်ငံတဝှမ်းလုံး၏ ပျမ်းမျှနှင့်ညီမျှစေရန် လျော့ချပြီး ဝင်ငွေနည်းပါးသော ပြည်နယ်များကို ၎င်းပျမ်းမျှနှင့်ညီမျှစေရန် တိုးမြှင့်ပေးသည်။ ထိုအစီအမံများကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဌာန်းထားပြီးဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- အဆင့် ၁ သာတူညီမျှခြင်း၊ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် တန်းတူညီမျှမှုဖြစ်စေခြင်း စသည့် ဂေါဟာရများနှင့် ၎င်းအကြောင်းများ ပါသည့် ဆလိုက်တို့ကို လေ့လာပေးပါရန်။
- အဆင့် ၂ အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်း - (၁၀မိနစ်)
တန်းတူညီမျှ ဖြစ်စေခြင်းအား အဘယ်ကြောင့် မြန်မာတွင် လိုအပ်ရသနည်း။ ၎င်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများမှာ အဘယ်နည်း။
- အဆင့် ၃ အုပ်စုအလိုက် ပြန်လည်တင်ပြခြင်း - (၁၀ မိနစ်)
အုပ်စုကိုယ်စား တင်ပြမည့်သူတစ်ဦးကို ရွေးချယ်ပေးပါရန်

ထောက်ပံ့ငွေနှင့် ငွေလွှဲပြောင်းပေးမှု အမျိုးအစားများ

ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းအရ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းပေးမှု

တိကျသောရည်ရွယ်ချက်အတွက် ထောက်ပံ့ငွေ

- Lump sum - လုံးပေါင်းလျာထားငွေ

ကုန်ကျငွေများကျခံခြင်းဆိုင်ရာ အစီအမံများ

- ပြည်နယ်များမှ ထောက်ပံ့သော ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုအထောက်အပံ့ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့်ဆိုင်သည့် ထောက်ပံ့ငွေများအား ကိုက်ညီစေခြင်း
- အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
- စိမ်းလန်း နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးရေး

ဗဟိုအစိုးရမှပေးအပ်လာသော ထောက်ပံ့ငွေများ

- ပြည်နယ်များသို့ အဓိက ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် ဗဟိုအစိုးရမှ အသုံးစရိတ်ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ခြင်း
 - လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် မျှတသည့်နှုန်း
 - လိုအပ်ချက်များပေါ်မူတည်၍ သတ်မှတ်သည့်နှုန်း

အခွန်ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း နှင့် တန်းတူညီမျှစေခြင်း

အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို ပြည်နယ်အစိုးရများ သို့၊ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း၊ ဥပမာ - ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေခွန်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဝင်ငွေခွန်၊ အရောင်းအဝယ်ခွန်

- နိုင်ငံတော်မှ အခွန်ခြေကောက်ခံမှုများနှင့်နှိုင်းထား
- ပြည်နယ်အသီးသီး၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မညီမျှမှုများအတွက် အလားလာကောင်းများ

ဗဟိုမှချုပ်ကိုင်ထားသော အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်း၊ ပြည်နယ်များသို့ ပြန်လည် ဝေငှသည့် ဝေစု (ရင်းမြစ်ပေါ်မူတည်သည့် ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း)

- အခွန်အမျိုးမျိုးအတွက် ဘုံအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်
- လိုအပ်သော အပိုတန်းတူညီမျှစေရန်ပေးချေသည့်ငွေ။

ဗဟိုမှချုပ်ကိုင်ထားသော အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်း၊ ပြည်နယ်များသို့ လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် ညီတူမျှတူ သတ်မှတ်ထားသည့် ဝေစု

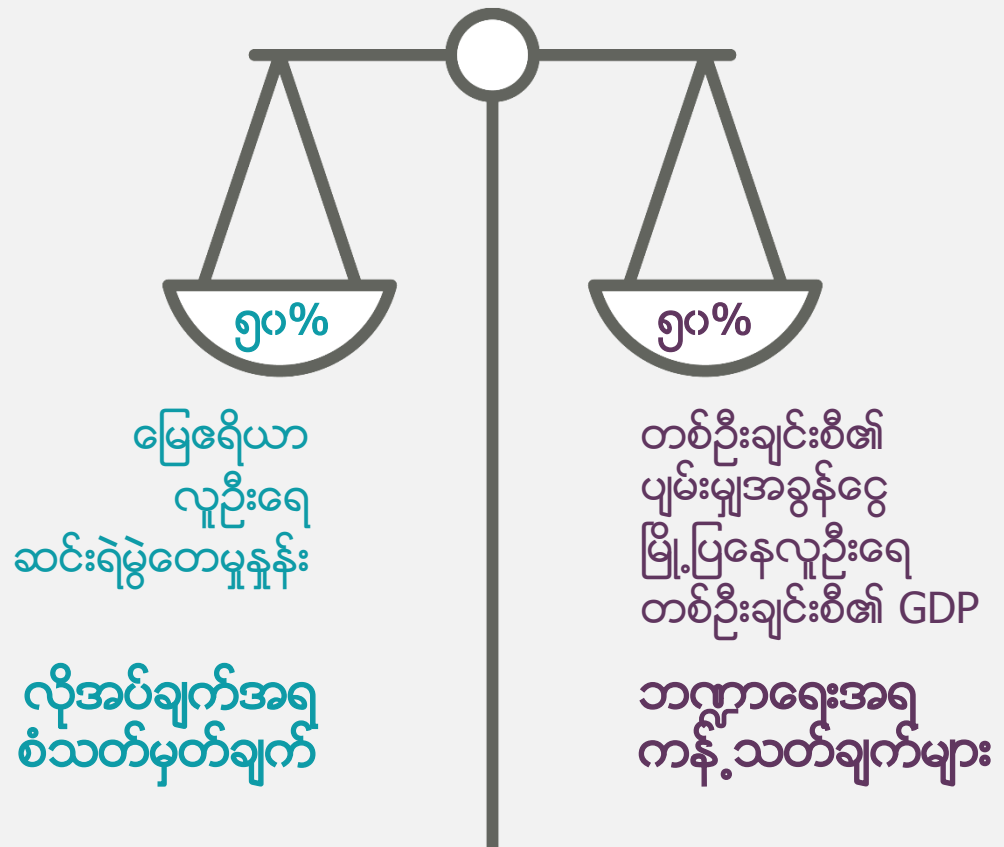
- လူတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် ပျမ်းမျှဝင်ငွေများကို နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း၏ ပျမ်းမျှ စံသတ်မှတ်ချက်နှင့် ညီမျှစေသည်။
- အခွန်အမျိုးမျိုးအတွက် ဘုံသုံးအဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ချက်

အထွေထွေ ထောက်ပံ့ငွေ

အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ။ ။

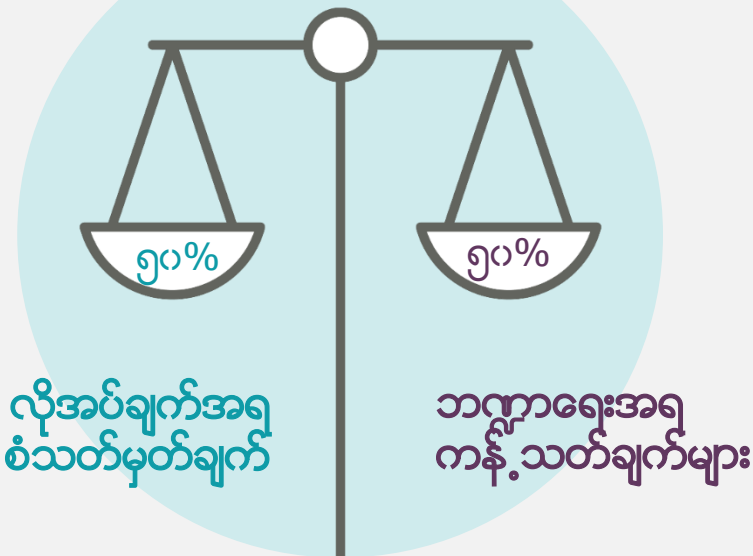
လိုအပ်ချက်နှင့်
ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစွမ်းရည်
ပေါ်မူတည်၍
ဝင်ငွေလွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်း။
၂၀၁၅-၂၀၁၆ မှစတင်သုံးစွဲသည့်
ပုံသေနည်း

ဖြန့်ဝေခြင်းပုံသေနည်း (ချိန်ညှိခြင်း) :

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

ဖြန့်ဝေခြင်းပုံသေနည်း (ချိန်ညှိခြင်း):

အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ

- ယခင်က “လိုငွေပြဘတ်ဂျက်”
- ၂၀၁၅-၂၀၁၆မှစ၍ ပုံသေနည်းအခြေခံ၊
တိုးပွားလာသည့်ပမာဏပေါ်တွင်သာ ပုံသေနည်းအသုံးပြု
 - ပြည်ထောင်စုဘက်ဂျက်တွင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တို့ခွဲဝေပေးရမည့် ထောက်ပံ့ငွေအစုကို ဖော်ပြထားသည်။
 - လိုအပ်ချက်ပေါ်မူတည်သည့် စံသတ်မှတ်ချက်
 - ဘဏ္ဍာရေးကန့်သတ်ချက်များမူတည်သည့် စံသတ်မှတ်ချက်
 - ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းဆိုင်ရာ ဖော်ပြချက်များ
- **အသုံးပြုခွင့်သည့် စံသတ်မှတ်ချက်များ**
 - လိုအပ်ချက်ပေါ်မူတည်သည့် စံသတ်မှတ်ချက်
 - ပြည်နယ်/တိုင်းရ် လူဦးရေ
 - ပြည်နယ်/တိုင်းရ် ဆင်းရဲမွဲတေမှုညွှန်းကိန်း
 - ပြည်နယ်/တိုင်းရ် နယ်မြေအကျယ်အဝန်း
 - **ဘဏ္ဍာရေးကန့်သတ်ချက်များပေါ်မူတည်သည့် စံသတ်မှတ်ချက်**
 - ပြည်နယ်/တိုင်းရ် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ဂျီဒီပီ
 - ပြည်နယ်/တိုင်းရ် မြို့ပြနေသူလူဦးရေ
 - ပြည်နယ်/တိုင်းရ် အခွန်ငွေကောက်ခံရရှိမှု ညီတူညီမျှချိန်ခွင့်ညှိခြင်း
- **တန်းတူညီမျှစွာ တိုင်းတာအခွင့်ရေးပေးခြင်း**

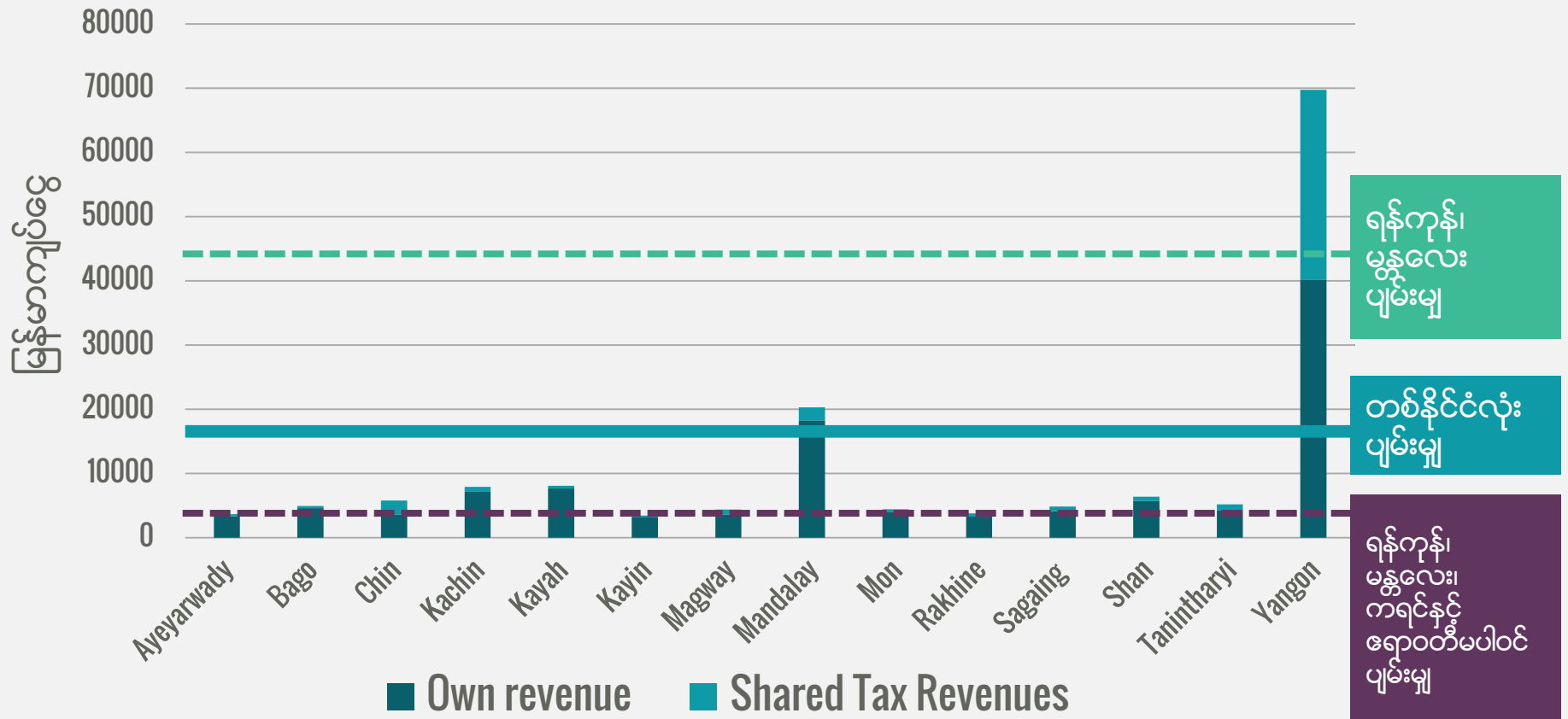
အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ ဖြန့်ဝေခြင်း

- ယခင်က အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေများလွှဲပြောင်းပေးခြင်းကို “ လိုငွေထောက်ပံ့ခြင်း” ဟုမှတ်ယူခဲ့ကြပါသည်။
 - တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တို့၏ နှစ်အလိုက်ဘက်ဂျက်တင်သွင်းခြင်းကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှသုံးသပ်စိစစ်ပြီး တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တစ်ခုချင်းစီအတွက် ခန့်မှန်းလိုငွေ ပမာဏကို offset လုပ်မည်ဆိုတာကို ဆုံးဖြတ်ပါသည်။
- ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်မှစ၍ ပုံသေနည်းအခြေခံသည့် နည်းလမ်းကို ထည့်သွင်းခဲ့သည်။
 - ၂၀၁၅/၂၀၁၆ တွင် အသုံးပြုသော စံသတ်မှတ်ချက်
 - တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တို့၏လူဦးရေ၊ ဆင်းရဲမှုညွှန်းကိန်းနှင့် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ပျမ်းမျှ ဂျီဒီပီ
- ၂၀၁၆-၂၀၁၇ တွင်ထပ်မံဖြည့်စွက်လိုက်သော စံသတ်မှတ်ချက်များ
 - တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ၏ မြေဧရိယာ၊ စုစုပေါင်း လူဦးရေထဲမှ မြို့ပြနေလူဦးရေ ရာခိုင်နှုန်း၊ လူဦးချင်းစီမှ ပျမ်းမျှအခွန်ငွေကောက်ခံရရှိမှု
- ထိုပုံသေနည်းကို အစုငွေထောက်ပံ့ရန် နှစ်တိုးပမာဏတွက်ချက်ရာတွင်သာ အသုံးပြုသည်။

အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ ဖြန့်ဝေခြင်း

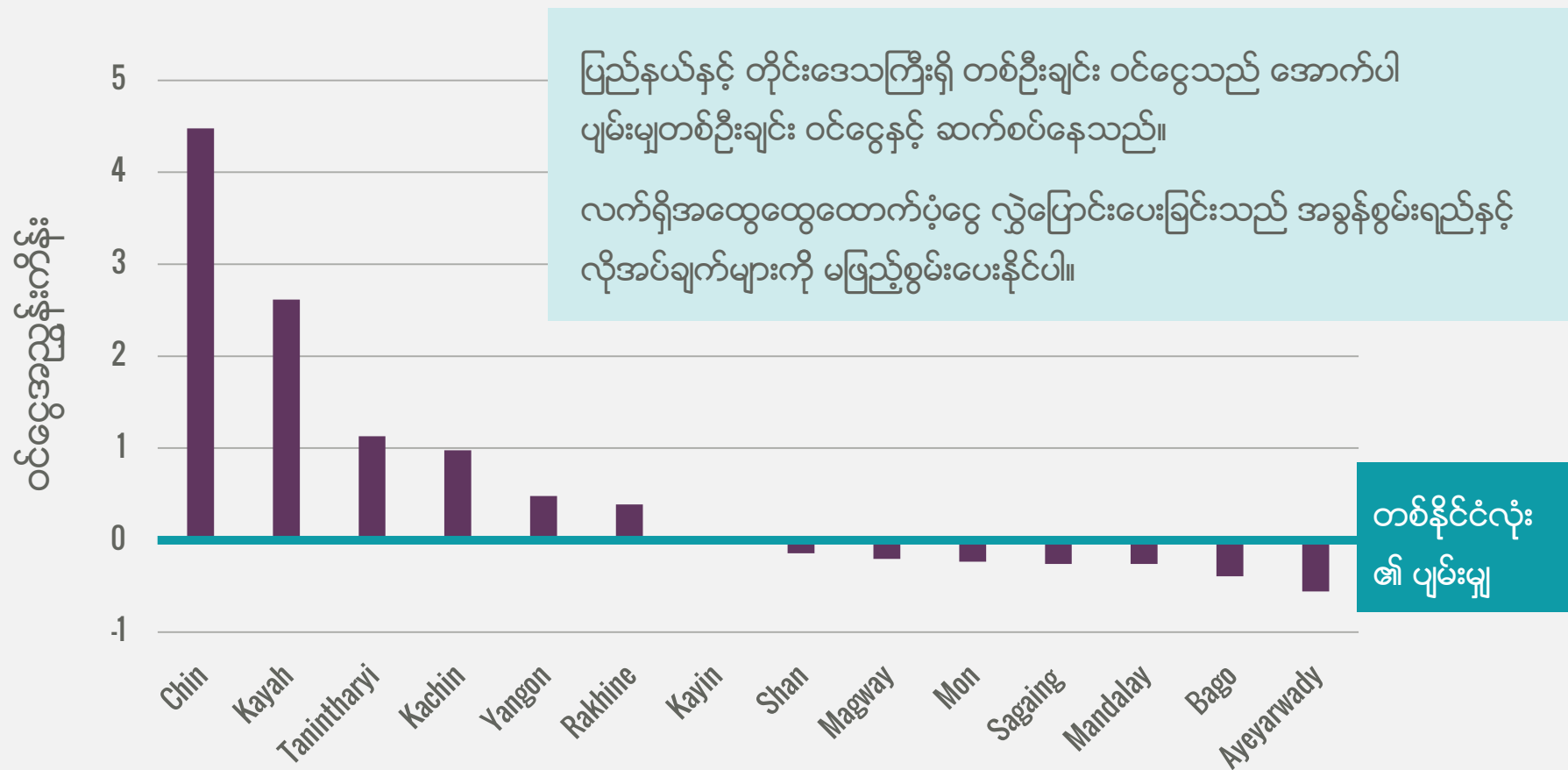
- လူတစ်ဦးချင်းစီမှကောက်ခံရရှိသည့်ပျမ်းမျှဝင်ငွေသည် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များအကြား ကျယ်ပြန့်သော ကွာဟမှုများရှိနေ
 - ထိုတိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်တို့၏ လိုအပ်ချက် သို့ ဘဏ္ဍာရေးအရ ဝင်ငွေရရှိရန် လုပ်နိုင်စွမ်းရည်ကြောင့် မဟုတ်ချေ။
- လူဦးရေနှင့်ဆင်းရဲမှုညွှန်းကိန်းဆင်တူသော တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင်ပင် ဝင်ငွေရရှိမှုနှင့် အသုံးစရိတ်တို့တွင် ခြားနားမှုများရှိနိုင်သည်။
- လူဦးရေမြင့်မားပြီး ဆင်းရဲမှုညွှန်းကိန်းလည်း များသော တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင် ဝင်ငွေရရှိမှုနှင့် အသုံးစရိတ်များ နည်းပါးနေနိုင်သည်။
- လိုအပ်ချက်ညွှန်းကိန်း ၂ ခုနှင့် ဝင်ငွေ၊ အသုံးစရိတ်တို့မှာ ပတ်သက်ဆက်နွှယ်နေခြင်းများမရှိပါ။
- တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များအလိုက် လူတစ်ဦးချင်းမှကောက်ခံရရှိသည့် စုစုပေါင်းဝင်ငွေသည် ကြီးမားသော ကွာဟချက်များရှိနေသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း တဦးချင်းဝင်ငွေ ကွဲပြားမှု ကို ညီမျှစေခြင်း ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး Per capita ဝင်ငွေအညွှန်းကိန်း

၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်

အဓိက

အကြောင်းအရာ

အနှစ်ချုပ်

- ဖက်ဒရယ်စနစ်တစ်ခုတွင် တန်းတူညီမျှစေခြင်း equalization ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ တိုင်း၊ ပြည်နယ်အဆင့်များရှိ အစိုးရများမှ နှိုင်းယှဉ်နိုင်သော သင့်တင့်သည့် အခွန်နှုန်းထားများ ကောက်ခံခြင်းဖြင့် သင့်တင့်သည် လူထုဝန်ဆောင်မှုများ ပေးစွမ်းနိုင်စေရန် ဖြစ်သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံရှိ မတူညီသောဘဏ္ဍာငွေကြေးလွှဲပို့ခြင်းများမှာ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရန်ပုံငွေ၊ အခွန်ငွေ (စီးပွားရေးနှင့် အထူးကုန်စည်များဆိုင်ရာ အခွန်ငွေများ၊ ဝင်ငွေခွန်နှင့် စည်းကြပ်ခွန်) နှင့် အထွေထွေ ထောက်ပံ့ငွေများ ဖြစ်သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းသည် ရင်းမြစ်အခြေခံသောကြောင့် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များတွင် ဘဏ္ဍာရေးအရ ကွာဟချက် ပိုများစေသည်။
- မူအားဖြင့် အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေကို ဘဏ္ဍာရေးအရ ကွာဟချက်များကို ထိန်းညှိမှုတစ်ခုအတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။ သို့သော် လက်တွေ့တွင် ထိုကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်၍ မရပါ။ ထို့ကြောင့်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘဏ္ဍာရေးအရ ကွာဟချက်များ အများအပြားကျန်ရှိနေသေးခြင်း ဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အဆင့် ၁

ထောက်ပံ့ငွေနှင့် လွှဲပြောင်းငွေ အကြောင်းအရာကို ပြန်လည် သုံးသပ်ပေးပါရန်။

အဆင့် ၂

အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်း (၁၅ မိနစ်)

တန်းတူညီမျှ ဖြစ်စေသောစနစ်အား အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဝင်ငွေများသော ပြည်နယ်များမှ ယူ၍ ဝင်ငွေနည်းသော ပြည်နယ်များသို့ ထောက်ပံ့သင့်ပါသလား။

အဆင့် ၃

အုပ်စုအလိုက် ပြန်လည်တင်ပြခြင်း (၁၀ မိနစ်)

ကိုယ်စားဆွေးနွေးမည့် တစ်ယောက်ကို ရွေးချယ် ပေးပါရန်။

အပိုင်း ၄

ဖယ်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

ဤသင်ရိုးအား

အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့်အတူ ပါမောက္ခ Paul A. R. Hobson နှင့်

အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရေးဆွဲပြုစုထားပါသည်။

Matthew Arnold

Nicola Williams

Lea Lybecker

Kyaw Myo Oo

ဤသင်ရိုးအား အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီမှ
တဆင့် အမေရိကန်ပြည်သူမှ ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။ သင်ရိုးတွင်
ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများသည် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏
အဘော်ဖြစ်ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီ
(သို့ မဟုတ်) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏
သဘောထားအမြင်များကို ကိုယ်စားပြုခြင်း မရှိပါ။

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ဂေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

အသားတင်ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ်

လူတစ်ဦးချင်းစီမှ ပေးဆောင်ရသည့်အခွန်ငွေနှင့် လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်များအကြား ခြားနားချက်။

တန်းတူညီမျှစေရန်ပေးချေသည့်ငွေ

လက်ရှိဝင်ငွေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများထောက်ပံ့ခြင်းဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များ၏ ခြားနားချက်များကို တန်းညှိစေရန် ရည်ရွယ်၍ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသို့ ပေးအပ်သည့်ငွေ။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို တူးဖော်လုပ်ပိုင်ခွင့် ငှားရမ်းခ

သဘာဝအရင်းအမြစ်များ တူးဖော်မှု ကုန်ကျစရိတ်၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစရိတ်၊ လုပ်ငန်းနေရာများကို ဖော်ဆောင်လုပ်ကိုင်ခြင်းကြောင့် ပေးရသော လျော်ကြေးငွေ စသည်တို့ကို တွက်ချက်ပြီးနောက် အသားတင်ရငွေ။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို တာဝန်ခံခြင်း

သဘာဝ သယံဇာတများနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုများ

ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများ

- ၁ သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်ယူမှုများ မည်သည့်နေရာတွင် ရှိနေသနည်း။
- ၂ သဘာဝသယံဇာတ တာဝန်ခံမှုအတွက် မည်သည့်ရွေးချယ်မှုများ ရှိသနည်း။
- ၃ သဘာဝသယံဇာတမှရရှိသော ဝင်ငွေမျှဝေခြင်းအတွက် မည်သည့်ရွေးချယ်မှုများ ရှိသနည်း။
- ၄ သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသောဝင်ငွေသည် ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ် (NBFs) အပေါ် မည်သို့ သက်ရောက်မှုများ ရှိနေသနည်း။
- ၅ သဘာဝသယံဇာတမှရရှိသောဝင်ငွေများအပေါ် ကွာဟချက်အတွက် မည်သို့ သော ညီမျှမှုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ ရှိနေသနည်း။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

- သဘာဝအရင်းအမြစ် ထုတ်လုပ်တူးဖော်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေး၏ အဓိက မောင်းနှင်အားဖြစ်သည်။
- ၂၀၁၂-၂၀၁၃ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တင်ပို့မှု (၇၀%) နီးပါးမှာ သဘာဝ ဓါတ်ငွေ့၊ သတ္တုတူးဖော်ခြင်းနှင့် သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့မှ လာခြင်းဖြစ်သည်။
- သဘာဝဓါတ်ငွေ့သည် မြန်မာ့ထိပ်တန်း တင်ပို့မှု ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၇-၁၈ တွင် တင်ပို့မှု စုစုပေါင်း၏ (၅၀%)ရှိပြီး တန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၁၀၀ မီလီလံ ရှိသည်။
- သဘာဝ အရင်းအမြစ် များသည် ငြိမ်းချမ်းရေး ညှိနှိုင်းမှုများတွင် အဓိက ဆွေးနွေးစရာ အကြောင်းဖြစ်နေသည်။ ဖယ်ဒရယ်၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးရာ အကြောင်းအရာတို့နှင့်လည်း ဆက်စပ်ယှက်နွှယ်နေသည်။
- သဘာဝရင်းမြစ် ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်စီမံမှုနှင့် အကျိုးအမြတ် ဝေခွဲမှုမှာ ပိုမိုကောင်းမွန်ရေးမှာ မူဝါဒချမှတ်ခြင်း နှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ဖော်ဆောင်ရေး တို့၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

- ၂၀၁၅ မြန်မာ့ သတ္တုတွင်း ဥပဒေသည် ၁၉၉၄ သတ္တုတွင်း ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကနဦး ပြင်ဆင်မှု နှင့် နည်းဥပဒေ အခက်အခဲများကြောင့် ၎င်းဥပဒေပြုရေး နှောင့်နှေးခဲ့ရသည်။
- နိုင်ငံတော်ပိုင် လုပ်ငန်းများသည် အစိုးရအတွက် အဓိကဝင်ငွေကို ရှာဖွေပေးနေခြင်း ဖြစ်သည် (၅၀ ရာခိုင်နှုန်း)။ မြန်မာရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ လုပ်ငန်း၊ မြန်မာ ကျောက်မျက်ရတနာ လုပ်ငန်း၊ မြန်မာသစ်လုပ်ငန်း တို့သည် အကြီးမားဆုံးနှင့် အင်အားအတောင့်တင်းဆုံး လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့လုံးဆိုင်ရာ Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံဖြစ်ပြီး သဘာဝ အရင်းအမြစ် ထုတ်ယူခြင်းတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံယူမှု တိုးတက်စေရန် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

အခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈) အပိုဒ်ခွဲ (၃၇)

၃၇။ နိုင်ငံတော်သည်

(က) နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံတွင်းရှိမြေပေါ်မြေအောက်၊ ရေပေါ်ရေအောက်နှင့်

လေထုတွင်းရှိသယံဇာတပစ္စည်းအားလုံး၏ ပင်ရင်း ပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။

(ခ) နိုင်ငံပိုင်သယံဇာတပစ္စည်းများအားစီးပွားရေးအင်အားစုများက ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းကို ကွပ်ကဲကြီးကြပ်နိုင်ရန်

လိုအပ်သည့် ဥပဒေပြဌာန်းရမည်။

(ဂ) နိုင်ငံသားများအား ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ အမွေဆက်ခံခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ကိုင်ခွင့်၊ တီထွင်ခွင့်နှင့် မူပိုင်ခွင့်တို့ကို

ဥပဒေ ပြဌာန်းချက်နှင့်အညီခွင့်ပြုရမည်။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သဘာဝသယံဇာတ အားလုံး၏ ပိုင်ရှင်မှာ နိုင်ငံတော်ဖြစ်သည် ဟု ဖော်ပြထားသော်လည်း ပြည်ထောင်စု အစိုးရ နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ အများအပြား သဘာဝရင်းမြစ် ဝင်ငွေ ဝေမျှမှုတိုးမြှင့်ခြင်းကို တားဆီးထားခြင်း မရှိချေ။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ ဇယား ၅

ဇယား ၅ -

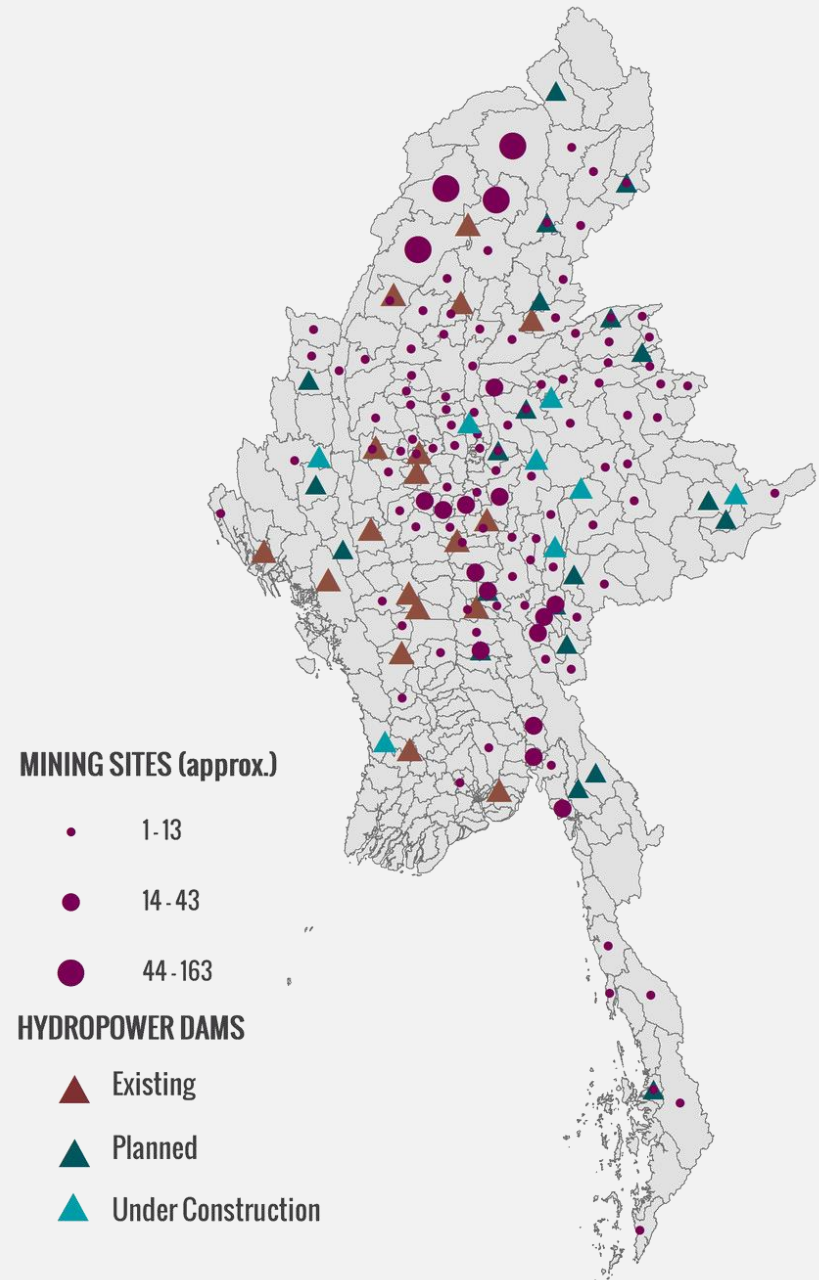
၂၉ . ပြည်ထောင်စုကပြဌာန်းသည် ဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည့် ရေနံ၊ သဘာဝဓါတ်ငွေ့ဆိုင်ရာ အခွန်အခများ

၃၀ . ပြည်ထောင်စုက ပြဌာန်းသည် ဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည့် သတ္တုနှင့် သတ္တုတွင်းဆိုင်ရာ အခွန်အခများ

ဇယား ၅ တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တို့သည် ပြည်ထောင်စုဥပဒေနှင့် အညီ ရေနံ၊သဘာဝဓါတ်ငွေ့ဆိုင်ရာ အခွန်အခများ ကောက်ခံနိုင်ခွင့် သတ်မှတ်ပေးထားသည်။ ဤကဲ့သို့ သတ်မှတ်ချက်များကြောင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး တို့အား ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေရင်းမြစ် တိုးချဲ့နိုင်လာသည်။ အဆိုပါ ဘဏ္ဍာရေးအစီအမံသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်စရာမလိုအပ်ပဲ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေ အရင်းအမြစ်များကို တိုးချဲ့နိုင်သည့် အစီအမံဖြစ်သည်။

သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်ယူမှု အခြေအနေ

- မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ အကြား သဘာဝသယံဇာတဝင်ငွေ ခွဲဝေချထားမှုမှာ ကွာခြားမှု များစွာရှိနေသည်။
- ဂြိုဟ်တုပုံရိပ်များဖြင့် (၂၀၁၆) သတ္တုတွင်းများကို ခန့်မှန်းချက်များအရ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး တွင် ထုတ်ဖော်တူးယူမှု အမြင့်ဆုံးနှင့် ချင်းပြည်နယ်တွင် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သည်။
- သဘာဝရင်းမြစ် ကြွယ်ဝမှုကို နိုင်ငံသားတိုင်းခံစားရရန်နှင့် နိုင်ငံအနှံ့ ကွာဟမှုများကြောင့် တန်းတူညီမျှစေခြင်း အစီအစဉ်များ ပိုမိုလိုအပ်လာသည်။

Source: EcoDev-ALARM (2016); ICEM (International Centre for Environmental Management) (2016)

သဘာဝသယံဇာတဆိုင်ရာ တာဝန်ခံမှုအတွက် ရွေးချယ်မှုများ

- ၁ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု
- ၂ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု
- ၃ ခွဲဝေသော (ပြည်ထောင်စုနှင့်အတူ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး)
ပိုင်ဆိုင်မှု နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု
- ၄ ခွဲဝေသော (ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့်အတူ ပြည်ထောင်စု)
ပိုင်ဆိုင်မှု နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု

သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်ခွဲဝေမှုအတွက် ရွေးချယ်စရာများ

သွယ်ဝိုက် အရင်းအမြစ် ခွဲဝေခြင်း

ဥပမာတစ်ခုအနေဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၏ အခြေခံအဆောက်အအုံများ
ဆောက်လုပ်ခြင်းအတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း

တိုက်ရိုက် အရင်းအမြစ် ခွဲဝေခြင်း

- ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရသို့
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရသို့
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရမှ ပြည်ထောင်စု အစိုးရသို့

သဘာဝသယံဇာတမှရရှိသော ဝင်ငွေ

- ဖယ်ဒရယ်နှင့် ပြည်နယ် အစိုးရများကြားရှိ သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသော ဝင်ငွေ ခွဲဝေသုံးစွဲမှုသည် နေရာတိုင်းလိုလိုပင် အငြင်းပွားဖွယ်ဖြစ်နေသည်။
- သဘာဝသယံဇာတ ပိုင်ဆိုင်မှုသည် ဗဟိုအစိုးရတွင်ရှိသော် နိုင်ငံသားအားလုံးအပေါ်တွင် အကျိုးအမြတ်ခံစားပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းနိုင်သည်။
စည်းမျဉ်း - နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ သဘာဝသယံဇာတသည် ပြည်သူများနှင့် သက်ဆိုင်သည်။
- သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များသည် ပြည်နယ်များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအဖြစ်ရှိနေလျှင် ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ် NFBs များအကြား ကွာဟချက်များ တိုးမြင့်လာစေနိုင်သည်။
စည်းမျဉ်း - ပြည်နယ်တွင်းနေထိုင်မှုအတွက် တစ်ဦးချင်းအပေါ် ပိုင်ဆိုင်မှု အပ်နှင်းနိုင်သည်
- ဘဏ္ဍာရေးအရ တန်းတူညီမျှစေမှု၊ အကျိုးသက်ရောက်နိုင်စွမ်း ရှိစေရန် နိုင်ငံတော်မှ ပိုင်ဆိုင်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ် NFBs များအကြား ကွာဟချက်များကို တန်းတူညီမျှစေရမည် ဖြစ်သည်။
- ကောက်ခံဝင်ငွေများကို ပြန်လည်လွှဲပြောင်းပေးရာတွင် သယံဇာတထုတ်လုပ်မှုကြောင့် လူမှုရေးနှင့် သဘာဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုများကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။

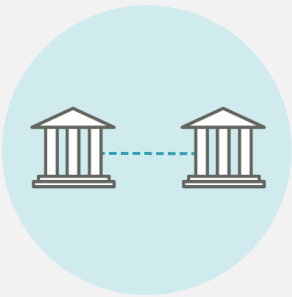
ဝင်ငွေခွဲဝေမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတ

- အရေးပါသော ကန့်သတ်ချက်တစ်ခုမှာ သဘာဝသယံဇာတနှင့် ပတ်သက်သည့် ဝင်ငွေ ခွဲဝေရာတွင် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ၏ ငှားရမ်းခ (သယံဇာတတူးဖော်ခြင်းကုန်ကျစရိတ်များ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် လုပ်အားခဆိုင်ရာကုန်ကျစရိတ်များစသည်တို့ ပေါင်းစုထားသည့် ကုန်ကျစရိတ်အစုအဖွဲ့ကို နှုတ်ပြီး ကျန်ငွေ) ပြန်လည်ခွဲဝေခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုသယံဇာတများကို ရောင်းဝယ်ရာမှ ရရှိလာသည့် ဝင်ငွေကို ခွဲဝေခြင်းမဟုတ်ပါ။
ထိုကန့်သတ်ချက်ကြောင့်ဝင်ငွေခွဲဝေခံရသည့်ရင်းမြစ်များမှရရှိသည့်ဝင်ငွေသည် ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းအောက်တွင်သာရှိသည်။
- သဘာဝသယံဇာတများပိုင်ဆိုင်မှုကို ဗဟိုချုပ်ကိုင်ထားချိန်တွင် ဘဏ္ဍာရေး အစီအမံများဖြင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများနှင့် ငှားရမ်းခများ မျှဝေခြင်းကို ဟန့်တားနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။
- ရင်းမြစ်အခြေခံ၍ ထိုသို့လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း ဘဏ္ဍာရေးအရ ကွာဟချက်များ ပိုမိုများပြားလာနိုင်သည်။

ဝင်ငွေခွဲဝေမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတ

အခြားနည်းလမ်းအနေဖြင့် လိုအပ်ချက် အခြေခံသည့်နည်းဖြင့်လည်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ဥပမာ- အခြေခံအဆောက် အအုံများဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကုန်ကျစရိတ်မျှခံခြင်း အစီအမံများ။ လိုအပ်ချက်သည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ စီးပွားရေးကွာဟမှုများကို ထင်ဟပ်စေသောအခါတွင် ထိုသို့သော အစီအမံများသည် တန်းတူညီမျှစေခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။

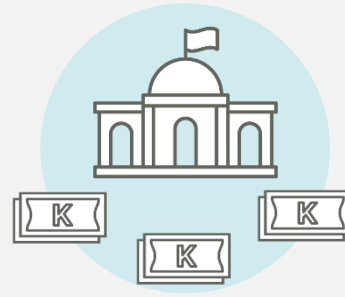
ငှားရမ်းခ ခွဲဝေခြင်းအတွက် ရွေးချယ်မှုများ

ပြည်နယ်မှ ပြည်နယ်သို့
(အလျားပုံဆောင် ခွဲဝေခြင်း)

ပြည်နယ်မှ ဖယ်ဒရယ်သို့
(ဒေါင်လိုက် ပုံဆောင် ခွဲဝေခြင်း)

ဖယ်ဒရယ်အစိုးရသို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်သော သယံဇာတ ငှားရမ်းခ အချို့အား သယံဇာတ မရှိသည့် ပြည်နယ်များအတွက် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်နှင့်/သို့ မဟုတ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများအတွက်သုံးစွဲနိုင်သည်။

အသားတင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်

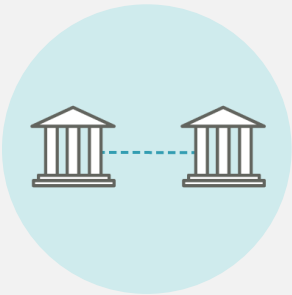
NFB = လက်ခံရရှိသောအကျိုးအမြတ်များ - ပေးထားသောအခွန်ငွေ

ဝင်ငွေခွဲဝေမှုနှင့် သဘာဝသယံဇာတ

သဘာဝသယံဇာတ ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်၌ ရှိသောအခါတွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအကြား ကြီးမားသော ဘဏ္ဍာရေး ကွာဟချက်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သည်။

ငှားရမ်းခ ခွဲဝေခြင်းအတွက် ရွေးချယ်မှုများ

ပြည်နယ်မှ ပြည်နယ်သို့
(အလျားပုံဆောင် ခွဲဝေခြင်း)

ပြည်နယ်မှ ဖယ်ဒရယ်သို့
(ဒေါင်လိုက် ပုံဆောင်
ခွဲဝေခြင်း)

ဖယ်ဒရယ်အစိုးရသို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်သော သယံဇာတ
ငှားရမ်းခ အချို့ အား သယံဇာတ မရှိသည့် ပြည်နယ်များအတွက်
ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်နှင့်/သို့ မဟုတ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ
စီမံကိန်းများအတွက်သုံးစွဲနိုင်သည်။

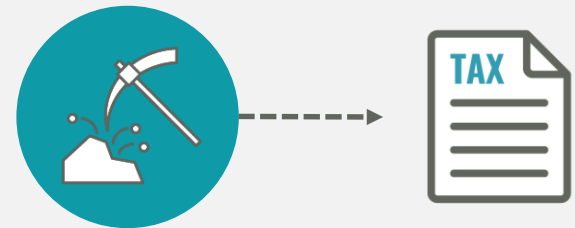
သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသော ဝင်ငွေများအား ညီမျှစေခြင်း

လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် အရင်းအမြစ်များမှရရှိသည့်
ပျမ်းမျှဝင်ငွေ
ပျမ်းမျှနှင့်အထက်ရရှိသောပြည်နယ်၊တိုင်းဒေသကြီး
များမှ ပျမ်းမျှအောက်သာရှိသော ပြည်နယ်၊
တိုင်းဒေသကြီးများသို့
ဝင်ငွေများကိုပြန်လည်ဖြန့်ဝေပေးခြင်း
တနည်းအားဖြင့် တစ်နိုင်ငံလုံး၏ ပျမ်းမျှနှင့်
တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်း
တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များသို့
ညီတူညီမျှဖြန့်ဝေပေးသည့် ဗဟိုအစိုးရပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်
တူညီသည်။

သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသော ဝင်ငွေများအား ညီမျှစေခြင်း

- ဗဟိုအစိုးရသည် သဘာဝသယံဇာတများမှ ပျမ်းမျှရရှိငွေ ပုံမှန်ထက်အောက် ရောက်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအား ပြည်ထောင်စုအဆင့်ထိ ညီမျှအောင်ညှိပေးခြင်း သို့မဟုတ် ချမ်းသာကြွယ်ဝသော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသ ကြီးများကဲ့သို့ တန်းတူ ညှိပေးပါက - ဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသော အဓိက အခက်အခဲမှာ အရင်းအမြစ်ရှိသည့် နေရာကို လက်လှမ်းမီရန် ခက်ခဲသည့် ဗဟိုအစိုးရတွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုး ဖြစ်လာနိုင်ခြေ ဖြစ်သည်။
- သဘာဝအရင်းအမြစ် ကဏ္ဍများနှင့် စပ်ဆိုင်နေသော ကော်ပိုရေးရှင်းများ၏ ဝင်ငွေခွန်နှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ခွန်တို့သည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မညီမျှခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်မှုအားနည်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပွားရာ အရင်းအမြစ် ဖြစ်နေတတ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အဆင့်

၁

သဘာဝအရင်းအမြစ် ဝေမျှခြင်း နည်းလမ်းများကို သုံးသပ်ပေးပါရန်။

အဆင့်

၂

အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်း (၂၀ မိနစ်)

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသစ်များဖြင့် သဘာဝအရင်းအမြစ် ဝေမျှခြင်းကို မည်သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း။ ရေရှည်နှင့် ရေတိုတွင် မည်ကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း။

အဆင့်

၃

အုပ်စုအလိုက်တင်ပြခြင်း (၁၅ မိနစ်)

အများအား ပြန်တင်ပြမည့်သူတစ်ဦးကို အဖွဲ့ထဲမှ ရွေးချယ်ပေးပါရန်။

အဓိက

အကြောင်းအရာ

အနှစ်ချုပ်

- မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၌ သဘာဝသယံဇာတ ရရှိမှုများတွင် ကြီးမားသော ကွာဟမှုများရှိနေသည်။
- ၂၀၀၈အခြေခံဥပဒေတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ဘဏ္ဍာရေး စီမံဆောင်ရွက်မှုများမှ တစ်ဆင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများနှင့်အတူ သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသောဝင်ငွေများ ခွဲဝေခြင်း သဘောတူညီမှုတစ်ခု ပြုလုပ်ရန် တားမြစ်ထားခြင်းမရှိပေ။
- ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး၏ သဘာဝသယံဇာတ များ ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ အကြား ကြီးမားသော ဘဏ္ဍာရေး ကွာဟမှု ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သည်။ ယင်းကို ညီမျှစေရန် ညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်သည်။
- ညီမျှစေရန် ညှိနှိုင်းခြင်းသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး များ အကြား သယံဇာတဝင်ငွေများခွဲဝေခြင်းမှ ထွက်ပေါ် လာနိုင်သည်။
- ယင်းအပြင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ နှင့် ပြည်နယ်ခွဲအစိုးရများ ကြား သဘာဝသယံဇာတမှ ရရှိသော ဝင်ငွေများ ခွဲယူခြင်း သဘောတူညီမှု တစ်ခု ပြုလုပ်နိုင်သည်။

အပိုင်း ၅

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်

ပြည်သူ့ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ ပြည်သူ့
ဝန်ဆောင်မှုနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

ဤသင်ရိုးအား

အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့်အတူ ပါမောက္ခ Paul A. R. Hobson နှင့်

အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရေးဆွဲပြုစုထားပါသည်။

Matthew Arnold

Nicola Williams

Lea Lybecker

Kyaw Myo Oo

ဤသင်ရိုးအား အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီမှ
တဆင့် အမေရိကန်ပြည်သူမှ ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။ သင်ရိုးတွင်
ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများသည် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏
အဘော်ဖြစ်ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီ
(သို့ မဟုတ်) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏
သဘောထားအမြင်များကို ကိုယ်စားပြုခြင်း မရှိပါ။

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

ကုန်ကျစရိတ်ဝေမျှရန် စီစဉ်ခြင်း

ထောက်ပံ့ငွေများ အသုံးပြု၍ ဖက်ဒရယ် နှင့် ပြည်နယ် အစိုးရများ အကြား အစီအစဉ် ကုန်ကျစရိတ်များကို ဝေမျှကျခံခြင်း

တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ထိရောက်မှုရှိရန် ရည်ရွယ်ချက်များ

လူထုကို တူညီသော ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု (လူမှုအစုအရုံး) ပေးရန်နှင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝသော စီးပွားရေးအဖြစ် (စီးပွားရေးအစုအရုံး) မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်နှစ်မျိုး ထားရှိခြင်း

အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာများအကြား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်မှု

အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာများအကြား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စီမံမှု - ဝင်ငွေဝေမျှခြင်း၊ ထောက်ပံ့ငွေများ၊ လွှဲပြောင်းပေးမှုများ

ဝင်ငွေဝေမျှခြင်း

ပြည်ထောင်စု၏ အခွန်ဝင်ငွေ အစိတ်အပိုင်းအချို့ကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများကို မျှဝေခြင်း

လူမှုရေးရာအစုအရုံး

လူမှုရေး အစီအစဉ်များ - ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုအထောက်အပံ့၊ လူမှုအာမခံ စသည့် လူထုရရှိနိုင်သော အရာများ

ပါဝင်သည့်

အကြောင်းအရာများ

၁

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဖက်ဒရယ်စနစ်သည် စီးပွားရေး အစုအရုံး တည်ဆောက်ရန်နှင့် အထူးသဖြင့် လူမှုရေး အစုအရုံး ဖော်ဆောင်ရန်အတွက် မည်ကဲ့သို့ ကူညီနိုင်သနည်း။

၂

တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်နှင့် ဒေသန္တာရအစိုးရတို့မှ လူမှုရေးအစုအရုံး တည်ဆောက်ရာတွင် မည်သည့်ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နိုင်သနည်း။

၃

အခြေခံ အဆောက်အအုံ၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုအထောက်အကူ တိုးတက်မှုအတွက် လိုအပ်မှုကို အခြေခံသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများအား မည်ကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း။

ပရော်ဖက်ဆာ ရီနယ် ဝက်ထ်စ်၏ အဆို

... ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ဥပဒေပြုရေး စီမံမှုများအား
ငှင်းလက်အောက်ရှိအစိုးရအသီးသီးကို ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ
အထိုက်အလျောက် ပြန်လည်ခွဲဝေပေးခြင်းရှိသောနိုင်ငံများတွင်တိုင်း၊
ပြည်နယ်အစိုးရများဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေမှ ပြဌာန်းထားသည့်
အသုံးစရိတ်သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာ တာဝန်များသည်
ပြည်ထောင်စုအစိုးရတစ်ရပ်တည်းကသာ ဥပဒေပြုရေး တာဝန်များ ယူသည်ထက်ပိုပြီး
သိသိသာသာ ကျယ်ပြန့်သည်။

Watts, R. 2008. *Comparing Federal Systems (third edition)*. Institute of Intergovernmental Relations, School of Policy Studies, Queen's University. McGill-Queens University Press.

ပြည်သူ့ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ပြည်သူ့ ဝန်ဆောင်မှုများ

- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်သူ့အခြေခံ အဆောက်အအုံနှင့် ပြည်သူ့ ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အသုံးစရိတ်အများစုကို ဗဟိုမှ ချုပ်ကိုင်မှု များပြားဆဲ ဖြစ်သည်။
- နိုင်ငံအများစုတွင် ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ် တာဝန်များကို အဆင့်ဆင့်သော အစိုးရဌာနများနှင့် ဝေမျှသည်။
- ဖက်ဒရယ်စနစ်တွင် လမ်းများနှင့် တံတားများဆောက်လုပ်ခြင်းသည် စီးပွားရေး အစုအရုံးအား ခိုင်ခံ့လာစေရန် အကူအညီဖြစ်စေသည်နှင့်အမျှ တစ်ဖက်တွင်လည်း ကျောင်းများနှင့် ဆေးရုံများတည်ဆောက်ခြင်းသည် လူမှုရေးအစုအရုံး ပိုမိုခိုင်ခံ့လာစေရန် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။
- ထို့အပြင် လူသားအရင်းအမြစ်များ မြှင့်တင်ခြင်း အထူးသဖြင့် ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ နှစ်ရပ်လုံးတွင် အုပ်ချုပ်စီမံမှုဆိုင်ရာ စွမ်းအားမြှင့်တင်ပေးခြင်းသည် စီးပွားရေး အစုအရုံး နှင့် လူမှုရေး အစုအရုံး နှစ်ခုစလုံးအတွက် ခိုင်ခံ့လာစေရန် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။

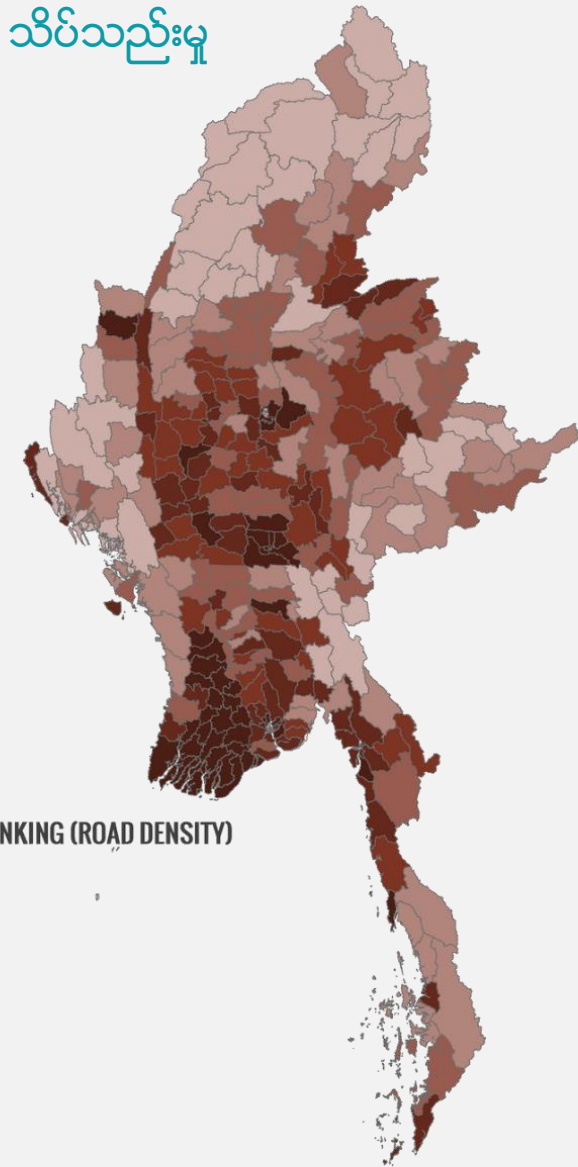
ပြည်သူ့ အခြေခံအဆောက်အအုံ

မြို့ နယ်တစ်ခုစီရှိ

လမ်းများ

သိပ်သည်းမှု

- လမ်းများဆောက်လုပ်ခြင်းသည် အစိုးရ၏ အမြင့်ဆုံးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဦးစားပေးတွင် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ အစိုးရဌာန အများစု သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အဝေးပြေးလမ်းများမှ ဒေသတွင်း လမ်းများ တည်ဆောက်ရာတွင် ပါဝင်ကြသည်။
- ပြည်သူ့ အခြေခံ အဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ရန်အတွက် ခွဲဝေချထားပေးသည့် ဘဏ္ဍာငွေများသည် ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် အမြဲတမ်းအားဖြင့် ကိုက်ညီမှုမရှိပေ။
- လမ်းများတည်ဆောက်ခြင်းသည် ပြည်ထောင်စု အဆင့်နှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအကြား ကုန်ကျစရိတ်မျှဝေမှုဆိုင်ရာ အစီအမံများအတွက် သင့်လျော်သော ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည်။

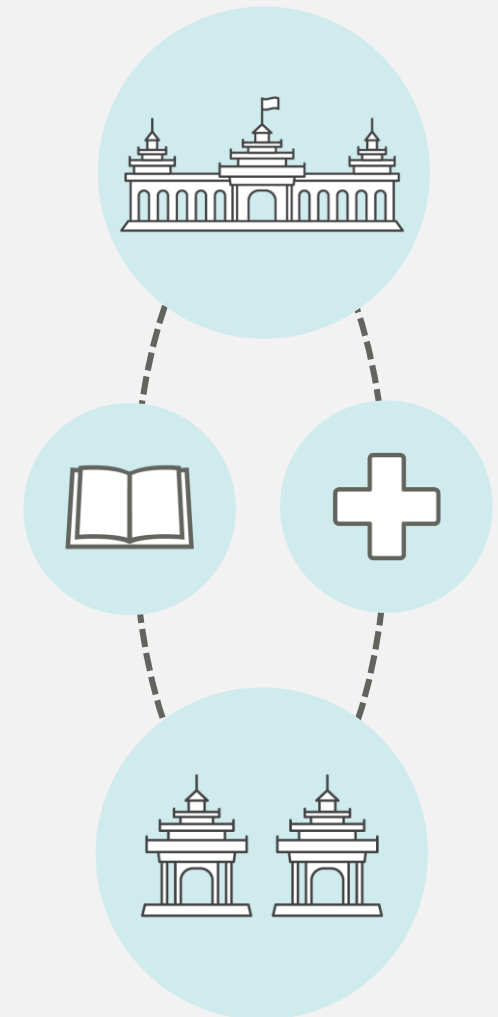

လူမှုရေးရာအစုအရုံး တည်ဆောက်ခြင်း

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ တာဝန်များသည် လမ်းများနှင့် တံတားများ တည်ဆောက်ခြင်းထက် ညီတူမျှတသော လူမှုရေး အစုအဖွဲ့တစ်ခုတည်ဆောက်ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအား မြှင့်တင်ရန်အတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ခွဲဝေမှုများ တိုးမြှင့်လာစေရန် တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်သင့်သည်။

- ဆေးရုံများ၊ ကျောင်းများနှင့် တခြားသော လူမှုအခြေခံအဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ရန် (အပန်းဖြေနေရာများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုစင်တာများ၊ ပန်းခြံများနှင့် အများပြည်သူနှင့်သက်ဆိုင်သော နေရာများ)
- လူမှုဝန်ဆောင်မှုများကို ထိရောက်စွာ လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် လူမှုအခြေခံ အဆောက်အအုံများကို ထိရောက်စွာ ထိန်းသိမ်းခြင်း

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ဒေသခံနှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အစိုးရများအကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် အကြောင်းအရာများတွင် ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး အဆင့်အတန်းများ မြှင့်တင်ခြင်း၊ အားလုံးနှင့်ဆိုင်သော ပိုမိုကျယ်ပြန့် လွယ်ကူသော ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပါဝင်သင့်သည်။

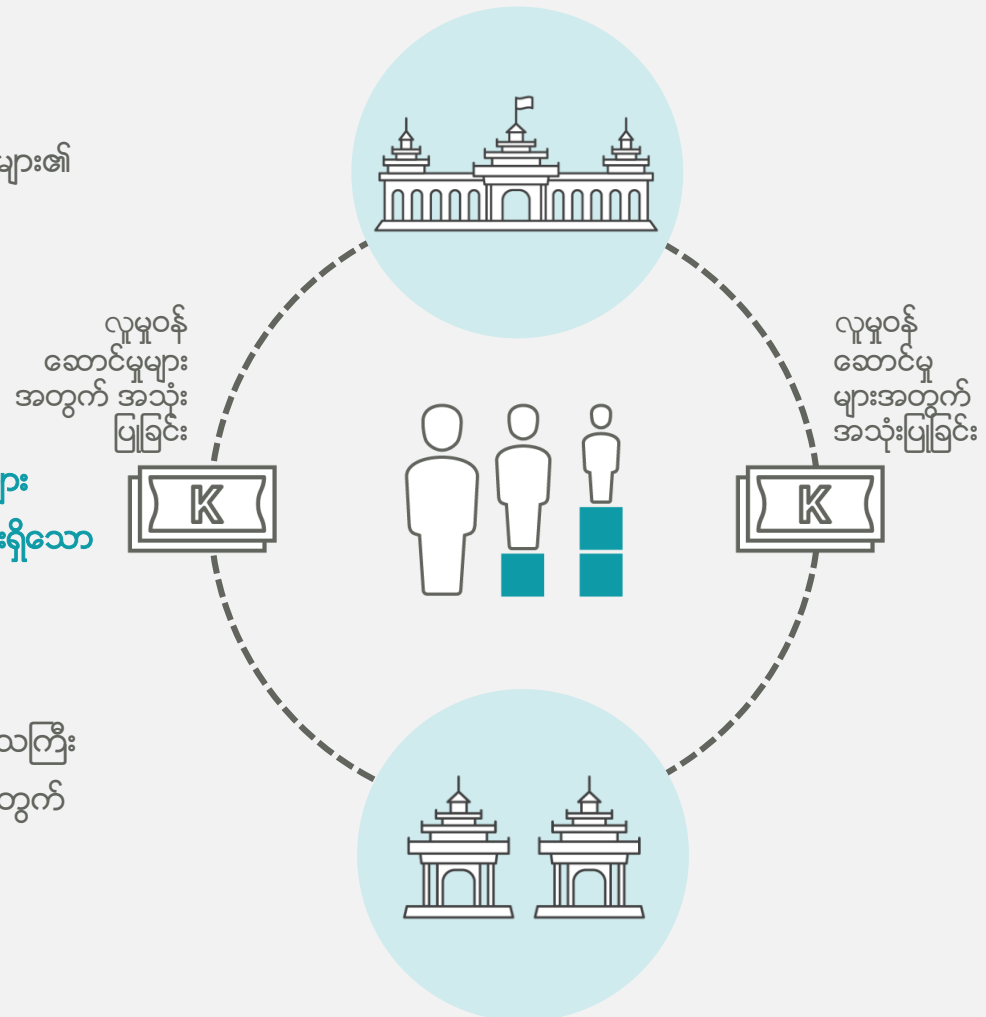

လူမှုရေးရာအစုအရုံး တည်ဆောက်ခြင်း

ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးအထောက်အပံ့စသည်
ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများတွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏
အခန်းကဏ္ဍအား မြှင့်တင်ခြင်းသည် ဤကဲ့သို့သော
အခြားတာဝန်များနှင့် ကိုက်ညီသော **ပင်ငွေ အလွှဲအပြောင်းများ**
လိုအပ်နိုင်ပါသည်။

အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာများအကြား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်မှုများ
သည် ဖက်ဒရယ်စံပုံစံရှိ **ညီမျှစေခြင်းနှင့် အကျိုးဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်းရှိသော**
ရည်မှန်းချက်များ အား ထင်ဟပ်စေသင့်သည်။

၎င်းသည်လည်း ပြည်ထောင်စုအဆင့် နှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး
အစိုးရများအကြား **ကုန်ကျစရိတ်မျှခံခြင်းဆိုင်ရာအစီအမံများ** အတွက်
သင့်လျော်သော ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည်။

ကျန်းမာရေး - လူမှုရေးရာအစုအရုံး တည်ဆောက်ခြင်း

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ:

အခန်း ၃၆၇ - နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်က ချမှတ်ထားသော ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့်အညီ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုကို ခံယူခွင့် ရှိသည်။

ယခုလက်ရှိအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း ဘဏ္ဍာငွေ၏ (၅.၂၃) ရာခိုင်နှုန်းသာ ကျန်းမာရေးအတွက် ခွဲဝေပေးထားသည်။ ထိုရာခိုင်နှုန်းအရေအတွက်သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်များထက် တိုးတက်လာသော်လည်း ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာနှင့် ဒေသနိုင်ငံများ၏ စံချိန်စံနှုန်းများထက် အလွန်အမင်း နည်းပါးနေသေးသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသား ကျန်းမာရေး စီမံကိန်း (၂၀၁၇-၂၀၂၁)

တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများ (EHOs)၊ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (NGOs)၊ အကျိုးအမြတ် အတွက် ရည်ရွယ်သော ပုဂ္ဂလိက ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများ စသည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ တဆင့် မတူညီသော ကျန်းမာရေး ထောက်ပံ့မှုအဖွဲ့အစည်းများအား အသိအမှတ်ပြုခြင်း

ကျန်းမာရေး - လူမှုရေးရာအစုအရုံး တည်ဆောက်ခြင်း

သာမန်အားဖြင့် ဖက်ဒရယ်အဖွဲ့အစည်းများတွင် ကျန်းမာရေး ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးရှိ ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနများနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း

ကုန်ကျစရိတ် မျှဝေမှုဆိုင်ရာ အစီအမံများ

- ကုန်ကျစရိတ်မျှဝေမှု၏ ပမာဏသည် ပြည်သူ့ဆိုင်ရာငွေကြေးပမာဏပေါ် အခြေခံပြီး ပိုမို ကြီးမားနိုင်သည်။
- လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက်အညီအမျှ ထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် မတူဘဲ Matching grants များသည် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏ မတူညီသော လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်နိုင်သည့် ယန္တရားတစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းပေးသည်။

ပညာရေး - လူမှုရေးရာအစုအရုံး တည်ဆောက်ခြင်း

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်ရှိ ဦးစီးဌာနများသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ တာဝန်များ နည်းပါးနေပြီး ပညာရေးကဏ္ဍနှင့် ဆိုင်သည့် ဘက်ဂျက်၊ မူဝါဒများနှင့် အသုံးစရိတ်များကိုလည်း ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု များနေဆဲဖြစ်သည်။

ဖက်ဒရေးရှင်းအများစုတွင် ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ပညာရေးစီမံအုပ်ချုပ်မှုများရှိသည်။ ပညာရေးသင်ယူနိုင်မှု၊ ပညာရေးတွင် ပါဝင်လာနိုင်မှုနှင့် ဆရာ၊ ဆရာမနှင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူအချိုးတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် တိုင်း၊ ပြည်နယ်အဆင့်များတွင် လမ်းညွှန်ချက်များ ထုတ်ပြန်ထားသည်။

ပညာရေး - လူမှုရေးရာအစုအရုံး တည်ဆောက်ခြင်း

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

အပုဒ် ၃၆၆

နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်မှချမှတ်ထားသော ပညာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့်အညီ

(က) ပညာသင်ကြားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

(ခ) ဥပဒေဖြင့်ပြဌာန်းထားသည့် မသင်မနေရအခြေခံပညာများကို သင်ကြားရမည်။

အပုဒ် ၉။ ။ လူမှုရေးကဏ္ဍ

(က) ပညာရေးသင်ရိုး၊ သင်ရိုးမာတိကာ၊ သင်ကြားမှု၊ သင်ကြားမှုနည်းလမ်း၊ သုတေသန၊

အစီအစဉ်များ၊ စီမံကိန်းများနှင့် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များ

(ခ) တက္ကသိုလ်များ၊ ဒီဂရီကောလိပ်များနှင့် အခြားသော အဆင့်မြင့်ပညာရေး ကျောင်းများ

(ဂ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြဌာန်းသော စာမေးပွဲများ

ပညာရေး - လူမှုရေးရာအစုအရုံး တည်ဆောက်ခြင်း

၂၀၁၅ အခြေခံဥပဒေပြန်လည်ပြင်ဆင်ချက်များ

အခြေခံကျောင်းများအား တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအတွင်း ပြည်ထောင်စုမှ ချမှတ်ထားသော ဥပဒေများနှင့်အညီ စီမံအုပ်ချုပ်နိုင်သည်။

အမျိုးသားပညာရေးဥပဒေ (၂၀၁၄၊ လွှတ်တော်ဥပဒေ အမှတ် ၄၁) အခန်း (၃) ပညာရေး အခြေခံမူများ

ပညာရေးဝန်ထမ်းများ၏ အရည်အချင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ ဘဝနေထိုင်မှုအဆင့်အတန်း မြှင့်တင်ခြင်းကို အထူးအလေးထားခြင်းဖြင့် ထိုပညာရေးဝန်ထမ်းများ ကောင်းမွန်သော စရိုက်လက္ခဏာများ ရရှိလာချိန်တွင် ၎င်းတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စွမ်းနှင့် တာဝန်ယူနိုင်စွမ်းများ တိုးတက်လာခြင်းအပေါ် မူတည်၍ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချထားသည့် စနစ်တစ်ခုဖော်ဆောင်ပေးလိမ့်မည်။

ပညာရေး - လူမှုရေးရာအစုအရုံး တည်ဆောက်ခြင်း

ကွဲပြားခြားနားမှုများကို ချိန်ညှိရန် နိုင်ငံတော်နှင့် ကိုက်ညီပြီး မိခင်ဘာသာ စကားကို အခြေခံသော၊ ဘာသာရပ်အမျိုးမျိုးဖြင့် သင်ကြားနိုင်သော အားလုံးပါဝင်နိုင်ခွင့် ရှိသော ပညာရေးစနစ်တစ်ခု တည်ဆောက်ရန်။

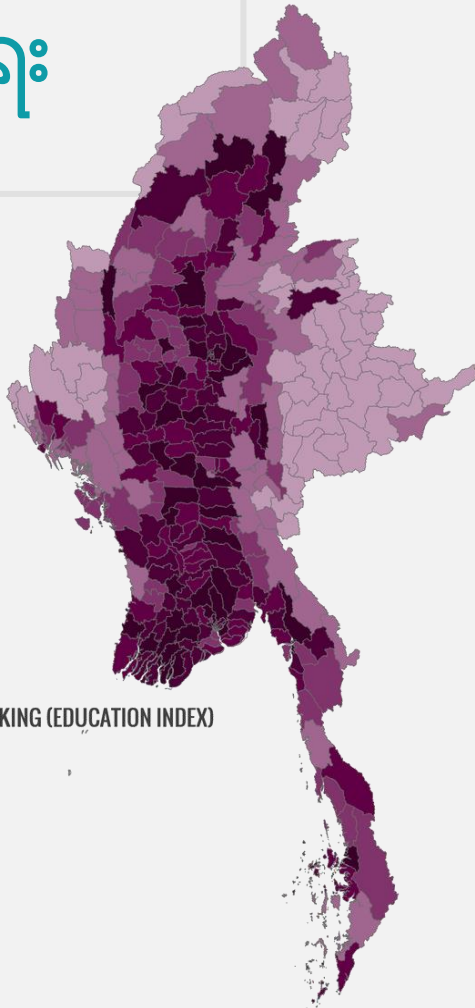
ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရအဆင့်များရှိ တာဝန်များကို ပိုမိုဖြည့်စွက်လာနိုင်စေရန် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများကို လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

- အခွန်ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းများ တိုးမြှင့်လာခြင်း
 - တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများ
- ကုန်ကျစရိတ်မျှဝေကျခံခြင်း အစီအမံများ၊ ဗဟိုအစိုးရမှ ဒေသအစိုးရများသို့ ပညာရေးကဏ္ဍတွင် အသုံးပြုရန် ထောက်ပံ့ငွေ
 - ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ကျောင်းသားတစ်ဦးချင်းစီအတွက် တစ်သမတ်တည်း သတ်မှတ်ထားသည့် ထောက်ပံ့ငွေပမာဏ
 - ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးတို့မှ ကုန်ကျစရိတ် (၅၀) ရာခိုင်နှုန်းစီမျှဝေကျခံ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အားလုံးပါဝင်သောပညာရေးစနစ်တွင် မတူကွဲပြားမှုများကို အမျိုးသားရေးစံနှုန်းဆိုင်ရာအခြေအနေများတွင် မိခင်ဘာသာစကားနှင့် ဘာသာစကားမျိုးစုံပါဝင်သော ပညာရေးတို့မှတစ်ဆင့် လက်သင့်ခံရန်လိုအပ်နေသေးသည်။ ရောနှောနေသည့်အုပ်ချုပ်ရေးအစီအစဉ် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏အတိုက်အခံဖြစ်ပွားနေသော ဒေသများရှိ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ ၏ သဘောသဘာဝများအရ ကွဲပြားသည့်ဝန်ဆောင်မှုပံ့ပိုးသူများနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်သည့် နည်းလမ်းကိုထိန်းသိမ်းခြင်းသည် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်အနာဂတ် ဖက်ဒရယ်စနစ်ဆီသို့လျှောက်လှမ်းခြင်းအတွက် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ မတူညီသောဝန်ဆောင်မှုပံ့ပိုးသူဆိုင်ရာဥပမာများကို မွန်ပြည်နယ်ပါတီ (NMSP) မှတည်ထောင်သည့် မွန်အမျိုးသားပညာရေးကော်မတီ (MNEC) တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

- MNEC သည် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးဒေသများ နှင့် ရောနှောနေသည့်အုပ်ချုပ်ရေးဒေသများရှိ အခြေခံမူလတန်း၊ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းပညာရေးများကို ၁၉၉၅ခုနှစ် ထိုဒေသတွင် ယခင်စစ်အစိုးရနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူညီမှုရယူပြီးချိန် မှစတင်၍ ဘာသာစကား ၂မျိုးဖြင့် သင်ကြားခြင်းဖြင့် ထောက်ပံ့ပေးခဲ့ပါသည်။
- MNEC သည် ဒေသရှိလူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပြင်ပအလှူရှင်များထံမှ ရန်ပုံငွေရယူပါသည်။
- ကျောင်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်းများသည် အစိုးရ၏သင်ရိုးညွှန်းတမ်းနှင့် MNEC သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများအား ပေါင်းစပ်ထားပါသည်။

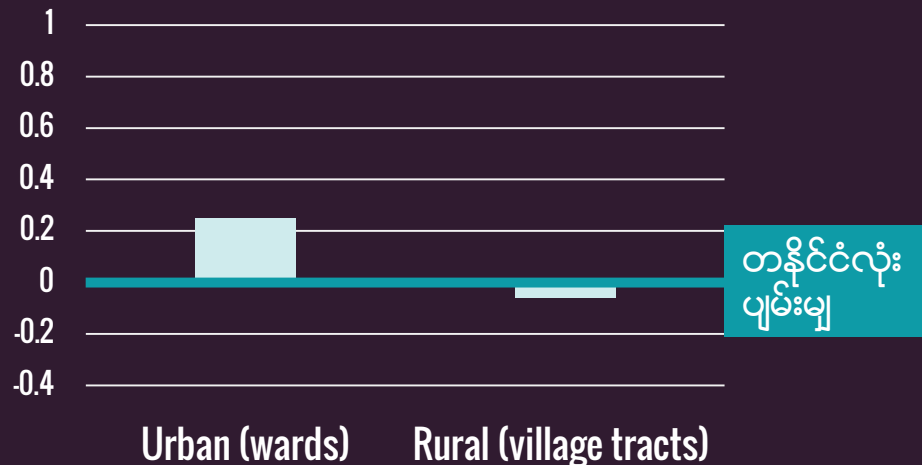
မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပညာရေး

ပညာရေး အညွှန်းကိန်း

- ပုံတွင် ပညာရေးအဆင့်များသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်း၌ပင် ကွဲပြား ခြားနားမှုများ ရှိသည်။
- ရခိုင်နှင့် ကရင်ပြည်နယ်နောက်တွင် ရှမ်းပြည်နယ် တချို့ မြို့နယ်များ၏ ပညာရေးအဆင့်သည် အနိမ့်ဆုံးတွင် ရှိနေသည်။
- ပညာရေးအဆင့်သည် ရန်ကုန်၊ ကချင်နှင့် နေပြည်တော်ကောင်စီတို့ ရှိ မြို့နယ်တချို့ ၌ အမြင့်ဆုံးတွင် ရှိနေသည်။
- ပညာရေးအဆင့်သည် မြို့နယ်အတွင်း မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်အကြား ကွာခြားမှု ရှိသကဲ့သို့ ယောက်ျားနှင့် မိန်းကလေးအကြား၌လည်း ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိသည်။

မြို့နယ်ခွဲအဆင့် မြို့ပြနှင့် ကျေးလက် နှိုင်းယှဉ်မှု

* Made up of: School enrolment, Primary school attainment, middle school attainment, literacy rate.

လူမှုအထောက်အပံ့ - လူမှုရေးရာအစုအရုံး တည်ဆောက်ခြင်း

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အပိုဒ် ၉ လူမှုရေးကဏ္ဍ

(က) အမျိုးသားအားကစား

(ခ) ကလေး၊ လူငယ်၊ အမျိုးသမီး၊

မသန်စွမ်းသူ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ နှင့်
အိမ်ခြေမဲ့များအတွက် လူမှုဖူလုံရေး

(ဂ) ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်ထူထောင်ရေး

၈။ စီမံခန့်ခွဲရေးကဏ္ဍ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ

(ခ) မြို့ပြနှင့် အိမ်ခြေ ဖွံ့ဖြိုးရေး

၂၀၁၅ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်မှုများ

အခန်း (၂) အခြေခံဥပဒေ ဇယား (၂) တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်
ဥပဒေပြုရေး ဆိုင်ရာ

(က) ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ချမှတ်ထားသည့် ဥပဒေများနှင့်အညီ
ကလေးသူငယ်၊ မသန်စွမ်းသူ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများကို

တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များမှ စောင့်ရှောက်မှုများပေးရန်
(ခ) ပြည်ထောင်စုမှ ချမှတ်ထားသည့် ဥပဒေများနှင့်အညီ
ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကို

တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များမှ လုပ်ဆောင်ရန်

လူမှုအထောက်အပံ့ - လူမှုရေးရာအစုအရုံး တည်ဆောက်ခြင်း

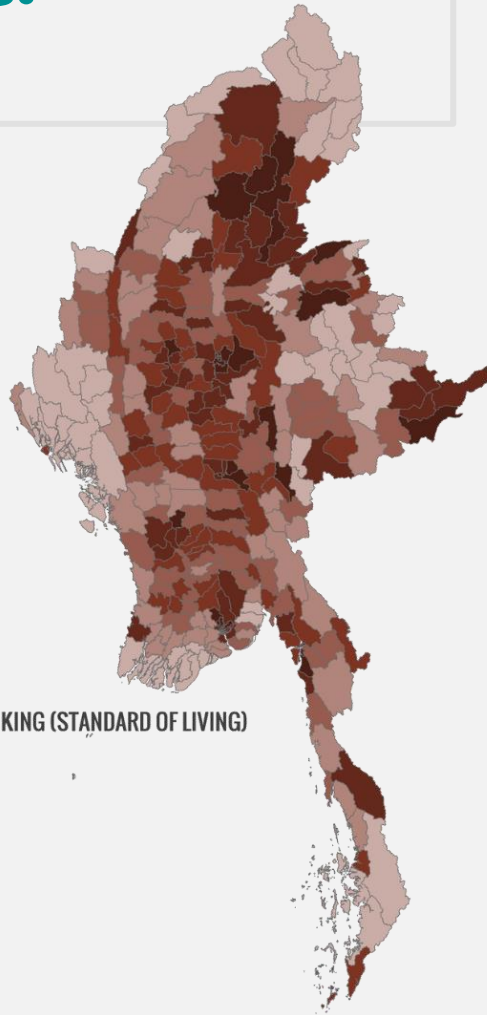
ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများနည်းတူ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေး လုပ်ငန်းများသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် အလွန်အရေးပါသည်။

ကုန်ကျစရိတ်များမျှခံသည့်အစီအမံများဖြင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု စွမ်းရည်ကို တန်းတူညီမျှစေရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဗဟိုအစိုးရ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အဓိကကျသည်။

အောက်ဖော်ပြပါပုံသဏ္ဌာန်မျိုးစုံဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သော လူမှုအထောက်အပံ့ လိုအပ်ချက်များကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများမှ ပို၍ သတိပြုမိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

- လစာဝင်ငွေနည်းသူများအတွက် ထောက်ပံ့ပေးခြင်း
- ပဋိပက္ခနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကြုံတွေ့ရသည့် ပြည်သူများအတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ကူညီထောက်ပံ့မှုများ
- ဆင်းရဲသည့်ပြည်သူများကိုဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဦးစားပေးသည့် မူဝါဒများ
- ပြည်သူ့ အိုးအိမ်စီမံကိန်းများ
- ပင်စင်များ

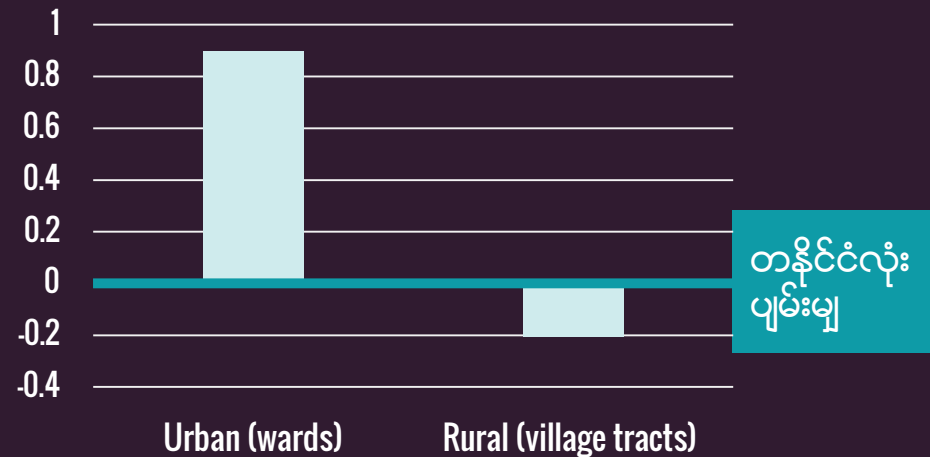
လူနေမှုအဆင့်အတန်း ညွှန်းကိန်း

လူနေမှုအဆင့်အတန်း ညွှန်းကိန်း

- လူနေမှုအဆင့်အတန်းများ (အိမ်ထောင်စုများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှု များနှင့် ၎င်းတို့၏ အခြေအနေများ)သည်မြို့နယ်များအကြား တွင် ကွဲပြား ခြားနားမှု ကြီးကြီးမားမား ရှိနေသည်။
- မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ လူနေမှု အဆင့်အတန်းများ၏ ခြားနားချက်သည် သိသိသာသာ မြင့်မားလျက် ရှိနေပြီး အိမ်ထောင်စု အခြေအနေများကို မြှင့်တင်ရန်လျှပ်စစ်မီး (သို့) သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေအား ထိုဒေသသို့ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရေးများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည် ဖြစ်သည်။
- လူနေမှုအဆင့်အတန်းနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှု အဆင့်များအား နားလည်ခြင်းသည် သီးသန့် ရည်ရွယ်ထားသော ဘဏ္ဍာငွေများအား အရေးကြီးသည်။

မြို့ပြ/ကျေးလက်ရှိ မြို့နယ်ခွဲအရ အဆင့်အတန်း

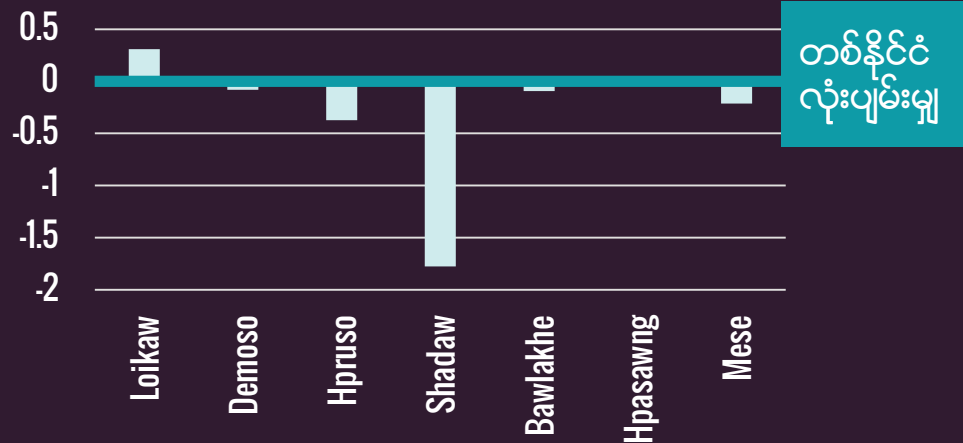

မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ အုပ်စုနှင့် ရပ်ကွက် များ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး ညွှန်ကိန်း

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်သို့
လူမှုဝန်ဆောင်မှု လုပ်ပိုင်ခွင့် ခွဲဝေမှုအား
တိုးပေးခြင်းသည် ဆင်းရဲမွဲတေမှု
အဆင့်နှင့် လိုအပ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍
လူထုအတွက်
ပိုမိုလုပ်ဆောင်နိုင်စေသည်။

မြို့နယ်နှင့် မြို့နယ်ခွဲ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ညွှန်ကိန်းများသည်
မတူကွဲပြားသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များနှင့်
လိုအပ်ချက်ကြီးကြီးမားမား ရှိနေမှုများကို ဖော်ပြပေးသည်။
လွိုင်ကော်မြို့နယ်သည် တစ်နိုင်ငံပျမ်းမျှအရ ဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ
မြင့်မားနေပြီး ရှားတောမြို့နယ်မှာမူ နိုင်ငံအတွင်းရှိ
ဖွံ့ဖြိုးမှုအနည်းဆုံးထဲတွင် ပါဝင်နေသည်။

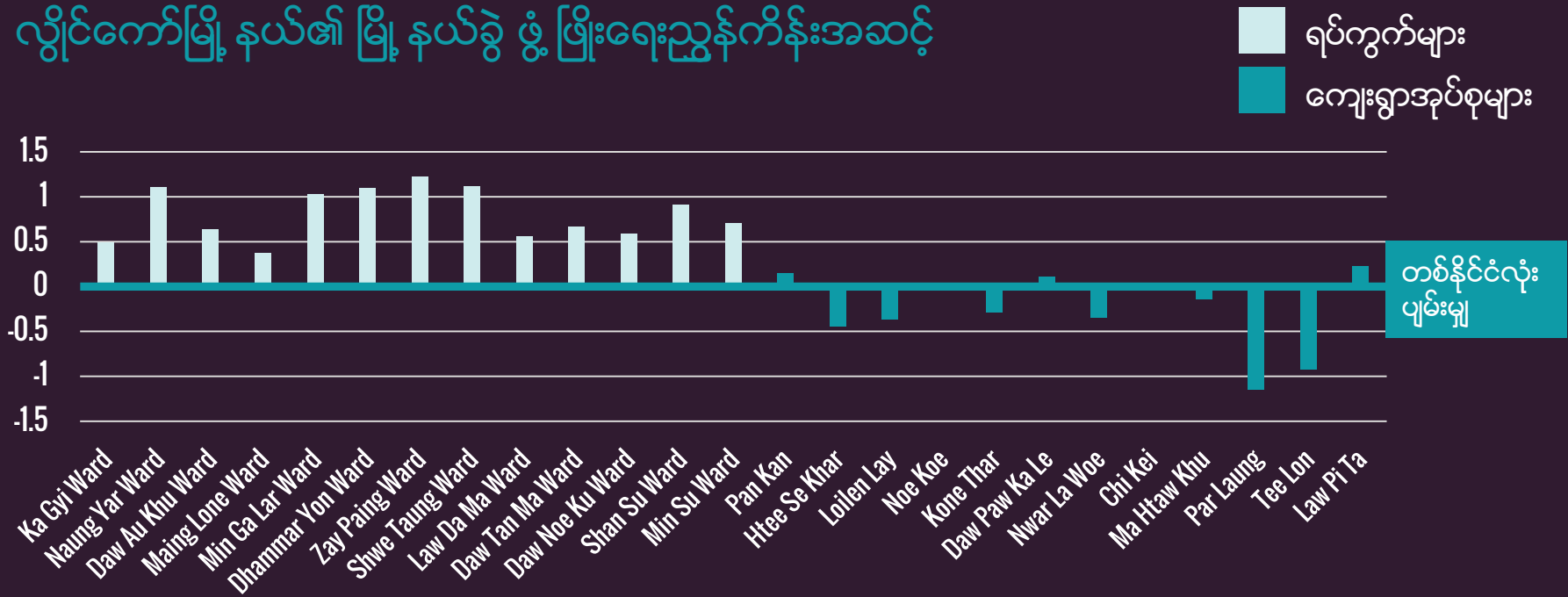
ကယားပြည်နယ်၏ မြို့နယ် ဖွံ့ဖြိုးရေး
ညွှန်ကိန်းအဆင့်

မြို့ နယ်နှင့် မြို့ နယ်ခွဲများ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး ညွှန်ကိန်း

ကယားပြည်နယ်၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့်မြင့်ဆုံး မြို့ နယ်ဖြစ်သော လွိုင်ကော်မြို့ နယ်ကို ကြည့်သော် ရက်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုများ၏ အမျိုးမျိုးသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်သည် အမြင့်ဆုံးတွင် ရပ်တည်နေသည်။ မြို့ပြဒေသသည် ကျေးလက်ဒေသထက် ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးသည်ကိုတွေ့ရသည်။

လွိုင်ကော်မြို့ နယ်၏ မြို့ နယ်ခွဲ ဖွံ့ဖြိုးရေးညွှန်ကိန်းအဆင့်

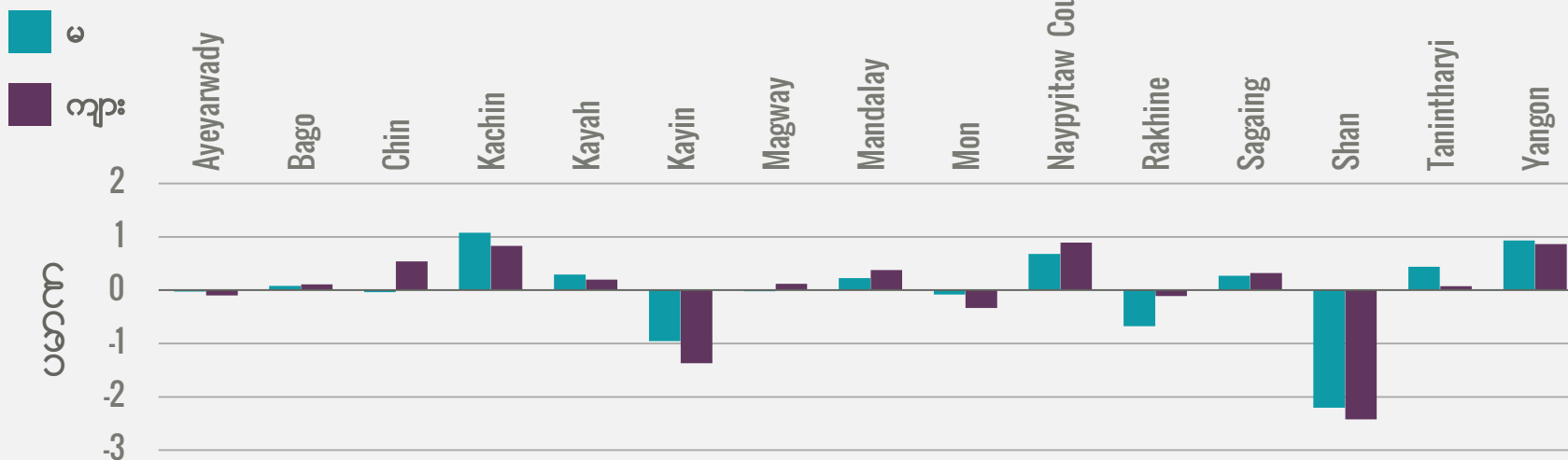

လူမှုရေးရာအစုအရုံးတွင် ကျားမဆိုင်ရာအကြောင်းပါဝင်စေခြင်း

အထူးသဖြင့် ကျားမဆိုင်ရာ ညီမျှမှုမရှိသော နေရာများတွင် သီးသန့် ရည်ရွယ် ထောက်ပံ့ငွေများ ပေးခြင်းဖြင့်လည်း ကျားမ မညီမျှမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများနှင့် အမျိုးသမီးစွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေးကိစ္စများ ကိုင်တွယ်ရာတွင် ရွေးချယ်အသုံးပြုနိုင်သည်။

- တချို့ ဒေသရှိ အထက်တန်းအဆင့် ပညာရေးနိမ့်ကျမှု
- အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးလုပ်သားပါဝင်မှု ကွာဟချက်မြင့်မားခြင်းများ၊ မျှတမှုမရှိသည့် ဝင်ငွေဖြန့်ဝေမှု

ပညာရေး ညွှန်ကိန်း (ကျား/မ)

လူမှုရေးရာအစုအရုံးတွင် ကျားမဆိုင်ရာအကြောင်းပါဝင်စေခြင်း

ပြည်ထောင်စု၊ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ဒေသန္တရအစိုးရအဆင့်များတွင်ရှိသောလူမှုရေးအစုအဖွဲ့ဖော်ဆောင်သည့် လုပ်ငန်းများတွင် ကျားမဆိုင်ရာ ညီမျှမှုရည်မှန်းချက်များနှင့် ကျားမဆိုင်ရာ ဘက်ဂျက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

- ဥပမာ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုအထောက်အပံ့ ပရိုဂရမ်များမှ တဆင့်

အထူးရည်ရွယ် ထောက်ပံ့ငွေများမှ အောက်ပါ အကြောင်းအရာများကို အဓိကထား လုပ်ဆောင်နေသည်။

- အမျိုးသမီး လယ်သမားနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်သားများအတွက် အလုပ်သင်တန်းများ
- အမျိုးသမီးစွန့် ဦးတီထွင်လုပ်ငန်းရှင်များအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ

ကျားမဆိုင်ရာနှင့် မညီမျှခြင်းများ လျော့နည်းစေရန် ရည်ရွယ်သည့် မြန်မာဝင်ငွေခွန်ကို ပြုစုထားရန် ဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အဆင့် ၁

လူမှုရေးအစုအရုံး (ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုအထောက်အပံ့) တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော ဆလိုက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပေးပါရန်။

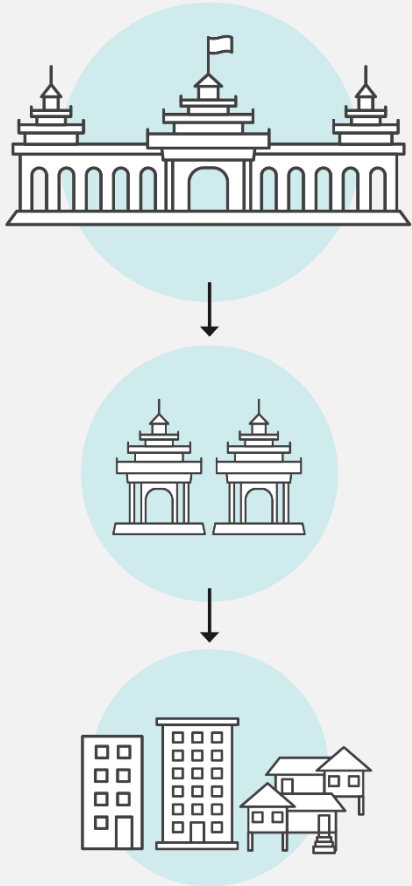
အဆင့် ၂

အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှု (၁၅မိနစ်)
လူမှုရေးအစုအရုံးများ တည်ဆောက်ရာတွင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး တို့၏ တာဝန်များမှာ အဘယ်နည်း။
မည်သည့် ဘဏ္ဍာရေးအစီအစဉ် ဖြင့် ၎င်းတာဝန်များကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်မည်နည်း။

အဆင့် ၃

အုပ်စုဖွဲ့တင်ပြခြင်း (၁၀ မိနစ်)
တင်ပြပေးမည့် သူတစ်ဦးအား အဖွဲ့ထဲမှ ရွေးချယ်ပေးပါရန်။

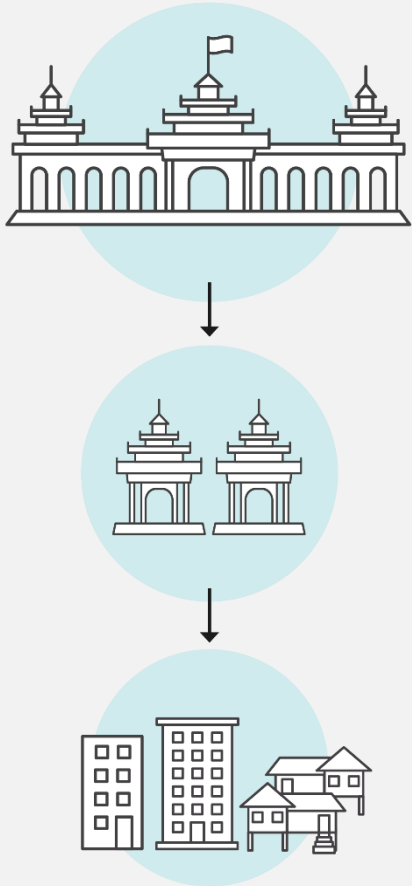
ဒေသန္တရအစိုးရ ဖွဲ့စည်းခြင်း

တာဝန်ခံမှု၊ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် တာဝန်ယူမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံဒေသန္တရ အစိုးရတစ်ရပ်၌ အခြေခံပြဿနာတစ်ရပ် ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေး ရှိသော်လည်း ဒေသန္တရ အစိုးရမရှိပါ

- တတိယအစိုးရတစ်ရပ်ကို ဒေသန္တရအဆင့်တွင် ဖွဲ့စည်းထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဖက်ဒရယ်နိုင်ငံအများစုတွင် ဒေသန္တရအစိုးရ ဖွဲ့ စည်းထားရှိပါသည်။
- ဒေသန္တရအဆင့်တွင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအား ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်းသည် မူအားဖြင့် ကွဲပြားခြားနားမှုများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်နိုင်စွမ်း ကောင်းမွန် လာစေသည်။ ဒေသန္တရ အစိုးရသည် လူမှုအစုအဖွဲ့ တည်ဆောက်ရန်နှင့် ပြည်သူနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ရန် အဓိကျသော အဖွဲ့ အစည်း တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။
- သုံးဆင့်ရှိ အစိုးရတစ်ရပ်သည် ဝန်ဆောင်မှုနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ အရင်းအမြစ်များကို ခွဲဝေလျာထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကိုက်ညီမှုရှိသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်စေမည်ဖြစ်သည်။

ဒေသန္တရအစိုးရ ဖွဲ့စည်းခြင်း

ထိုသို့ သော သုံးဆင့်ရှိ အစိုးရတစ်ရပ်တွင် သီးခြားရပ်တည်နိုင်သော ဝင်ငွေရင်းမြစ်များရှိရမည်။

- အခြားသောနိုင်ငံများတွင် ဒေသန္တရအစိုးရများကို မြေခွန်များဖြင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးသည့်အပြင် ပြည်နယ်မှဒေသသို့ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းပေးမှုများနှင့် နိုင်ငံတော်မှ ဒေသများသို့ လွှဲပြောင်းပေးမှုများဖြင့် ထောက်ပံ့ပေးကြသည်။
- အချို့သော နေရာများတွင် ဒေသန္တရအစိုးရများမှ တစ်ဦးချင်းစီဝင်ငွေခွန်နှင့်အရောင်းအဝယ်ခွန် အခြေခံ/ဝင်ငွေ များရရှိကြသည်။
- ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုလျော့နည်းလာလေလေ ဒေသအဆင့်တွင် တန်းတူညီမျှဖြစ်စေရန်အတွက် လိုအပ်ချက်များလေလေဖြစ်သည်။

ကျေးဇူးပြု၍ ပိုမိုသိရှိလိုလျှင် ဒေသန္တရအစိုးရတစ်ရပ်တည်ဆောက်ခြင်း သင်ခန်းစာတွင် ကြည့်ပါ။

အဓိက

အကြောင်းအရာ

အနှစ်ချုပ်

- ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ပြဌာန်းထားသည့် အသုံးစရိတ်များ သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာတာဝန်များသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရကသာ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုများကို လုပ်ဆောင်သည့် အာဏာခွဲဝေခြင်း စနစ်မှပြဌာန်းထားသည့် တာဝန်များထက် သိသိသာသာ ကျယ်ပြန့်သည်။
- ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးလမ်း၊ တံတားတည်ဆောက်ခြင်းများ သာမက ညီမျှသည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများရှိသည့် လူမှုရေးအစုအဖွဲ့များဖော်ဆောင်ခြင်းလည်း ပါဝင်သင့်သည်။
- ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးထောက်ပံ့မှုများနှင့် ဆိုင်သော ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ရာတွင် ထိုသို့မြှင့်တင်ခြင်းမှ ပိုမိုဖြစ်ပေါ်လာမည့် တာဝန်များနှင့် ကိုက်ညီသည့် ဝင်ငွေလွှဲပြောင်းပေးမှုများလည်း လိုအပ်လိမ့်မည်။
- ဖက်ဒရယ်စံပုံစံတစ်ရပ်တွင်ပါရှိသောအစိုးရများကြားရှိ ဘဏ္ဍာရေး အရ ဆက်ဆံမှုများသည် နိုင်ငံ၏ တန်းတူညီမျှနှင့် အကျိုးဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များကို ထင်ဟပ်စေရမည်။
- နိုင်ငံသားလိုအပ်ချက်အပေါ် အခြေခံ၍ ဒေသန္တရဘဏ္ဍာငွေ လွှဲပြောင်းပေးမှုနဲ့ အစီအမံများအား ပုံဖော်ရန် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ သက်သေသာဓကများလည်း ရှိနေသည်။

အပိုင်း ၆

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် မြန်မာ့ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

The Asia Foundation

ဤသင်ရိုးအား

အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့်အတူ ပါမောက္ခ Paul A. R. Hobson နှင့်

အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရေးဆွဲပြုစုထားပါသည်။

Matthew Arnold

Nicola Williams

Lea Lybecker

Kyaw Myo Oo

ဤသင်ရိုးအား အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီမှ
တဆင့် အမေရိကန်ပြည်သူမှ ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။ သင်ရိုးတွင်
ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများသည် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏
အဘော်ဖြစ်ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေဂျင်စီ
(သို့ မဟုတ်) အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏
သဘောထားအမြင်များကို ကိုယ်စားပြုခြင်း မရှိပါ။

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများ

၁

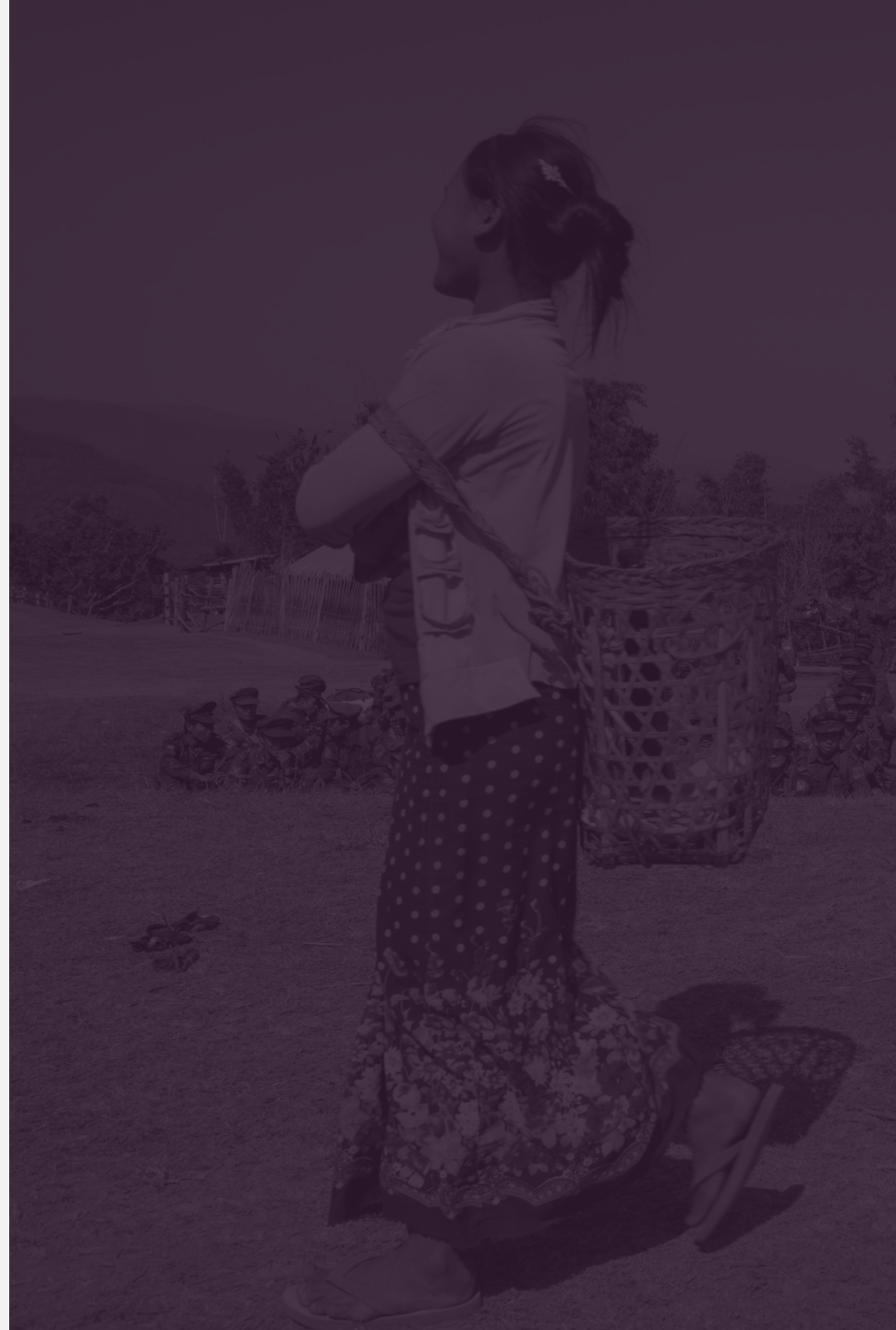
မည်သည့်စီးပွားရေးရာ/ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်များ
ကို ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင်
ဆွေးနွေးနေကြပါသနည်း။

၂

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်အပြင်၌
တန်းတူညီမျှဖြစ်စေရန်နှင့်
ဘဏ္ဍာရေးအစီအမံအသစ်များ ဖော်ဆောင်ရန်
မည်သို့သော ရေတိုနှင့်
ရေရှည်နည်းလမ်းများရှိသနည်း။ မည်သို့သော
မူဝါဒများ အသုံးပြုနိုင်သလဲ။

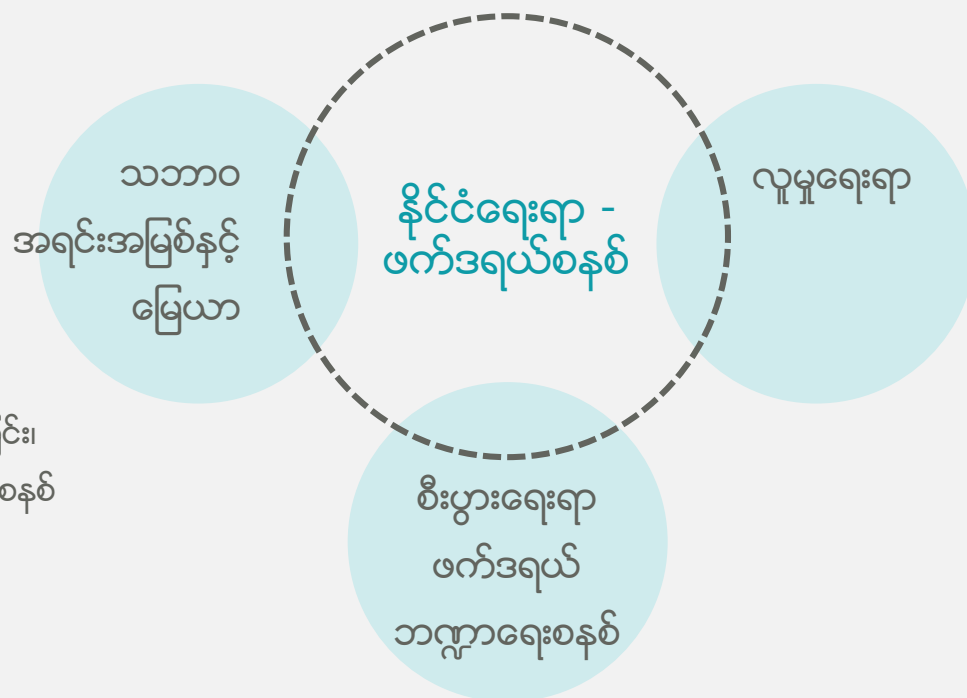
၃

မည်သို့သော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအား
ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ထည့်သွင်း
ဆွေးနွေးသင့်သနည်း။

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်

- နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲတွင် ပါရှိသည့် စီးပွားရေးရာနှင့် ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် အခန်းကဏ္ဍအလိုက် လုပ်ငန်းကော်မတီများမှ ဆွေးနွေးနေသော ပို၍ကျယ်ပြန့်သည့် အကြောင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်ဆက်နွှယ်နေသည်။
- သဘာဝအရင်းအမြစ်များမှ ရရှိသည့်ဝင်ငွေများအပြင် အခြားသော ဝင်ငွေများခွဲယူခြင်း စံပုံစံများ ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ လူမှုရေးအစုအရုံး ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ညီမျှသည့် ဖက်ဒရယ်စနစ် အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်သည့် ဆွေးနွေးမှုများတွင် ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် အဓိကကျသည်။
- ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း စီးပွားရေး ကဏ္ဍလုပ်ငန်းကော်မတီ အစုအဖွဲ့ သည် ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စီးပွားရေး မူဝါဒဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအား ဦးတည်ထားသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက်

အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များ

ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းနှင့် ပက်သက်သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ ဆွေးနွေးမှုများသည် မကြာခဏဆိုသလို သဘာဝရင်းမြစ်များတွင် အာရုံစိုက်လွန်းနေသည်။ အခွန်ငွေရရှိသည့် ရင်းမြစ်များ(ပိုင်ဆိုင်မှု၊ အရောင်းအဝယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေခွန်၊ တံဆိပ်ခေါင်းခွန် စသည်တို့) ပြည့်ပြည့်စုံစုံပါဝင်ပြီး ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း အစီအမံများ ပါဝင်သော ပို၍ ဟန်ချက်ညီမှုသည့် နည်းလမ်းရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။

ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းအစီအမံများ

သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

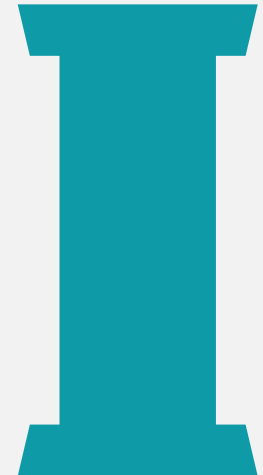
ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းများအကြား တိကျသော ရင်းမြစ်ဆိုင်ရာ ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း စနစ်တွင် ရေရှည်စီးပွားရေးနှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်းစဉ်၊ ခိုင်မာသော ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးစနစ် တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လူမှုရေးရာ အခြေခံအဆောက်အအုံအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ခြင်းတို့ကို သတ်မှတ်သည်။ ကောက်ခံဝင်ငွေများကို ပြန်လည်လွှဲပြောင်း ပေးရာတွင် သယံဇာတထုတ်လုပ်မှုကြောင့် လူမှုရေးနှင့် သဘာဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုများကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက်

အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များ

ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းအစီအမံများ

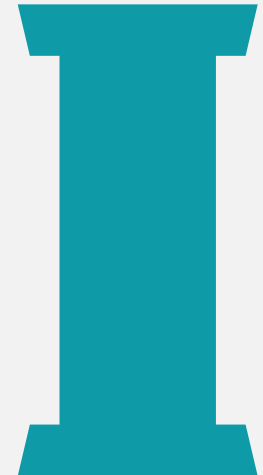
တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်း

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ တွင် သင့်တင့်သော လူထုဝန်ဆောင်မှုများကို သင့်တင့်သည့် အခွန်နှုန်းထားများဖြင့် ပေးစွမ်းနိုင်စေရန်အတွက် လုံလောက်သော ဝင်ငွေများ ရရှိစေခြင်းငှာ တန်းတူညီမျှဖြစ်စေသည့် ငွေပေးချေမှုများ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိနေသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက်

အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များ

မျှဝေအခွန်

ပြည်ထောင်စု အစိုးရမှ ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ဒေသအစိုးရ နှင့်အတူ မျှဝေအခွန် (ဥပမာ- ဝင်ငွေခွန်၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်၊ ရောင်းဝယ်ခွန်၊ ပိုင်ဆိုင်မှုအခွန်) ကို ထောက်ပံ့ခြင်းများ ဆောင်ရွက်သည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရနှင့် ဒေသန္တရ အစိုးရအတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ကွာဟခြားနားများကို တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်း တိုင်းတာချက်များဖြင့် ထိန်းညှိသည်။

အခွန်ငွေကို ဟန်ချက်ညီစေခြင်း

ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ညီမျှမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်မှု စွမ်းအားတို့ တိုးတက်စေရန် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ဒေသကြီးများရှိ အခွန်ငွေကောက်ခံမှုများကို ဟန်ချက်ညီအောင် ထိန်းညှိထားပေးသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက်

အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များ

- ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ပါဝင်လုပ်ဆောင်နေသူများ အနေဖြင့် အထူးရည်ရွယ်ထောက်ပံ့ငွေအား အသုံးပြုခြင်း များကို ပဋိပက္ခဒဏ်ခံရသော လူထုအား ဦးတည်ခြင်း အပါအဝင် ကိစ္စရပ်အများအပြားအတွက် စဉ်းစားနိုင်ပါသည်။
- လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဒဏ်ခံရသော လူထုများဟု ဆိုရာတွင် ရွှေ့ပြောင်းခံရမှု၊ အကြမ်းဖက်ဒဏ်ရာ ရရှိမှု (သို့) မသန်စွမ်းဖြစ်သွားရမှု၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဆုံးရှုံးခံရခြင်း၊ ဒဏ်ခံရသော မိသားစုရှိခြင်း၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခံစားရမှုနှင့် အခြားစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်ခံရမှု တို့ ပါဝင်ပါသည်။
- ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှင့် ပဋိပက္ခအလွန် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းအတွက် အခြားအကူအညီများနှင့်အတူ ထောက်ပံ့ငွေ ဒီဇိုင်းတွင် ပဋိပက္ခဒဏ်ခံရသော အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးနှင့် လူငယ်များအားလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

ထောက်ပံ့ငွေ

ထောက်ပံ့ငွေများသည် လူဦးရေ၏ လူမှုရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးပြီး ကျားမဆိုင်ရာမညီမျှမှုကို တုံ့ပြန်ပေးသည့်အပြင် ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ မသန်စွမ်းဖြစ်မှု၊ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ပဋိပက္ခများအား ခံစားနေကြသော အားနည်းသည့် ပြည်သူများကို အဓိကထား ထောက်ပံ့ပေးသည်။

ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာ တိမ်းရှောင်ရသူများ ၏တည်ရှိမှု

၂၀၀၆၊ ၂၀၁၆

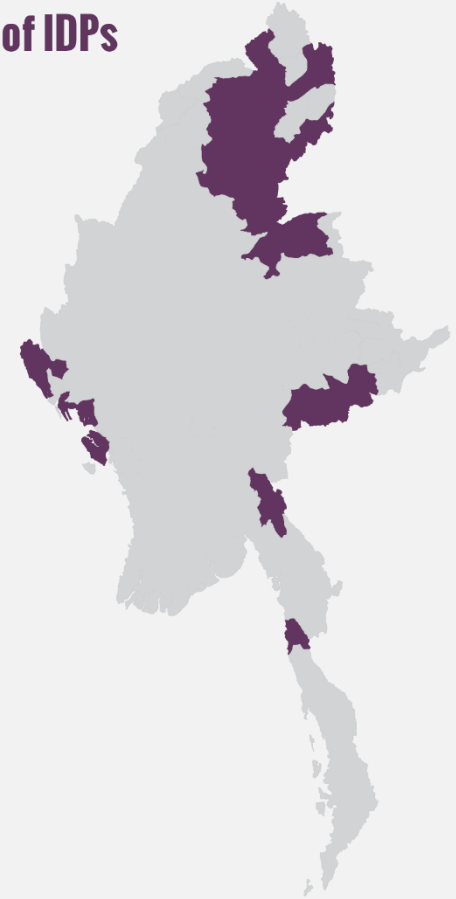
ဤမြေပုံနှစ်ခုသည် လူသားခြင်းစာနာမှု ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ စာရင်းကောက်ထားသည့် နယ်မြေစိုးမိုးရေး ပဋိပက္ခမျိုးစုံအတွင်း လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းရသူများကိုဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဤအချက်အလက်များသည် ပဋိပက္ခခံစားရ သောလူဦးရေများအတွက် ပစ်မှတ်ထား ထောက်ပံ့သည့် အကူအညီများကို IDP များမှ ရရှိနိုင်သည့်အလားအလာရှိမှုများကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။

**Presence of IDPs
2006**

**Presence of IDPs
2016**

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

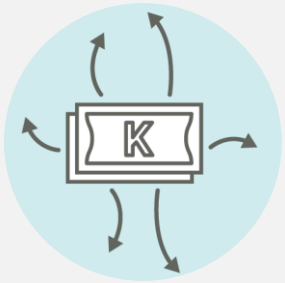

ဘဏ္ဍာရေး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှု

- အကန့်အသတ်ရှိသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဒေတာများအား လူထုသို့ ချပြပေးနိုင်ပြီး လွယ်ကူစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။ ၎င်းသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် အစိုးရ၏ အသုံးစရိတ်များကို သိမြင်နိုင်မှု နည်းစေသည်။
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ဝင်ငွေများကို မည်သည့် ပမာဏဖြင့် ခွဲဝေပေးသည် ဆိုသည်ကိုလည်း ရံဖန်ရံခါ သိနားလည်မှု နည်းပါးပါသည်။ အစိုးရမှ ထုတ်ပြန်ထားသည့် တိုးပွားလာသော ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ ပမာဏနှင့်အတူ ဤအရာသည် ကောင်းမွန်လာနေသည်။
- ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစည်းကမ်းများရှိ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုသည် မေလ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုပင်လုံညီလာခံ (UPC) ၏အခြေခံစည်းမျဉ်းများတွင် သဘောတူညီမှုရယူခဲ့ သည့် “စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစီမံကိန်းများ” တွင်သာမကပဲရှိသင့်ပါသည်။
- ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တင်ပါဝင်သူများသည် အောက်ပါလုပ်ငန်း ၂ခုစလုံးတွင် ဘဏ္ဍာရေးအချက်အလက်များနှင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းများနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းစဉ်များ ဖြင့်အပြန်အလှန်အကျိုးပြုသင့်ပါသည်။
 - ၁) ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း အားမြှင့်တင်ခြင်း နှင့် ၂) အလွန်အရေးပါသည့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုအပါအဝင် အနာဂတ်အုပ်ချုပ်ရေး ခေါင်းဆောင်မှုကဏ္ဍများအတွက် အသိပညာနှင့်အရည်အသွေးများ တည်ဆောက်ခြင်း။

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက်

အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုအတွင်းနှင့် ပြင်ပရှိ

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း

ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ဖက်ဒရယ်စနစ် ကိုထောက်ပံ့ရန် ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု အုတ်မြစ်ချခြင်းကို လက်ရှိအစိုးရအတွင်း ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုမှတစ်ဆင့် အခြေခံ ဥပဒေပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကိုလိုအပ်လာနိုင်ခြေရှိသော ရေရှည်အတွက် အဖြေရှာမှု ဖြင့်လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုအား လုပ်ဆောင်နေချိန်တွင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများအတွက်အကျိုးရှိနိုင်သော လက်ရှိစီမံခန့်ခွဲမှုများအတွင်း ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုကိုလျော့ချရန် ကြိုးမားသော အခွင့်အလမ်းများရှိနေပါသည်။ (ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ် : လက်တလောနှင့် ရေရှည်ရွေးချယ်မှုများ ဆလိုက်များတွင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်)

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

အစိုးရပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား (State Economic Enterprise-SEE) ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

SEEs သည်နိုင်ငံတော်ဝင်ငွေ၏ (၅၀) ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကို ရှာဖွေပေးနိုင်ပြီး အများစုကို သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်ယူခြင်းမှ ရရှိသည်။ တာဝန်ခံမှုနှင့် ကြီးကြပ်မှုတို့ကို ပိုမိုရရှိစေရန် SEE ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဖြင့်တင်ခြင်းသည် ဤစီးပွားရေးကဏ္ဍအား တိုးတက်စေရန်ကူညီပေးပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏စီးပွားရေးနှင့် ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်ထွန်းစေသော

မြန်မာနိုင်ငံ၏စီးပွားရေးနှင့် ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်ထွန်းစေသော

ပိုမိုသိရှိလိုလျှင် SEE ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း တွင်ကြည့်ရှုပါ။
Bauer. A., et al. 2018. *SEE Reform in Myanmar: သဘာဝသယံဇာတလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ*။ Natural Resource Governance Institute & Renaissance Institute.

ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက်

အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းပညာ စွမ်းရည် တိုးတက်လာစေခြင်း

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် မူဝါဒအခင်းအကျင်းများ မည်သို့ ရှိနေသည် နားလည်ရန် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးနေသူများ၏ မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းပညာ စွမ်းရည်မြှင့်တင်သွားနိုင်ရေးသည် လိုအပ်ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

အလားတူစွာ ပြည်သူ့အား တိုက်ရိုက်အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် ပွင့်လင်း မြင်သာမှု ရှိစေသော အစိုးရဌာနတွင်း ဘဏ္ဍာရေးအစီအမံများကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် အစိုးရတာဝန်ရှိသူများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော ပါဝင်လုပ်ဆောင်သူများ ပူးပေါင်းစေ့စပ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်:

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒများ

ဖက်ဒရယ်စနစ်ကျင့်သုံးသော နိုင်ငံများတွင် စီးပွားရေးရာနှင့် တန်းတူညီမျှစေခြင်းများကို ၎င်းတို့၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများတွင် ထည့်သွင်းရေးသားလေ့ မရှိပါ။ များသောအားဖြင့် ထိုအကြောင်းအရာများကို မူဝါဒ၊ ဥပဒေများရေးဆွဲခြင်းဖြင့်သာ ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

သို့သော် ကနေဒါနိုင်ငံ၏ ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် ပြဌာန်းခဲ့သည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်မူ တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်းနှင့် နယ်မြေများအလိုက် ကွာဟချက်များ (အောက်ဖော်ပြပါ)ကို အနည်းငယ်ထည့်သွင်းရေးသားထား ခြင်း ရှိသည်။

ကနေဒါနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ တန်းတူညီမျှစေခြင်းနှင့် ဒေသများအလိုက် ကွာဟချက်များ

၃၆။ (၁)ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာအာဏာများကိုကျင့်သုံးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပါလီမန်လွှတ်တော်၏ ဥပဒေပြုရေး အာဏာ (သို့) ခရိုင်ဥပဒေပြုရေးရာ မဏ္ဍိုင်များ၏ အာဏာ (သို့) ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများကို တစုံတရာပြောင်းလဲခြင်း မပြုလုပ်ဘဲ ပါလီမန်လွှတ်တော်နှင့် အခြားသော လွှတ်တော်များသည် ကနေဒါနိုင်ငံအစိုးရနှင့် ခရိုင်အဆင့် အစိုးရများနှင့် အတူ (က) ကနေဒါနိုင်ငံနေပြည်သူများ၏ ကောင်းမွန်စွာနေထိုင်နိုင်ရေးအတွက် တန်းတူအခွင့်အလမ်းများ မြှင့်တင်ပေးခြင်း

(ခ) အခွင့်အလမ်းများကွာဟမှုများကို လျော့ချရန် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုများ ပိုမိုဖြစ်ထွန်းစေခြင်း၊
(ဂ) ကနေဒါနိုင်ငံသားများအားလုံးအတွက် သင့်တင့်သော အရည်အသွေးရှိ လူထုဝန်ဆောင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ကြရသည်။

(၂) ပါလီမန်လွှတ်တော်နှင့် ကနေဒါအစိုးရသည် ခရိုင်အစိုးရများမှ သင့်တင့်သော လူထုဝန်ဆောင်မှုများကို သင့်တင့်သည့် အခွန်နှုန်းထားများဖြင့် ပေးစွမ်းနိုင်စေရန်အတွက် လုံလောက်သော ဝင်ငွေများ ရရှိစေခြင်းမှာ တန်းတူညီမျှဖြစ်စေသည့် ငွေပေးချေမှုများလုပ်ဆောင်လျက်ရှိနေသည်။ (၁၉)

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ ရေတိုနှင့်ရေရှည် အခွင့်အလမ်းများ

လက်တလော ရွေးချယ်ခွင့်များ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်း နှင့် တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်း လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပြီးဖြစ်သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ အတွင်း နှင့် အပြင် သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များ (၂၀၁၅ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်များ) တွင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံသစ်များ ရယူဖော်ဆောင်ရန် အခွင့်အလမ်းများပါရှိသည်။

ဥပမာ-

- တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်း စီမံကိန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ခြင်း (ဥပမာ-အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေအား တန်းတူညီမျှဖြစ်စေခြင်းအသွင်သို့ ထပ်မံ၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲစေခြင်း)
- အခြေအနေတစ်ရပ်ပေါ်တွင် မူတည်သည့် ထောက်ပံ့ငွေများကို အသုံးပြု၍ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသ ကြီးတို့ အား လူမှုရေး စီမံကိန်းများ လုပ်ဆောင်မှုအား မြှင့်တင်ပေးခြင်း။
- ပြည်နယ်များ၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် သဘာဝသယံဇာတများမှ ရရှိသော ဝင်ငွေများအား မျှဝေခြင်း
- ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ နှင့် ဒေသခံပံ့ပိုးသူများအား အုပ်ချုပ်စီမံမှု လွှဲပြောင်းပေးခြင်း နှင့် ကုန်ကျစရိတ် မျှဝေခြင်းဆိုင်ရာ အစီအမံများ မှတဆင့် ပညာရေး လုပ်ဆောင်ချက်များကို စွမ်းအားမြှင့်တင်ပေးခြင်း
- သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပဋိပက္ခ ဒဏ်ခံပြည်သူ လူထုများအတွက် အထူးရည်ရွယ်ထောက်ပံ့ငွေများ အသုံးပြုမှုကို တိုးပေးခြင်း

ဖက်ဒရယ် ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ရေတိုနှင့်ရေရှည် အခွင့်အလမ်းများ

ရေရှည်အခွင့်အလမ်းများ

- သဘာဝသယံဇာတများနှင့် မြေယာများအတွက် တာဝန်နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု မျှဝေခြင်းအား အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အခန်း (၃၇) အား ပြင်ဆင်ခြင်း
- ဝင်ငွေခွန်နှင့် ကုန်သွယ်ခွန် အခြေခံနှုန်းများကို ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများမှ တိုက်ရိုက်သုံးစွဲခွင့်ရှိရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ချမှတ်ထားသည်။
- ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး ဦးစီးဌာနများမှတစ်ဆင့် လူမှုရေးအစုအရုံး တည်ဆောက်ရန် ပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား စွမ်းအားမြှင့်တင်ခြင်း။
- တတိယအဆင့် ရွေးကောက်ခံ အစိုးရအဖွဲ့ တည်ထောင်ခြင်း-
 - ဒေသခံအဆင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများကို မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက်၊ ရွာအဆင့်အထိ ဆောက်ရွက်ခြင်း
 - ဒေသခံအစိုးရ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ပိုင်ဆိုင်မှု ဆိုင်ရာအခွန် ကဏ္ဍကို တိုးချဲ့ခြင်း။

အဓိက

အကြောင်းအရာ

အနှစ်ချုပ်

- ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်သည် ညီမျှမှုရှိသည့်ဖက်ဒရယ်စနစ်ထူထောင်ခြင်း၊လူမှုရေးအစုအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ အခွန်ငွေဟန်ချက်ညီအောင်ထိန်းညှိခြင်းနှင့် ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း စံပုံစံများဖော်ဆောင်ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်သည့် ဆွေးနွေးပွဲများတွင် အဓိကကျသည်။
- ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုများသည် သဘာဝသယံဇာတရင်းမြစ်များတွင် အလွန်အမင်း အာရုံစိုက်မှုများနေသည်။ အခွန်ငွေရရှိသည့် ရင်းမြစ်များ (အိမ်ခြံမြေ၊ အရောင်းအဝယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေခွန်၊ စည်းကျပ်ခွန်စသည်တို့) ပြည့်ပြည့်စုံစုံပါဝင်ပြီး ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း အစီအမံများ ပါဝင်သော ပို၍ ဟန်ချက်ညီမျှသည့် နည်းလမ်းရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ၂၀၀၈ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ(နှင့် ၂၀၁၅ပြန်လည်ပြင်ဆင်ချက်များ) ပြဌာန်းချက်များအရ အချိန်တို အတွင်းတွင် ဘဏ္ဍာရေးအစီအမံအသစ်များ ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများရှိပါသည်။ ရေရှည်အတွက်မူ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့် လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။
- ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်၏ အခြေခံသဘောတရားများ သည် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်မှတစ်ဆင့် စီးပွားရေး အစုအရုံးနှင့် လူမှုရေးအစုအရုံးများ စုဖွဲ့စေနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အဆင့်

၁

ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်တွင် ပါဝင်သည့် အရေးကြီးသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆလိုက်များကို ပြန်လည်လေ့လာပေးပါရန်

အဆင့်

၂

ဆွေးနွေးရန်
ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး သဘောတူညီချက်တွင် မည်သည့် ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများနှင့် စည်းမျဉ်းများ ပါဝင်သင့်သနည်း?

နောက်ဆက်တွဲ

ယခုသင်ရိုးညွှန်းတမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ဘဏ္ဍာရေး စီမံမှုဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်နေသည့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ စာတမ်းများနှင့် အချက်အလက်များမှ ရယူရေးဆွဲထားပါသည်။

အခြားသော ရည်ညွှန်းကိုးကားမှုများ

Boadway, R. & Shah, A. 2009. *Fiscal Federalism: Principles and Practice of Multiorder Governance*. Cambridge University Press.

Boadway, R.W & Hobson, P.A.R. 1993. *Intergovernmental Fiscal Relations in Canada: Canadian Tax Paper No. 96*. Canadian Tax Foundation.

Watts, R. 2008. *Comparing Federal Systems (third edition)*. Institute of Intergovernmental Relations, School of Policy Studies, Queen's University. McGill-Queens University Press.

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ် - တစ်နှစ်ထက်သက်တမ်းပိုသည် ပစ္စည်း၊ ယန္တရားများ (ဥပမာ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများအတွက် မော်တော်ယာဉ်၊ လေယာဉ်ငယ်ယူခြင်း)၊ အဆောက်အအုံ၊ လမ်းတံတား စသည့် ပြင်ဆင်ခြင်း နှင့် အသစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း စသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အသုံးစရိတ်များ ဖြစ်သည်။

ကုန်သွယ်ခွန် - မျိုးစုံသော ကုန်သွယ်ငွေပေးချေခြင်းများအတွက် အရောင်းခွန် (ဥပမာ - စားသောက်စရာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ)

ကုန်ကျစရိတ်ဂေဟရန် စီစဉ်ခြင်း - ထောက်ပံ့ငွေများ အသုံးပြု၍ ဖက်ဒရယ်နှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများအကြား အစီအစဉ် ကုန်ကျ စရိတ်များကို ဂေဟကျခံခြင်း

သာမန်အသုံးစရိတ် - သာမန်အသုံးစရိတ်များမှာ အစိုးရ၏ အသေးစားအသုံးစရိတ် ဥပမာ ဝန်ထမ်းလစာ ပေးချေမှုများ၊ ပင်စင်လစာငွေများ၊ ဝန်ထမ်းအကျိုးခံစားခွင့် တွက်ချက်မှုများ၊ ငွေတိုက်စာချုပ်နှင့် ငွေတိုက်လက်မှတ်များအပေါ် ပေးချေရသော ပြည်တွင်း အတိုးပေးချေးငွေများနှင့် ပြည်ပကြွေးမြီ အပေါ်တွင် ပေးချေရသော အတိုးငွေများ၊ အခြားဝန်ဆောင်မှုများ အတွက်အသုံးစရိတ်များ စသည့် ချက်ခြင်း အသုံးစရိတ်များ ဖြစ်သည်။

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချခြင်း - ဗဟိုအစိုးရမှ အောက်ခြေအဆင့် အစိုးရများ (သို့) တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း လွတ်လပ်သော အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းများသို့ ပြည်သူ့ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ခွဲဝေပေးခြင်း၊ အုပ်ချုပ်မှုပိုင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုပိုင်းဆိုင်ရာ တာဝန်များကို ပိုမိုခွဲဝေပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

အောက်ခြေအဆင့်များသို့ အခွင့်အာဏာနှင့် တာဝန်လွှဲပြောင်းပေးခြင်း ။ ။

ဗဟိုဝန်ကြီးဌာနများမှ အောက်ခြေရှိ ရုံးခွဲများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြင့် ဗဟိုအစိုးရ၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် တည်ရှိစေပြီး ပြည်သူလူထုနှင့် ပိုမိုနီးကပ်စေသည်။

လိုငွေထောက်ပံ့ခြင်း။ ။ အခွန်ငွေများဖြင့်စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင် အစိုးရမှ ထုတ်ယူသုံးစွဲသည့်ငွေပမာဏထက် ပိုများစေရန် စီစဉ်ထားရှိသည့် အသုံးစရိတ်ပမာဏ

ရင်းမြစ်အခြေ ။ ။ ဝင်ငွေများကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များက ကောက်ခံရမှုအလိုက် ခွဲဝေရယူခြင်း

စီးပွားရေးအစုအဖွဲ့ ။ ။ ဟန်ချက်ညီမှုရှိခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အဆင့်အမျိုးမျိုးဖြင့် နိုင်ငံရေးစီရင်စုများအကြား ကုန်သွယ်စီးပွားရေး အရ ပြည်တွင်းဈေးကွက်ပေါင်းစီးခြင်း နည်းလမ်းတစ်ရပ်

တန်းတူညီမျှစေရန်ပေးချေသည့်ငွေ။ ။ လက်ရှိဝင်ငွေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများထောက်ပံ့ခြင်းဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များ၏ ခြားနားချက်များကို တန်းညှိစေရန်ရည်ရွယ်၍ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသို့ ပေးအပ်သည့် ငွေ။

တန်းတူညီမျှ ချိန်ညှိခြင်း။ ။ တွက်ချက်ရာတွင် ပါဝင်သည့် အပိုင်းအားလုံးကို တန်းတူညီမျှ တွက်ချက်ခြင်း။

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

အသုံးစရိတ်များ ။ ။ အစိုးရ၏ ကတိကဝတ် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင်သုံးစွဲသော အသုံးစရိတ်များ

ဖက်ဒရယ်အစိုးရ၏ အသုံးစရိတ်သုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာ ။ ။ နိုင်ငံ၏ ရည်မှန်းချက်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်စေရန် ဖက်ဒရယ်အစိုးရ၏ သာလွန်သည့် ဝင်ငွေသုံးစွဲနိုင်မှုစွမ်းအားကို အသုံးပြုခြင်း

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုနည်းသော ဘဏ္ဍာရေးစနစ် ။ ။ ဖက်ဒရယ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်တွင် အသုံးစရိတ်များဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများနည်းတူ ဘဏ္ဍာရေးအရင်းအမြစ်များကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်ရှိ အစိုးရများသို့ ပေးအပ်သည့်နည်းလမ်းကို ဆိုလိုသည်။ အရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို ဗဟိုဝန်ကြီးဌာနများအောက်ရှိအဆင့်များသို့ တာဝန်လွှဲပြောင်းပေးခြင်း (သို့မဟုတ်) စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ ဘက်ဂျက်လျာထားခြင်း၊ ဒေသန္တရ အစိုးရများ၏ ဝင်ငွေ၊ ဗဟိုအစိုးရမှ ဒေသအစိုးရများသို့ လွှဲပြောင်းပေးငွေ၊ ငွေချေးခြင်းဆိုင်ရာ စနစ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဒေသအစိုးရများသို့ ထိန်းကျောင်းခွင့်အာဏာ ခွဲဝေပေးခြင်း။

ဘဏ္ဍာငွေ မညီမျှခြင်း။ ။ အသားတင်ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ်များ မတူညီမှုကြောင့် တူညီသည့် အဆင့်ရှိ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိနယ်မြေများတွင် မညီမျှသော ဆက်ဆံခြင်းများ။

ဘဏ္ဍာရေးအရ အကျိုးဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်းလျော့နည်း ။ ။ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိနယ်မြေများအလိုက် အသားတင်ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ်များ ကွဲပြားခြားနားခြင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်း လျော့နည်းသော ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုများ။

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လုပ်နိုင်စွမ်းရည်။ ။ စီရင်စုတစ်ခု၏ အမျိုးမျိုးသော အခွန်ခြေများနှင့် တသမတ်တည်းသတ်မှတ်ထားသည့် အခွန်နှုန်းထားများမှ ဝင်ငွေ ရရှိနိုင်မှုစွမ်းရည်ကို ဆိုလိုသည်။

ဘဏ္ဍာရေးအကန့်အသတ်။ ။ လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ဂျီဒီပီနှင့် ဝင်ငွေများစသည့် ညွှန်းကိန်းများကို မူတည်၍ ဘဏ္ဍာရေးစွမ်းရည်ကို တိုင်းတာခြင်း။

ထောက်ပံ့ငွေ။ ။ ထောက်ပံ့ငွေဆိုသည်မှာ အစိုးရ ဌာနများ အချင်းချင်းအကြား ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန်မလိုသော သာမန်ထောက်ပံ့ငွေ၊ ငွေလုံးငွေရင်းထောက်ပံ့ငွေများ ဖြစ်သည်။ ထောက်ပံ့ငွေကို အစိုးရဌာနပြင်ပရှိ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့ အစည်းများ (သို့) တစ်ဦးချင်းအား ထောက်ပံ့ရာတွင်လည်း ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲသည်။ ထောက်ပံ့ငွေပေးအပ်သော အဖွဲ့ အစည်းတွင် အသုံးစရိတ်ဖြစ်ပြီး လက်ခံရရှိသော အဖွဲ့ တွင် ဝင်ငွေဖြစ်သည်။

အလျားလိုက်တန်းတူညီမျှခြင်း။ ။ ပြည်နယ်၊စီရင်စုများအကြား တန်းတူညီမျှခြင်း နိယာမအရ အစိုးရတစ်ရပ်မရှိသည့်အခါတွင် တန်းတူညီမျှစွာ ငွေကြေးချမ်းသာသော လူအများသည် အစိုးရရှိသောအခါတွင်လည်း ထိုသို့ပင် ဖြစ်နေရမည်။ ညီမျှသော သူတို့အား ညီမျှစွာ ဆက်ဆံခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဝင်ငွေခွန်။ ။ တစ်ဦးချင်းစီ၏ တစ်နှစ်ဝင်ငွေပေါ်တွက် ကောက်ခံသည့်အခွန်ငွေ။ ဝင်ငွေ၏ အနည်းအများပမာဏနှင့်အလိုက်ကောက်ခံပြီး အခွန်ငွေမှ အချို့သော အခြေအနေများပေါ်မူတည်၍ နုတ်ယူပေးသည်များလည်း ရှိသည်။

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

အစိုးရများအကြား ဘဏ္ဍာငွေစီမံမှုဆိုင်ရာ ဆက်နွှယ်မှုများ။ ။ ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း၊ ထောက်ပံ့ငွေများနှင့် ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းခြင်းများတွင် အဆင့်ဆင့်ရှိအစိုးရများအကြားရှိ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံများကိုဆိုလိုသည်။

ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေရင်းမြစ်။ ။ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာကြား ငွေကြေးလွှဲပို့ခြင်း မပါဝင်ဘဲ အခွန်ကောက်ခံခြင်း၊ မြေနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ရရှိသော အခနှင့် ကျသင့်ငွေများ၊ ဝန်ဆောင်မှုများမှ တိုက်ရိုက်ရရှိသော ဒေသန္တရ အစိုးရ၏ဝင်ငွေ။

PARAMOUNTCY (UNION OR STATE/REGION): လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရရှိမှု အမြင့်ဆုံးရှိခြင်း

အသားတင်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်။ ။ လူတစ်ဦးချင်းစီမှ ပေးဆောင်ရသည့်အခွန်ငွေနှင့် လူတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်များအကြား ခြားနားချက်။

ဝင်ငွေ။ ။ အစိုးရမှ ၎င်း၏အချုပ်အခြာအာဏာ (သို့) အစိုးရအာဏာကို ကျင့်သုံး၍ ပြည်သူထံမှ ကောက်ယူသော ရံပုံငွေ ဝင်ငွေများကို တစ်ဦးတစ်ယောက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်စု ဝင်ငွေခွန်၊ ယစ်မျိုးခွန်၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် လက်ဆောင်ဘဏ္ဍာများအပေါ်ကောက်ခံသည့်အခွန်၊ အခများနှင့် ဒဏ်ကြေးများ၊ လူမှုအာမခံလုပ်ငန်းများအတွက် ငွေကြေးထည့်ဝင်ခြင်း၊ အထွေထွေရငွေများ (အစိုးရမှ သီးသန့်ရရှိသော ဝင်ငွေ၊ အလှူအတန်းများ၊ သေတမ်းစာဖြင့် ထားခဲ့သော အမွေပစ္စည်းများ)

ဝင်ငွေခွဲဝေခြင်း။ ။ ဖက်ဒရယ်အစိုးရ၏ အခွန်ဝင်ငွေတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ပြည်နယ်၊ တိုင်းအစိုးရများနှင့် ဒေသအစိုးရများသို့ ခွဲဝေပေးခြင်း။

ဝေါဟာရ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

ဝင်ငွေလွှဲပြောင်းပေးခြင်း။ ။ အစိုးရအဆင့်များကြားတွင် ဝင်ငွေပမာဏ (အခွန်ငွေ သို့၊ အခွန်ငွေမဟုတ်သည့်ဝင်ငွေ) လွှဲပြောင်းပေးခြင်း။

မျှဝေထားသည့် အခွန်ခြေကောက်ခံမှုများ။ ။ ဖက်ဒရယ်နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများမှ ဝင်ငွေခွန်၊ အရောင်းအဝယ်ခွန်များကဲ့သို့၊ တူညီသည့်အခြေရှိသည့် အခွန်ငွေများကောက်ခံနိုင်မှုရှိခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

အထူးကုန်စည်များအခွန်။ ။ ယစ်မျိုးခွန်ကဲ့သို့ သီးသန့် ကုန်ပစ္စည်းပေါ်တွင် ကောက်ယူသည့် အခွန်။ ဥပမာ။ ဆေးရွက်ကြီး

လူမှုရေးအစုအရုံး ။ ။ လူမှုရေး အစီအစဉ်များ - ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုအထောက်အပံ့၊ လူမှုအာမခံ စသည့် လူထုရရှိနိုင်သော အရာများ

အခွန်ငွေ ဟန်ချက်ညီမှုရှိစေခြင်း။ ။ အခွန်ငွေနည်းသော နေရာများကို များသော နေရာများနှင့် ညီစေရန် တိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် ဒေသတစ်ခုအတွင်း တွင် အခွန်ငွေများ ဆင်တူညီစေရန် ပြုလုပ်ခြင်း။

အစိုးရအဆင့်ဆင့်တွင် တန်းတူညီစေခြင်း။ ။ အစိုးရအဆင့်ဆင့်တွင် တန်းတူညီစေခြင်း နိယာမသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်တွင် ပို၍ စည်းစိမ်ချမ်းသာသော သူများမှ ၎င်းတို့လောက် မချမ်းသာသော သူများကို ထိုက်သင့်သည့် ပမာဏ ပြန်လည်ခွဲဝေပေးခြင်းနှင့် ဆိုင်သည်။